

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN A.P. - 45% - ART. 2 COMMA 20/b
LEGGE 662/96 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

TAXE PERÇUE - TASSA RISCOSSA
UFFICIO POSTALE GORIZIA - ITALY

NOVI GLAS

CENA 1 €

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

PORAZ ZA ČLOVEKA

Vse večji mednarodni zaplet, težave koalicijske vojske proti iraškim vojaškim enotam, vse bolj številni in številčnejši mirovni in protivojni shodi širom po svetu, kriza Organizacije združenih narodov in tudi same enotnosti Evropske unije - in še in še bi lahko naštevali v nedogled - so samo dokaz več, kako prav je imel sveti oče Janez Pavel II., ki je do zadnje minute pred začetkom vojne proti Iraku trdil, da do te vojne ne bi smelo priti.

Nobenega smisla nima, da ponavljamo njegove besede, ker smo o tem v našem časopisu že pisali, kot smo tudi dejali, da ima prav, ko trdi, da je vojna v Iraku grožnja celotnemu človeštvu. Ko pa je do vojaškega posega v Iraku prišlo, je papež Janez Pavel II. naročil svojemu tiskovnemu predstavniku Joaquínu Navarru Vallsu, naj vsem sredstvom obveščanja po svetu pove, da se Sveti sedež z vojno proti iraškemu samoderžcu ne strinja, ker je še vedno mnenja, da bi se lahko kriza rešila z diplomatskimi prizadevanji vse mednarodne skupnosti, kot je papež tudi izrecno naročil, naj se jasno pove ameriškemu predsedniku Bushu, da ne more voditi vojne proti Iraku v imenu nikogar, razen v svojem imenu, in še najmanj v imenu Boga!

Na tem mestu bi radi napisali, zakaj se sami ne strinjamo z vojno, čeprav odločno trdimo, da je Saddam Husein krvoločni tiran, ki mu ni mesta v naši družbi.

Razlogov proti vojni je več, temeljni je že ta, da je vsaka vojna "poraz za človeka in vse človeštvo", kot je dejal papež. Proti vojni smo tudi zato, ker se zavedamo, da se neka vojna lahko začne, ne vemo pa, kdaj in kako se bo končala. Vojna proti Iraku je še posebej huda tudi zato, ker bi jo nekateri radi prikazali kot spopad dveh civilizacij, krščanske in muslimanske, česar pa s papežem na čelu kristjani nečemo in tudi ne bomo dovolili, da bi kdorkoli v našem imenu vodil katerokoli vojno! Vojna proti Iraku je pokazala na dotrajanost in neustreznost današnje Organizacije združenih narodov, ki sama ni zmoгла in ni bila sposobna najti nobene ustrezne rešitve za iraško krizo, kar je samo še en dokaz več, da se bo morala tudi ta organizacija v prihodnje posodobiti. Evropska unija je v krizi, razdeljena kot je pred iraškim spopadom, kar kaže predvsem na to, da je v EU nujno potrebno najti vzvode za enotno zunanjo politiko. Kako? Tega danes ne ve nihče.

Mirovni in protivojni shodi kažejo na nezadovoljstvo z vojno in seveda z ZDA, ki jih vodi Bush. V največjo težavo predsednik Bush in ZDA niso spravile politične levice in raznih zahodnih mirovnikov, s katerimi nas razen istega zraku in iste razvite družbe ne deli ravno veliko. ZDA in Bush so spravili v zagato in veliko godljo vse tiste, ki smo na ZDA od nekdaj gledali kot na najvišji vzor sodobnih demokratičnih družb, kot na zagovornico svobode, demokracije, enakosti, človeškega dostojanstva!

In zato niti ne skrivamo, da smo kristjani in vsi tisti, ki imamo do ZDA, demokracije in svobode izrazito naklonjen odnos, danes v veliki stiski.

ZDA same pa sedaj s svojimi koalicijskimi partnerji doma pokopavajo svoje prve mrtve, med njimi vojake, ki so v vojno šli samo zaradi (nizke) plače, in tudi zato, da bi dobili ameriško državljanstvo.

/ stran 15

Jurij Paljk

Vojna v Iraku se nadaljuje

Smrtna kosa v puščavi

Krvavi spopadi v Iraku po slabih dveth tednih od začetka vojne postajajo vse hujši, vojna kaže svoje zobe

Od začetka vojne sta minila le dva tedna, dogajanje v Iraku in v svetu pa se ne razvija ne po scenarijih, ki so jih predvideli v Pentagonu, ne po tistih iz Bele hiše. Vsaka vojna ima dve duši: politično in vojaško - v zadnjih letih pa ima vedno večji pomen tudi tretja duša, to je medijska, propagandna.

Potem ko se število žrtev britanskih in ameriških vojakov iz dneva v dan viša, ko prihajajo v javnost srhljive novice in posnetki o civilnih žrtvah v Bagdadu in drugih iraških mestih, potem ko se prebujata islamski terorizem in z njim more vsega civiliziranega sveta, se nezadovoljstvo širi tudi med tistimi, ki so na

začetku podpirali gledanje Busha in Blaira, ki sta menila, da je ta vojna nujna in da bo

"rešila" iraško ljudstvo pred lastnim diktatorjem. / stran 2
Breda Susič

Tekmovanje Naša pesem 2003 v Mariboru

Srebro za zamejska zbora

V soboto in nedeljo, 29. in 30. marca, je v Mariboru potekalo 18. tekmovanje slovenskih pevskih zborov Naša pesem 2003. Na odru Unionske dvorane se je zvrstilo 26 zborov in vokalnih skupin (trije moški, trije ženski in 20 mešanih) iz vse Slovenije in zamejstva, katerih nastope je ocenjevala komisija, ki ji je predsedoval tržaški dirigent Stojan Kuret in v kateri so bili še Andraž

FOTO: KROMA

Hauptman, Karmina Šilec, Darinka Matič-Marović in Carl Hogset.

Vsaka komisija ima svoje poglede na zborovsko petje in lastne kriterije ocenjevanja. Letos je bil vtis, da so bili slednji precej strogi in morda je tudi to botrovalo dejstvu, da sta se oba sodelujoča zamejska zbora, mešana zbora Hrast

iz Doberdoba in Jacobus Gallus iz Trsta, tokrat odrezala nekoliko slabše kot v prejšnjih izdajah Naše pesmi. Zbor Hrast, ki je kar trikrat zaporedoma prejel 90 ali več točk in zlato plaketo, se je letos mo-

Sicer je bil absolutni zmagovalec Naše pesmi 2003 Komorni zbor Ipavska iz Vipave (na sliki), ki ga vodi Matjaž Šček, saj je prejel najvišje število točk (94,7), poleg tega pa še nagrado za najboljšo izvedbo obvezne skladbe za mešane zboro (to je bil Pomladni spev Antona Lajovca) in nagrado za najboljšo izvedbo sodobne slovenske skladbe. Od ostalih primorskih zborov sta bila

ral zadovoljiti z 88 točkami in srebrno plaketo, zbor Gallus pa je ponovno prejel srebrno plaketo (bil je sicer dvakrat zlat in trikrat srebrn), a s precej nižjim točkovanjem (80 točk). Vsekakor sta zbora s svojim nastopom upravičila doseženo kakovostno raven med pevskimi sestavi v zamejstvu.

"zlata" MePZ Obala iz Kopa (92 točk) in Komorni zbor Nova Gorica (90,3 točke). Oba vodi Ambrož Čopi, ki je z zborom Obala prejel priznanje za najboljši izbor tekmovalnega sporeda, z novogoriškim komornim zborom pa priznanje za najboljšo izvedbo skladbe iz renesančnega obdobja.

NL / stran 6

Prav to smo imeli pred očmi, ko smo razmišljali o vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Zgodovinsko je Luksemburg gotovo starejša država, ki ima svojo nedvomno težo v Evropi. Zato pa tudi ni smelo biti strahu zaradi "majhnosti" Slovenije in ohranitve njene kulturne oziroma narodne identitete.

/ stran 2
Andrej Bratuž

Razstava v Gorici

Fotograf Mirko Bijuklič se predstavlja v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici z barvnimi fotografijami slovenske krajine. (stran 7)

Intervju

Hadrijan Corsi o novonastali ustanovi, ki je zamenjala gorsko skupnost. (stran 3)

Intervju

Mirko Špacapan o vokalnem sestavu Akord iz Podgore in ljubezni do petja. (stran 3)

02 Ivan Žerjal SOBIVANJE IDENTITET V RAZŠIRJENI EVROPI

02 Alojz Tul OBLIKUJE SE DRŽAVA SRBIJE IN ČRNE GORE

04 Danijel Devetak VESOLJNA CERKEV ZA MIR

12 Jurij Paljk DAVID KLODIČ O ZAKONU 38 V ČEDADU

14 Mara Petaros TRIDESETLETNIKI - VELIKI PORABNIKI

Odpravljen naziv "Jugoslavija" Oblikuje se državna skupnost Srbije in Črne gore

Po razpadu SFRJ (Socialistične federativne republike Jugoslavije) leta 1992, ki je vključevala šest republik, sta skupno pot v jugoslovanski federaciji nadaljevali samo Srbija in Črna gora. Po desetletni izkušnji sta sklenili, da postavita svoje odnose na novo osnovo, na podlagi katere se ustanovi nova državna skupnost Srbije in Črne gore s sočasno odpravo naziva Jugoslavije. Pravni strokovnjaki zatrjujejo, da gre za precej samosvojo tvorbo, ki ni ne federacija ne konfederacija, kajti nova državna oblika ne bo imela skupne denarne enote ne enotne carinske uprave in plačilnega prometa ne skupnega proračuna. Oblikovanje Srbije in Črne gore se je šele začelo. Doslej sta spodnji in zgornji dom jugoslovanskega parlamenta obravnavala in

sprejela ustavno listino in okvirni zakon o njenem uresničevanju. Potrebni bo vsaj še nekaj mesecev, preden bo nova država razglašena in začela samostojno življenje. Ustavna lista predvideva zelo ohlapno zvezo med državama, saj dopušča, da se po treh letih skupnega življenja lahko osamosvojita. V tem primeru je v ustavi predvideno, da bo Srbija v primeru izstopa Črne gore iz skupnosti kot naslednica prevzela vse mednarodne listine, ki so se nanašale na ZRJ (Zvezno republiko Jugoslavijo), in da država članica, ki bi šla na samostojno pot, ne bi imela pravice do avtomatične mednarodno pravne subjektivnosti.

Državi bi morali v šestih mesecih po sprejetju ustavne listine (sprejeta je bila februarja letos) z njo uskladiti vsaka tudi svojo ustavo, do konca leta pa uskladiti z ustavno listino in ratificiranimi mednarodnimi pogodbami svojo zakonodajo. Poleg tega bodo morali v prihodnjih mesecih sprejeti predpis o novi zastavi, grbu in himni, kar bo gotovo sprožilo dolge razprave. O položaju Beograda je predvideno, da ne bo prestolnica, ampak samo upravno središče Srbije in Črne gore (SCG). Tu bosta imela svoja sedeža skupščina in ministrski svet, v Podgorici pa bo sedež sodišča skupne države.

To so glavni obrisi nove državne skupnosti, ki naj bi jo slovesno razglasili ob koncu leta, če ne bo nepredvidenih zastojev. Tako naj bi torej zaključila svoje življenje tretja Jugoslavija (ZRJ), nastala 1992. leta. Naj spomnimo, da bo letos decembra minilo 85 let od nastanka prve jugoslovanske države (Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev), ko sta se Srbija in Črna gora odpovedali svoji samostojnosti in se pridružili omenjeni skupni državi. Slednja se je leta 1929 preimenovala v Kraljevino Jugoslavijo. Druga Jugoslavija (SFRJ) je nastala po drugi svetovni vojni in trajala, kot rečeno, do razpada leta 1992.

Alojz Tul

Posvet Združenja Novo Delo Sobivanje identitet v razširjeni Evropi

Združenje Novo Delo je v sodelovanju s Slovensko komponento stranke Levih demokratov 22. marca priredilo na Opčinah študijsko srečanje z naslovom *Sobivanje identitet v razširjeni Evropi: obeti Slovencev v Italiji in Avstriji ob vstopanju Slovenije in Madžarske v Evropsko unijo*. Srečanje je hotelo biti prispevek slovenske zamejske levice k razmišljanju o vprašanju identitete v luči sprememb, ki jih prinaša današnji čas s svojimi integracijskimi in globalizacijskimi procesi. Predvsem so pobudniki želeli podati pogled na manjšinsko problematiko tako rekoč s "ptičje perspektive", saj se danes s tem vprašanjem ne ukvarjamo samo mi, ampak je to evropski problem. Poleg tega so hoteli tudi prispevati k odpravljanju ideološke pogojenosti manjšine, ki je še vedno prisotna. Zato so v svojo sredo povabili književnika Aleša Debeljaka, sociologa Rudija Rizmana, psihoanalitika Pavla Fondo, kolumnista Aceta Mermoljo in predsednika Zveze slovenskih organizacij na Korškem Marjana Šturma, ki je poleg svojega prebral še referat drugega korškega gosta, Janka Malleja (ki se posveta ni mogel udeležiti).

Posvet, ki se ga je žal udeležilo poslušalstvo, pripadajoče v glavnem le eni komponenti naše raznolike politične in idejnonazorske srenje, je nedvomno postregel z vrsto zanimivih vprašanj in izzivov. Naj pri tem omenimo samo vprašanje o t.i. multikulturalnosti ali večkulturalnosti, ki ga je iznesel Pavel Fonda. Zanj je večkulturalnost danes ne samo možnost, ampak celo nujnost in se kaže v dejstvu, da je treba drugo kulturo ne samo poznati, ampak jo živeti: če zupamo v konstitutivno moč slovenstva, se lahko odpremo drugim brez bojzani pred vlado tujih elementov. Vendar se prav tu postavlja vprašanje: kako gojiti in doživljati večkulturalnost, ko se še sami svoje kulture ne zavedamo? Ta grenka ugotovitev je prišla na dan tudi med razpravo, ko je bilo med drugim poudarjeno, kako slabo poznamo

slovenski jezik in kako postajamo vse bolj italijansko monokulturni, poleg tega pa še biološko upadamo (pa naj se to sliši še tako konservativno). V teh razmerah govoriti o "odprti manjšini", ki da ne sme biti "država v državi" (če citiramo Marjana Šturma in Janka Malleja), je nekoliko tvegano, čeprav je res, da nam evropski integracijski procesi ponujajo več pozitivnih priložnosti. Med slednjimi bi lahko bila tudi ta, da se svoje kulture, identitete in jezika ter bogastva, ki od njih izvira, bolje zavedamo in da to bogastvo bolj zavzeto gojimo. Koliko to zares delamo danes, je vprašanje, saj tudi lastne kulture in jezika ni dovolj samo poznati, ampak ju je treba podoživljati, kot je bilo tudi pravilno poudarjeno med že omenjeno razpravo. Kajti tudi to je potrebno, da si resničen državljani sveta in Evrope. Verjetno je ravno v današnjem globaliziranem času narodna zavest ena od tistih referenčnih točk, ki naj jih ima človek, ki bo v prihodnosti prihajal v dialog z drugimi realnostmi. Seveda bo to zavest, ki bo imela značilnosti današnjega časa in ne bo mogoče primerjati s kakim preteklim obdobjem, a vendar bo. Če jo bomo znali z obuditvijo in oživitvijo enotnega slovenskega kulturnega prostora ohraniti (za kar bo na žalost potrebna tudi neka določena vrsta zapiranja) in razvijati (kar pa predpostavlja nujnost odpiranja), bomo s tem prispevali tudi naš kamenček v mozaik evropskih in svetovnih narodov in kultur.

Ivan Žerjal

S.1. STRANI Smrtna kosa v puščavi

Vsak dan postaja bolj jasno, da vojna ne bo kratka in učinkovita: Iračani se upirajo odločneje, kot so pričakovali, predvsem pa moti Sadamova taktika, da ne pride na dan s svojimi najzvestejšimi republikanskimi četami, da se ne spusti v odkrit boj, pač pa da zvito čaka, da bo sovražnika (verjetno) privabil v past, ga pričakal in z njim obračunal pri sebi doma, po bagdaskih ulicah, kjer bo imel nedvomno več možnosti za učinkovitost in uspeh.

Medijska vojna je pomembna: ne zato, ker bi Busha kaj zanimalo o tem, da se vsak dan po vsem svetu vrstijo množične mirovniške manifestacije in kritike na njegov račun. Bolj ga moti, ko se zgodi, da sorodniki žrtev atentata 11. septembra v njegovi lastni hiši, v ZDA, organizirajo protest proti tej vojni. Ali pa ko Rumsfeldove izjave o tem, kako učinkovite so zavezniške vojaške akcije, ne morejo biti prepričljive, ker je javnost še pod močnim vtisom novice o samomorilnem atentatu v Nayafu, v katerem so umrli štirje ameriški vojaki. Iraški vojaški glasnik je napovedal, da je 4.000 prostovoljcev iz vsega arabskega sveta pripravljenih na mučeništvo, to je na samomorilne akcije, na sveto vojno proti Američanom in njihovim zaveznikom. Po taki šokantni izjavi novice o silovitem obstreljevanju Bagdada - kjer bombe padajo tudi v center mesta in na ljudske četrti - o odprtju severne fronte, o obleganju Basre, tudi v Ameriki ne sprožajo navdušenja, pač pa samo še povečujejo

strah pred maščevanjem islamskih skrajnežev.

Vse to bi lahko moteče vplivalo na razpoloženje ameriškega javnega mnenja, z njim pa na ameriške politike, točneje na tiste, ki v teoriji odločajo samostojno, ki niso pod neposrednim vplivom izvršne oblasti oziroma predsednika - to je na tiste politike, ki morajo v Kongresu sprejeti proračun in s tem odločitev o večji ali manjši podpori ameriškega vojnemu aparatu na Bližnjem vzhodu.

Powellove grožnje Siriji in Iranu, od koder naj bi Iraku kljub prepovedi dovažali orožje in kjer naj bi podpirali terorizem, pričajo o določenem občutku nemoči ameriškega vodstva, ki zaradi stagnacije na političnem in vojaškem področju postajajo agresivnejši tudi na medijski fronti. Rezultat pa bo samo še večje sovraštvo do ZDA med arabskim ljudstvom (v Siriji je že prepričano, da bo naslednja tarča ameriškega napada ravno njihova država) in celo v Iranu, kjer bi imeli vsa opravčila, da bi zaradi nedavne vojne z Irakom sovražili Sadama, ne pa Američanov. Vsem, ki spremljajo vojno dogajanje, pa se vsiljuje vtis, da situacija beži iz rok zaveznikov hitreje, kot je bilo pričakovati. Ob tem se občutek straha in groze večja tudi pri tistih, ki so bili doslej mlačni ali brezbržni do vojne.

LISTNICA UREDNIŠTVA
Sodelavcem sporočamo, da smo prispevke v zvezi z obnim zborom Sveta slovenskih organizacij že pred časom zaključili. Zato podobnih dopisov ne bomo več objavljali. - Ured.

S.1. STRANI Slovenija...

Vse to je zelo podčrtal sedanjí predsednik Evropske komisije Romano Prodi, ki je med svojim nedavnim obiskom v Ljubljani, Gorici in Novi Gorici izrazil prav te misli.

Vsakdo se mora najprej sam evropeizirati. Tako je pred dolgo leti zapisal ustanovitelj in prvi predsednik Panevrope grof Coudenhove-Kalergi. Evropska zavest je torej najprej odvisna od vsakega posameznika, nato šele se ta nekako preseli na širšo skupnost oz. družbo.

Ideja združene Evrope je zgodovinsko že precej stara, od starega do srednjega veka sem, pa spet recimo še v novejši zgodovini od Napoleona dalje. Zlasti razsvetljenstvo je to idejo ponoslo v svet s filozofi, kot sta bila npr. Voltaire ali Rousseau. Vse skupaj pa se je nato še bolj nadaljevalo v dobi romantike.

Slovinci v Italiji zato danes lahko le pozdravljamo zgodovinsko odločitev Slovenije za Evropo. Mi smo v njenem okviru že od vsega začetka kot pripadniki slovenske manjšine tudi aktivno vključeni v razne manjšinske procese evropske povezave. S prisotnostjo Slovenije pa bomo samo še močnejši.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

Svet dobiva novo podobo

Svet je pričel dobivati novo podobo, po napadu na Irak ne more biti o tem nikakršnega dvoma. Območje okrog Perzijskega zaliva je strateško med najpomembnejšimi, če že ni kar na čelu vseh drugih. Padec Sadama Huseina zato ne bo samo padec "režima", ampak tudi vzpostavitev novih političnih ravnotežij, lahko celo neravnotežij. V tem smislu ruski predsednik Putin takoj po sprožitvi vojaških operacij ni zgolj slučajno izjavil, da vojna v Iraku "ni lokalna vojna", je torej nekaj več, je dosti vplivnejša. Dovolj se je spomniti Turčije, ki je presenetljivo odločno nakazala svoj interes do Kurdistana, seveda v strahu, da si ne bi Kurdi izborili svoje države. Poleg tega izvedenci zatrjujejo, da ima ob pogledu na Irak svoje določene interese tudi Iran, namreč v odnosu do prebivalstva istega krila islama. Odveč je dodajati, da pa utegne biti istočasno, namreč prav Iran, naslednja tarča anglo-ameriškega posega. Skratka, vsaka vojna neprimerno močnejše pretrese svojo bližnjo in daljno okolico, kot se to zdi na prvi pogled.

Še bolj kot vojaški spopadi pa utegne svet spremeniti nekaj povsem drugega. Organizacija združenih narodov ni podpisala pogođa na Bagdad, to pa pomeni, da je bilo zaobideno izjemno važno pravilo, kršeno tudi ob napadu na Miloševićevo Jugoslavijo: pravilo mednarodnega prava o suverenosti držav. Brez tega pravila je nenadoma vse mogoče, vsakdo se načeloma lahko poslužuje iste pravice, da obračuna s svojim nasprot-

nikom. In to ne spreminja samo odnosov med državami sveta, ampak ima posledice tudi na življenje in mišljenje posameznika. Na naš odnos do bližnjega, ne nazadnje do samega sebe, kjer "jaz" postane lahko dobesedno suveren v svojem obnašanju do drugih. Ne da bi sodili slabo, toda dejstvo je, da prevelika lastna suverenost kaj hitro vodi v logiko pravice močnejšega. Šibki te pravice ne bodo mogli in nemara niti ne hoteli izvajati, močnejši pa bodo to možnost imeli.

Večja vojna, kar ta v Iraku nedvomno je, ima torej obremenjujoče stranske učinke. Vedno je bilo tako in tega bi se morali zavedati. Da je vojna le niz vojaških operacij, ni kristna miselnost, moč vojne je velikanska in seže neverjetno daleč ter prebije vse varnostne mehanizme. Zato je toliko dragocenejše papežovo zavzemanje za mir, zavzemanje, ki se očitno zaveda, kako se sedanja vojna lahko podeseterjeno razplamti in v človekovem srcu razje vse tiste stavbe sožitja in ljubezni do bližnjega, brez katerih bi se polagoma vse bolj zatekali k urejanju medsebojnih odnosov s silo. Istočasno pa sedanje preizkušnje seveda zahtevajo jasnejše in razčiščene pojme o etiki in v tem smislu je bila neverjetno zgovorna televizijska pogovorna oddaja "Ali Bog hoče vojno?" Naslov je nedvomno provokativen in ni slučajno, da je pogovor le s težavo ločil eno od drugega, namreč Boga od vojne in narobe, kar ne nazadnje odslikava počutje človeka današnjega časa: če že nastaja nova podoba sveta, kaj nam prinaša?

NOVI
GLAS

UREDNIŠTVO

34170 GORICA, PIAZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 532 052
FAX 0481 548 808

E-MAIL gorica@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419

E-MAIL trst@noviglas.it

UPRAVA

34170 GORICA, P.ZZA VITTORIA-TRAVNIK 25
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978

E-MAIL uprava@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ

ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJK

IZDAJATELJ ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA;

PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN.

REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949

POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 45 EVROV, SLOVENIJA 48 EVROV,

INOZEMSTVO 65 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 85 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

Intervju / Hadrijan Corsi

Za Brda in ljudi!

Hadrijan Corsi, števčanski župan in komisar Briške gorske skupnosti, je bil meseca februarja imenovan za predsednika nove gorske upravne enote, ki bo začela s prvim aprilom in ki bo ob briškem območju, za katerega odgovarja od leta 1980, objela tudi Nadiške in Terske doline. Z njim smo se zato pogovorili o izkušnji Gorskoh skupnosti ter o možnostih, ki jih ponujajo nove upravne enote.

Predsednik Corsi, kako bi ocenili izkušnjo bivših Gorskoh skupnosti in posebno Briške gorske skupnosti, glede na dejstvo, da ste v tej ustanovi od njenega nastanka najprej kot podpredsednik in nato vse od leta 1980 kot predsednik?

Briška gorska skupnost (BGS), ki se je rodila med zadnjimi v deželi F-Jk, je zagledala luč sveta leta 1975 v Krminu. Od takrat do oktobra 2001 je delovala normalno brez posebnih pretresljajev. Leta

FOTO BUMBACA

2001 je dežela sprejela zakon o ukinitvi Gorskoh skupnosti, nato smo imenovali izredne komisarje za upravljanje GS do 31. marca letos, ko se je poglavje zaključilo. V danih razmerah je bila skoraj tridesetletna izkušnja zelo pozitivna. GS so namreč pokrivale sicer zelo majhne upravne vrzeli, vendar je teh bilo toliko, da so dejansko reševale velike probleme za občinske uprave. Navadni občan se tega skoraj ni zavedal, vendar vloga GS je bila še kako potrebna. Problem, s katerim smo se morali soočiti od vsega začetka, je bil v dejstvu, da ti organi niso razpolagali z direktnimi finančnimi sredstvi, ta so bila namreč le posredna s strani dežele, države in EU, tako da se je pogosto dogajalo, da smo bili podvrženi politični volji deželne uprave in koalicije, ki je bila takrat na oblasti. V naši deželi pa je ob enem na splošno vladal manjši posluš za GS kot v ostalih italijanskih deželah kljub dejstvu, da so GS pri nas nastale na podlagi državnega zakona, ki ga je naša dežela osvojila leta 1973. GS so za gorato področje pomenile povezovalno moč med manjšimi občinami in so lahko ogromno storile in pripomogle pri določenih uslugah majhnim upravam.

Danes je aktualno združevanje občin in skupne medobčinske storitve, pri GS pa smo v bistvu že imeli ustanovo, ki je delovala v tem smislu. Državni zakon (97/94) je ponovno potrdil vlogo in pomembnost GS in tudi evropske direktive govori v tem smislu, zato je naša dežela šla proti toku, ker je ukinila, medtem ko bi morala izboljšati status in kompetence GS, da bi te ustanove prevzele del upravnih dolžnosti, ki jih imajo občine. To so npr. tehnični uradi in razne storitve, ki jih morajo občine nuditi občanom in niso - zaradi prevelikih stroškov - v stanju biti temu kos. Danes je glavni

problem majhnih občin v tem, da nimajo zadostnih finančnih prilivov, za kar nimajo osebe in se posledično njihove storitve slabšajo. Dolgoročno to pomeni stvarno nevarnost, da izgubimo avtonomijo teh občin. V prejšnji sestavi je GS imela možnost pokrivati določene obveznosti v imenu občin.

Kako pa bo po novem?

Do nove enote, ki združuje Terske in Nadiške doline ter Brda, je prišlo zato, ker smo si v tem smislu močno prizadevali in okoli tega ogromno delali, da bi tranzverzalno prepričali določene deželne svetovalce, da naj o zemlje, za katerega je odgovarjala BGS, ostane v sklopu goratih predelov in novih okolišev. Nujno je bilo prepričati svetovalce večine in opozicije o temeljni potrebi naše briške zemlje in njenih ljudi. Če bi izgubili ta status, bi naše kmetijstvo utrpelo precejšnjo škodo, saj bi nazadovali bodisi glede davčnih in socialnih dajatev bodisi glede denarnih podpor s strani EU. Zato je bilo s tega vidika nujno, da smo kot uprava izpeljali to akcijo, in se na tem mestu zahvaljujem vsem tistim deželnim svetovalcem, ki so imeli posluš za našo briško problematiko, med temi je bila ena najbolj agilnih in dejavnih svetovalka Bruna Zorzini Spetič, medtem ko so se ostali opozicijski kolegi zbudili prepozno in je zato danes po toči zvoniti prepozno.

Kako bi predstavili novo enoto?

Uradni naziv nove enote je *Comprensorio montano delle valli del Torre, Nativone e del Collio - Gorato območje Terskih dolin, Nadiških dolin in Brd*. Skupščina je sestavljena iz 25 županov in 20 odstotkov opozicijskih predstavnikov raznih občinskih svetov. Tako je 45 načelnikov svetovalskih skupin opozicije izvolilo 5 predstavnikov na posebni skupščini in dodalo

ta imena ostalim 25, zato šteje skupščina 30 predstavnikov. Odbor sestavlja pet članov, vključno s predsednikom. Mandat sedanje skupščine, ki je bila izvoljena meseca februarja, bo trajal do občinskih volitev prihodnje leto, ko se bo spremenila sestava predstavnikov za več kot polovico, zato bomo posledično morali zamenjati vse predstavnike in izvoliti na novo predsednika.

Območje objema 720 km² površine in šteje 95.000 prebivalcev, kar ni malo, in s tega vidika si majhne občine marsikaj pričakujejo.

Kompetence novega okoliša so v glavnem tiste, ki so prej veljale za GS, nekoliko so tudi razširjene, in sicer zaščita in skrb za ozemlje, kompetence na področju kmetijstva, gozdarstva, trgovine, obrti in male industrije, tako da ima nova ustanova kar precej možnosti delovanja. Vprašanje je, koliko bo dežela poslušna in koliko bo prispevala za naše območje, po drugi strani pa, če bo kot doslej postavljala politične filtre za razne evropske vire, ki nam pritečejo.

Kje imate sedež?

Začasni sedež je bil po deželnem zakonu predviden v Čenti, vendar smo se na skupščini že dogovorili in v tem smislu tudi glasovali, da je začasni sedež v Špetru v Benečiji. V tem letu bomo morali izdelati in odobriti statut, v katerem bo točno zapisano, kje bo sedež in tudi točen naziv ustanove. Zadeva okoli statuta je nedvomno zelo pomembna in zato si bom prizadeval, da bo do teksta prišlo pred mesecem decembrom.

Bo možnost dvojezičnega poslovanja?

Vprašanje je nedvomno aktualno in pomembno, slovensčina in furlanščina morata pri ustanovi dobiti domovinsko pravico. V tem smislu si bom prizadeval v prvi osebi. O tej temi sem že spregovoril v nagovoru ob izvolitvi za predsednika in poudaril pomen zakonov 482/99 in 38/01, vendar se moramo tudi zavedati, da je od omenjenih 25 občin manjšina takih, kjer je slovenska narodna skupnost prisotna. Če izvezamemo nekatere občine v Terskih in Nadiških dolinah in samo občino Števerjan, bomo videli, da so to v glavnem uprave, kjer živi furlansko oz. italijansko prebivalstvo. Ne dvomim pa o dejstvu, da bo v statutu velika pozornost namenjena slovenski in furlanski manjšini.

JEJ / stran 16

Intervju / Mirko Špacapan

S trudom do uspeha

Vokalna skupina Akord iz Podgore bo v kratkem praznovala, saj bo z izdajo plošče obeležila več kot desetletno navzočnost med nami in pevsko kulturno delo sredi naše skupnosti. Od samih začetkov je vodja vokalne skupine Akord znani goriški zdravnik, kulturni, politični in javni delavec dr. Mirko Špacapan, ki smo ga prosili za pogovor, v katerem je spregovoril predvsem o zborovski glasbi.

Kdaj in kako vam je pravzaprav prišla zamisel, da bi prav v Podgori ustanovili vokalno skupino, in tudi to nam povejte, kako ste se odločili za ime Akord?

Kot večina podobnih nastankov je tudi naš pravzaprav sad trenutne potrebe in seveda neprikrite želje nekaterih moških članov MePZ Podgora, da zapojejo tudi v samo enospolni zasedbi.

Priložnost je bila pevski nastop v počastitev obiska prvega slovenskega DEMOSOvega prvaka Lojzeta Peterleta v gostini v Gabrjah na povabilo goriške SSK, o katerem smo vedeli, da je tudi vnet pevec. Lojze je bil zelo zadovoljen, in je tudi pel z nami.

Ime Akord je nastalo približno leto kasneje, ko je postalo jasno, da bo skupina nadaljevala delo. Zdelo se nam je primerno za slovensko in italijansko publiko, pa še z močnim prizvokom lepega in ubranega petja, kar je cilj vsakega pevskega sestava.

Pravzaprav bi bilo tudi zanimivo izvedeti, kdaj se je skupina prvič pojavila v javnosti s samostojnim nastopom.

Prvič smo nastopili ob omenjeni priložnosti, uradno pa na prvi Cecilijanki l. 1992, pa čeprav smo peli tudi ob drugih prilikah. Pa bi vseeno ta dva nastopa imel nekako za prva javna nastopa.

Ste eden tistih ljudi, ki delate vztrajno in dobro, in to na različnih področjih našega javnega življenja. Kako to zmorete? Predvsem pa nas zanima, kako ste pevce prepričali, da velja resno in vztrajno hoditi na vaje, ker vemo, da zlasti za zborovske sestave velja, da vaja dela mojstra.

Pevsko delovanje v Podgori ima velik narodnoobrambni pomen, saj je to vas, ki počasi, a vztrajno zgublja slovensko stevilčno moč. Prav na kulturnem področju pa slovenska narodna skupnost odločno prednjači, predvsem po zaslugi pevskih skupin, ki so v tej vasi vedno imele dobro tradicijo.

Vztrajnost pri delu pevcem in meni izhaja prav iz te prepričanosti, da bi vsaka prekinitev lahko bila usodna za nadaljnji obstoj slovenske kulture v Podgori.

Se morda še spominjate, kateri so bili ustanovni člani skupine Akord in koliko članov se je pri skupini do danes zamenjalo?

predstavili s ploščo in jubilejnim koncertom!

Novo lasersko ploščo bomo prvič predstavili v Kulturnem centru Bratuž v petek, 16. maja, s programom, ki bo zajel našo zgodovino. Za režijo smo se obrnili do domačinke Lidije Jarc, zgoščenko pa bo strokovno ocenil znani doberdobski-goriški dirigent in glasbenik Hilarij Lavrenčič.

Naslov CD-ja je *Zdravica-Un brindisi*, na njem pa bo polovica slovenskih, druga italijanskih pesmi. Plošča hoče pokazati tukajšnjemu življu, da slovenska kulturna zmogljivost presega lastne okvire in hoče biti

most med narodi, tako kot naša lepa Soča, ki teče med Gorico in Podgoro in ki bo na naslovnicu imela glavno mesto. *Kaj bi ob koncu pogovora radi povedali predvsem mlajšim ljudem iz naše srede, ki se dobesedno obotavljajo vstopiti v vrste naših pevskih zborov, kot tudi v vrste naših kulturnih in raznih drugih društev, češ naj bi slo pri takih oblikah združevanja za "preživete oblike kulturnega življenja slovenska narodne manjšine v Italiji?"*

Res je, da slovenski zamejski prostor potrebuje vsestranske aktivnosti in kulturne angažiranosti, vendar je naša najbolj pristna in uspešna dejavnost prav glasbena in predvsem zborovska. Tu se Slovenci lahko polno uveljavimo in pokažemo, kaj zmoremo (glej primere goriških pevskih zborov MePZ Hrast in MePZ F.B. Sedej). Seveda danes bolj kot kdajkoli doslej tudi pevsko udeleževanje na določeni visoki ravni zahteva, poleg sposobnosti in naravnih darov, tudi delo in trud. Tega mlajše generacije danes več nimajo, tudi zato, ker jim starši že od majhnega napačno skušajo predhodno odpraviti vsako težavo in oviro. Ostaja prostor za tiste vedno bolj redke posameznike, ki jim je petje všeč, pa še za tiste, ki se zavedajo, da je zborovsko udeleževanje sredstvo za uveljavljanje naše manjšine.

Petje samo za zabavo ali za družabnost nima velike prihodnosti in bo kaj kmalu izgubilo svojo privlačnost v korist drugim, zanimivejšim dejavnostim ali nasploh združevanjem. Čas je, da gradimo na tistih, ki so za petje pripravljeni žrtvovati, ker jim pomeni veliko več kot druge družabnosti. Taki bodo za dirigentom rastli v kvalitetne skupine, ki bodo v čast naši zamejski in sploh slovenski stvarnosti.

Jurij Paljk

Vemo, da ste pred kratkim z vokalno skupino Akord posneli ploščo, ki jo boste v kratkem tudi predstavili. Povejte nam, kakšne pesmi ste uvrstili na ploščo in kdaj in kje se boste

Vesoljna Cerkev in novi časi

Vojna, vedno bolj tuja razumu

Klic miru postaja po vsem svetu vedno glasnejši

Preprosti ljudje od vsepovsod želijo na vse možne načine dopovedati "velikim" poglavarjem sveta, da vojna ne more rešiti ničesar, da iz nje ne moreta izvirati mir in dobro, da je vojna mati vseh uboštev, da je vojna proti Iraku nezakonita in nemoralna, da o usodi sveta ne morejo odločati bolj ali manj "pametne" bombe, ampak diplomati. Ne mine dan, ko ne bi slišali ali brali o vedno novih protestnih shodih po vsem svetu.

Vse močnejši je tudi glas svetega očeta, ki v zadnjem mesecu govori s prenovljeno močjo, kot če bi bil stari župnik sveta. Zato ga ljudje poslušajo. In razumejo! V svoji osebi uteleša zavest dramatičnega 20. stoletja, zaradi česar je njegova beseda še močnejša. V trenutku, ko je Evropa razdrobljena in ima Organizacija združenih narodov šibko besedo, je ostal sveti oče zadnji postavljalec mostov, *pontifex*, saj kljub krvavim spopadom ne kloni in vztraja pri tem, da je treba iraški krizi najti mirno rešitev. Vernike je prejšnjo nedeljo pozval, naj v ta namen molijo rožni venec.

Njegove besede "Vojna ni nikoli nekaj usojenega, je pa vedno poraz za človeštvo" jasno izpodbijajo možnost t.i. pravične vojne (*iustum bellum*). O tej kot prvi govoril sv. Avguštin v 5. stol. po Kristusu v zvezi z napadom Vizigotov na Rim. Pravične vojne so bile za Cerkev v preteklosti križarske in druge vojne, med drugimi tudi znani pokol Hugenotov-protestantov leta 1572. Stvari so se začele spreminjati v prejšnjem stoletju, ko je papež Benedikt XV. označil prvo svetovno vojno za "nepotreben pokol". Močan udarec pravični vojni je dal "dobri papež" Janez XXIII., ki je v encikliki *Pacem in terris* govoril o vojni kot iracionalnem dejanju, ki je tuje razumu (*alienum est a*

ratione). Mnogi strokovnjaki trdijo, da je poljski papež, ki je od blizu spoznal stranpota velikih ideologij prejšnjega stoletja in sam preživel drugo svetovno vojno, dokončno izbrisal v cerkvenih krogih pojmovanje pravične vojne: njegov klic "nikdar več!" pomeni korenit zasuk, ki ne predvideva več ne vojne ne smrtnih kazni ne nobene druge oblike ubijanja. Še se bo našel znatraj Cerkev, kdor se s tem ne bo popolnoma strinjal, ugotavljajo omenjeni proučevalci; toda ni dvoma o tem, da so velike mase vernikov in ljudi, ki cenijo papeža, odločno na strani Janeza Pavla II. In to dejstvo naznanja novo dobo za vesoljno Cerkev in sploh za gibanja, ki so v zadnjih časih tako dejavna. Pri tem ne gre za mirovniška gibanja, znotraj katerih je prepogosto veliko zmede, banalnih besed in puhlega protiamerikanizma, saj Cerkev nima šibke misli. Gre prej za cerkvena gibanja, ki so tudi doživela vojne in revolucije (gl. vzhodnoevropske države, Čile, Filipine...) in želijo zaradi tega tvorno spremeniti družbene razmere - tako rekoč - od znotraj.

Kot je znano, Katekizem iz leta 1992 govori o upravičeni uporabi vojaške sile v prime-

ru samoobrambe. Pri tem pa navaja tudi pogoje: pretrpljena škoda mora biti trajna, huda in gotova; do uporabe orožja se lahko pride, če so vsa ostala sredstva postala neuporabna in neuporabna ter če obstajajo utemeljeni razlogi, ki zagotavljajo uspeh; na koncu pa še to: uporaba sile se dopušča, če ne povzroča neredov in posledic, hujskih od zla, ki ga je sila hotela izničiti. Tu je srž problema: ker je človeštvo že pred desetletji okusilo peklenko silo atomskih bomb, je absolutno iracionalno zagovarjati pravičnost in utemeljenost vojn, katerih posledice ne morejo biti znane nikomur in so lahko usodne za vse človeštvo.

Če je v cerkvenih krogih torej vedno šibkejše pojmovanje pravične vojne, se pa vedno bolj uveljavlja pojmovanje vojne kot zločina proti človeštvo. V tej dobi, ko sveti oče gleda v oči kateregakoli (političnega) sogovornika in mu jasno ter glasno izpostavlja svoje misli, ko Cerkev ne sklepa kompromisov in ni na noben način vezana na logiko oblasti, se na neki način na novo odkriva in postavlja pod drobnogled samo jedro krščanstva. Ker ne brani nobenega interesa, je Cerkev svobodna v svoji obsodbi zla. Zato ne pristaja na nov mednarodni red, ki bi ga kdorkoli postavljala s silo. Zato opozarja, ko mogočni odstopajo od pravičnosti ter ko so revni tlačeni, ponižani in zatirani. Cerkev se dobro zaveda, da je evangelij pisan za vsakega človeka in ne samo zanjo. Zato svet laikov tudi vedno bolj poslušajo in se odziva na besede sv. očeta, ki z veliko svobodo nagovarja vse ljudi dobre volje. Vračamo se k pristnejšemu evangeljskemu pojmovanju. Konec koncev je napisal neki teolog - so Kristusa umorili verni, ker je uhal iz shem in branil - človeka...

Danijel Devetak

Posvet 7. aprila P. Marko iz Aviana med Gorico, Gradiščem in Dunajem

Inštitut za družbeno in versko zgodovino iz Gorice prireja v ponedeljek, 7. aprila, ob 20.30 v sodelovanju z občino Gradišče ob Soči in tamkajšnjo župnijo v dvorani občinskega sveta v Gradišču srečanje na temo: *Marko iz Aviana med Gorico, Gradiščem in Dunajem*. Znano je namreč, da je bil furlanski kapucin posebno navezan na Gorico, saj je v letih 1643-1647 obiskoval slovit jezuitski kolegij na Travniku v Gorici, kjer se je naučil oglejskega duha in je za sošolce imel mlade Furlane, Slovence, Nemce in Hrvate; v kasnejših letih pa je večkrat zahajal v naše kraje, saj je rad obiskoval, ko je le mogel, prijatelja Franca Urha della Torre.

Srečanje v občinski palači v Gradišču bo postavilo - nekaj tednov pred beatifikacijo tega velikega moža naše dežele - pod drobnogled podatke Gradiščana Giuseppeja Bugatta, člana nekdanjega krščansko-socialnega gibanja in dunajskega parlamenta v letih 1907-1918. Predavatelja prof. Luigi Tavano in prof. Italo Santeusiano bosta obravnavala govor, ki ga je Bugatto imel na Mednarodnem evharističnem kongresu na Dunaju leta 1912, kjer je govoril prav o p. Marku iz Aviana.

SKRIVNOST ZAKONSKE LJUBEZNI

P. MIRKO PELICON

POMANJKANJE TEMELJNEGA ZALEDJA

Spominjam se, ko sem za jubilejno leto 2000 vodil duhovne vaje v Viterbu, nedaleč od Rima. Družinski oče, ki je bil zaposlen pri zelo poznanem podjetju za filmsko produkcijo, mi je govoril o velikih težavah, ki jih je imel s svojim šefom. V pogovoru je prišlo na dan dejstvo, da je šef ravnal nasilno, "diktatorsko", odločal je sam, brez nikogar od svojih svetovalcev, sploh o finančnem upravljanju celotnega podjetja ni bilo govora, da bi to lahko opravljali ekonom. Dejansko je bilo za celotno delovno silo (okrog 80 ljudi v podjetju) zelo težko delati. Odnosi so bili vedno zelo napeti in ni bilo možnosti izboljšanja.

Oče treh otrok je svojo težavo na delu skušal integrirati z lepim in srečnim družinskim življenjem. Na duhovnih vajah je razumel, da mora nekako razumeti svojega šefa od znotraj in se v tem distancirati. Vedel je, da ima šef težko družinsko življenje. Da pri njem doma ni bilo pogovora, da se z ženo ni razumel in da so bili otroci popolnoma oddaljeni od staršev.

Lahko je bilo nato ugibati, da je bil šef čustveno bolj navezan na svoj "stolček" in na denar kot na družino. Psihološke dinamike neka-ko spoštujejo takšno iskanje notranjega ravnovesja, ko je človek oz. družinski mož v pomanjkanju tistega temeljnega čustvenega zaledja, ki mu ga lahko predstavlja družina (v tem primeru je veljalo za šefa).

Uslužbenec, družinski oče, je na tistih duhovnih vajah pred Bogom razmišljal, ali bi pustil delo ali ne kljub dobri plači, čeprav je njegovo srce mirno prenašalo vse težave. Vendar delo v celoti ga ni razveseljevalo. Ves čas je mislil na dom, otroke in na ženo.

Iz tega sledi refleksija, da delo, katerokoli že je, ne more postati neke vrste nadomestek tistega, kar je temeljnega pomena v družinskem življenju in družinskem poklicu. Delo ne more nadomestiti žene in otrok. Če se to zgodi, vse postane beg. Če si oče in mož, si poklican, da si to v polnosti; če si veren, toliko bolj, da nisi v pohujšanje nevernim, ker vera nas to uči.

To velja tudi za duhovniški poklic. Ko ne izvajam primarno svojega poklica kot oče ali mati (ali kot duhovnik), se zatekam v delo in takrat delam slabo, ker lahko postanem despot, željan večje kontrole in prilaščanja; posledično se odnosi skrhajo. Naš Bog pa je troedin, Bog odnosov.

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA OB BOGOSLUŽNIH BERILIH V LITURGIČNEM LETU B

ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

5. POSTNA NEDELJA, TIHA

Jer 31, 31-34; Ps 51, 3-4. 12-15; Heb 5, 7-9; Jn 12, 20-33

VSAKO VELIKO NOČ LAHKO DOŽIVLJAMO NA POSEBEN, GLOBLJI IN NOV NAČIN.

Tudi berila za letošnjo Tiho nedeljo so kot nalašč uglašena na pričakovanje vstajenja. Bog nas je namreč osvobodil hudičevega kroga rojstva, smrti in pokopa tako, da je telesno vstal. Toda vse to je zakrito hudiču in ljudem, ki vztrajajo v neveri. Zaradi tega se še naprej zaganjajo v tiste, ki oznanjajo blagovest rešitve, evangelij, t.j. Jezusa. Prerok Jeremija, morda ena najbolj tragičnih figur med preroki, doživi na lastni koži nevero tega sveta: pozabo. Umrl je verjetno v Egiptu, kamor sam ni hotel. Izginil je v nič. Sicer so tudi drugi preroki žalostno končali. Izajso so razžagali na dvoje, Janezu Krstniku so glavo odsekali, a Jeremija se zdi od vseh pozabljen, celo od Boga. A prav zaradi tega je tako podoben Jezusu, ki ni bil vreden smrti med ljudmi, saj je moral ven iz mesta, kot izobčenec, na Kalvarijo (Heb 13, 12-13).

JEREMIJA JE POSEBNO PODOBEN JEZUSU.

Ko ga Bog kliče v preroško službo, se ji skuša izogniti.

Izgovarja se takole: "Oh, Gospod Bog, glej, ne znam govoriti, ker sem še deček (mlad)" - A Gospod ga opogumi: "Nikar ne govori: deček sem; ... nikar se jih ne boj, saj sem jaz s teboj" (Jer 1, 6-10). Božja beseda je namreč že stoletja pred Kristusom silovita, je kakor meč, ki prodre v dušo, v mozek, v srce. Razsoja, razkužuje, čisti, žge (Heb 4, 12). Prerok pravi: "V mojem srcu je kakor goreč ogenj, zaprt v mojih kosteh" (Jer 20, 9; 23, 29). Njen cilj, smisel, je Jezus kot trpeči služabnik, ki je šel v šolo trpljenja (Heb 5, 8) zato, da nas je osvobodil tistega, ki je vklepal ljudi v suženjski strah pred smrtjo, t.j. hudiča, ki nas je strašil celo življenje s smrtjo (Heb 2, 9-15).

STARA ZAVEZA (POSTAVA) JE VDOLBENA V KAMEN, NOVA, JEZUSOVA, PA JE ZAPISANA V SRCE, V DUHU.

Stara zaveza je sveta, dobra, toda ne daje opravičenja. Zato jo je Jezus z grehi ter smrtjo vred pribil na križ in tako našo krivdo odpustil (Jer 31, 34; Gal 3, 13). A priznavamo, da smo še grešniki in zato potrebni spreobrnjenja (Vat. II. - C 8). Vendar verujemo, da je reka zla in smrti z veliko nočjo Jezusa Kristusa presekan in se tako izteka v pozabo. Še prosimo Boga usmiljenja, čistost srca, stanovitnost v dobrem (Ps 51). Toda ne več kot sužnji, v strahu, marveč kot Jezusovi bratje, kot Božji otroci, poklicani k popolnosti (Heb 10, 14).

OČE JE POSLUŠAL IN USLIŠAL SINOVE MOLITVE IN PROŠNJE.

List Hebrejcem ne skriva stiske in tenobe Boga Sina ne samo v Getsemaniju in na križu, marveč tudi v vsem življenju. Jokal je celo pri grobu prijatelja (Jn 11, 35). Vse bo-

lečine je daroval "z močnim vpitjem in solzami njemu, ki bi ga mogel rešiti iz smrti, in bil je uslišan zaradi bogovdanosti ... Čeprav je bil Sin, se je iz tega, kar je pretrpel, naučil poslušnosti" (Heb 5, 7-9).

Jezus ni bil uslišan tako, da ne bi trpel in umrl na križu, saj je prišel na svet prav zato, da bi nas s smrtjo in vstajenjem odrešil (Jn 12, 27), pač pa da bi bil rešen tesnobe in groze pred nečloveškim in nesmiselnim umiranjem. Stotnik in stražniki, ki so bili prisotni pri umiranju Jezusa, so ga priznali za Božjega Sina, ker so doživeli njegovo spokojno, "Božjo" smrt (Mt 27, 54).

Verujemo, da zaradi tega Jezus uslišuje človeka, ki se k njemu obrača v urah tesnobe in stranu, zlasti ko ga muči nevera.

"GOSPOD, RADI BI VIDELI JEZUSA".

Nekateri Grki, pogani, prosijo Filipa, da bi videli Jezusa. Filip se posvetuje z Andrejem. Ta dva apostola nosita grški imeni (Filip pomeni prijatelj konj, Andrej pa možat); morda sta bila prijatelja teh Grkov, kdo ve? Skupaj poročata Jezusu željo teh poganov. Jezus ne odgovori naravnost na vprašanje, pač pa navaja na tiho hojo za njim v trpljenju. Uči namreč, da prejmemo življenje, slavo, samo po križu in trpljenju Božjega Sina. Le tedaj je vladar tega sveta izgnan iz naše srede (Jn 12, 31-32).

Potrudimo se, da pokažemo Jezusa otrokom ne le po krstu in prvem sv. obhajilu ter birmi, marveč tudi in zlasti v odrasli dobi po krščanskem zakonu, po zvestobi pri nedeljskem bogoslužju in prejemanju zakramentov, po molitvi, po dobrih delih.

Na tak način bodo pokazali otrokom Jezusa.

Predavanje o krščanskih mučencih 20. stoletja

Korenine upanja za prihodnost

Dvajseto stoletje je bilo najbolj nasilno stoletje v zgodovini človeštva. Označeno je bilo z vsakovrstnim zlom na vseh celinah, dalo pa je tudi največ mučencev, ki so s svojim življenjem do smrti pričevali za mir in ljubezen. Na to zelo bogato in hkrati malo znano temo je v petek, 28. marca, predavala dr. Daniela Sironi, predstavnica Skupnosti sv. Egidija. To je bilo prvo od treh srečanj o pričevanju krščanskih mučencev v preteklem stoletju, ki jih ponuja za ta pomladni čas Študijsko Raziskovalni Forum za kulturo v sodelovanju s Slovenskim pastoralnim središčem pri sv. Ivanu.

Predavateljica je v svoje zelo lepo predavanje vpletla papeževo doživljanje preteklega stoletja in njegovo prepričanje, da je bilo to stoletje zelo bogato z mučenci. To nikakor niso bili heroji in od nas časovno odmaknjeni, nepoznani ljudje. Živeli so med nami, njihovo življenje se je zadnja desetletja prepletalo z našimi. Svojo vero so odživel do konca, preprosto, vendar neomajno. Pri tem so se zavedali, da lahko zaradi svojega pričevanja umrejo, in so pristali na to zadnjo izbiro. Med masovnimi uničevanji preteklega stoletja, vsakovrstnimi taborišči in pokoli, vojnami na vseh celinah, v krepkih raznih mafij, terorizma in religioznih fanatizmov je krščanstvo prehodilo svojo pot. Iz 13.400 zgodb, ki jih je zbral ustanovitelj Skupnosti sv. Egidija, izstopata predvsem dve temeljni prvini. V trenutkih največje človeške šibkosti in bede, v najbolj obupnih stiskah in okoljih, so ti ljudje pokazali izredno moč. Druga značilnost je njihovo odpuščanje, ki so ga darovali svojim krvnikom in jih pri tem zagovarjali pred ljudmi in Bogom. Predavateljica je podala izsek

teh globoko človeških pričevanj. Glas luteranskega pastora Schneiderja iz bunkerja v Buchenwaldu je štirinajst mesecev opogumljal množico taboriščnikov na apelih; vsakokrat so ga pretepli. Skupina kmetov v Abrucih je umrla, ker je nasitila lačne britanske vojaške, kot naroča evangelij. Usmiljene sestre v Kongu niso hotele zapustiti obolelih z ebolo. Sedem menihov trapistov v Alžiriji ni zapustilo muslimanskih ljudi, ko so jim grozili fundamentalisti ... Poleg vsega znanega, koliko je še nepoznanih zgodb najpristnejše ljubezni in zvestobe veri!

Ti mučenci so Cerkev prispevali neko globljo zavest: da pride največja moč krščanstva do izraza prav v največji človeški bedi. V "stoletju, ki je odstopilo od Boga" in je zaradi tega postalo "tako grozovito, da je dobilo videz pekla" ter se spremenilo v "puščavo Boga", ki jo je "Kristus zapustil bosih nog, samo z bisago in ognjem, da se je preselil drugam med najrevnejše in zavržene", so ostali njegovi učenci. S svojim mučeniškim pričevanjem pomenijo le-ti korenine upanja za bodočnost Evrope in sveta. Pričevali so namreč za najvišje vrednote: svobodo, strpnost, sprejemanje drugega, človečanske pravice proti smrtni kazni, ljubezen do miru, odklon nasilja, zaupanje in možnost dialoga. Močan je tudi njihov klic k odgovornosti in odprtosti do drugih svetov in k čuvanju miru v srcu, ki prihaja

FOTO BUMBACA

iz doživetega evangelija. Kdor nosi mir v srcu, ne bo povzročil nasilja. Nasilje ima svoj izvor v sodbah, je poudarila predavateljica.

Dr. Sironijeva je tudi predstavila Skupnost sv. Egidija, ki živi v veliki sintoniji s sv. očetom. Naš papež sam, je spomnila, je podoba največje človeške revščine, ki jo oživlja le izredno močna vera. Skupnost je nastala v prelomnem letu 1968 po zaslugi Andrea Riccardija. Ko se je takratni mladi rod predajal drugačnim potem, je on začel zbirati rimske študente k molitvi. Skupnost je postajala vse močnejša do današnjih dni, ko se je razširila tudi po drugih celinah. V preteklosti se je veliko trudila ob pogajalnih mizah za vzpostavitev miru v nekaterih deželah, na primer v Mozambiku. Moč Skupnosti je v tem, da ji gre prvenstveno za mir brez drugih podtalnih interesov in da v vrednoto miru neomajno zaupa. "Ko hiša mojega soseda gori, se ne bom spraševal, zakaj gori; sel bom gasil ogenj", se je s pripodobo izrazila predavateljica. Vendar, ko se je v teh dneh vnela 33. vojna na našem planetu, je Skupnost neomajna. Ne preostaja ji drugega kot molitev.

Harjet Dornik

Pričevanje slovenskega zamejskega oporečnika

Sv. oče sprejel prostovoljce civilnega služenja in oporečnike (2)

Sveti oče se je zahvalil vsem tistim, ki delamo z mladimi, pomagamo ostarelim po domovih in bolnišnicah ter pri iskanju delovnih mest prizadetim ljudem. Skrbimo za širitev znanja in kulture, za ohranjanje zgodovinskih dragocenosti ter za civilno in ekološko zaščito. Možnost, da se lahko tudi ženske odločijo za tako služenje, je odprlo veliko novih izzivov v državi sami in tudi izven nje, predvsem v deželah Tretjega sveta. Govoru je sledil še blagoslov vseh prisotnih. Prijateljsko vzdusje, ki se je ustvarilo v dvorani, je v vsakem izmed nas vzbudilo občutek povezanosti z drugimi. S svojimi očmi vidiš, da je veliko ljudi, ki se žrtvujejo in od tega odnašajo veliko notranje bogastvo, ki ga

potem prenašajo in delijo z drugimi. Slavje se je izteklo, mi pa smo se odločili, da se še malo pomudimo v centru in pokosimo. Pri obedu smo navezali prijateljstvo z dvema bivšima oporečnikoma iz Vidma, ki sta se podobno kot mi odločila za obisk pri Svetem očetu. Popoldan se je iztekalo. Zopet se nam je pridružil g. Delmar. Pospremil nas je v generalno jezuitsko škofijo, ki se nahaja nedaleč od trga sv. Petra. Povedal nam je, da je zgradba, v kateri prebiva jezuitski general, iz leta 1927. Tu so razni uradi, v katerih nastajajo temeljna navodila za jezuite po celem sve-

tu. S terasaste strehe smo imeli čudovit pogled na celo mesto Rim. Sončno vreme nam je še kako povečalo občutek dobrega počutja. Od tod smo se počasi odpravili nekoliko izven mesta, kjer smo si priskrbeli prenočišče. Za večerjo smo se vrnili v središče in se kot gostje udeležili večerje v jezuitski menzi v zavodu Bellarmino, kjer trenutno živi okrog sedemdeset jezuitov. Tu imajo svojo cerkveno, kapelico, prostore združevanja in razmišljanja

vala. Soba, v kateri je sv. Ignacij umrl, je danes spremenjena v kapelico in namenjena osebni molitvi ali razmišljanju. G. Delmar nas je spomnil, da se lahko ob 12. uri udeležimo Angelovega česčenja v Vatikanu. Malo smo pohiteli in pravočasno dospeli na Trg sv. Petra. Papež se je kot običajno prikazal na oknu svoje pisarne. Pozval je svetovno skupnost, naj prepreči vojno, saj se s takim početjem ne doseže miru. Izbira med mirom in vojno je kot izbira med dobrim in zlom. V vsakem človeškem srcu je prostor za božjo besedo in hudičevo besedo. Prav iz človekovega srca pridejo na dan nameni in dejanja. Samo z očiščanjem vesti lahko človek pripravi pot pravičnosti in miru na osebni ravni ter na

širšem družbenem nivoju. Zopet smo se s avtobusom pomaknili do Jezusove cerkve. V kapelici sv. Ignacija Lojolskega je g. Delmar za nas daroval sveto mašo. Pri njej je nastala moč skupnosti in vere, ki nas je združevala. Pri obredu smo zmolili Očenaš v treh jezikih: slovenščini, italijanščini in portugalsščini, za kar smo poskrbeli udeleženci.

V Delmarjevi družbi smo na hitro pokosili, si še malo ogledali večno mesto do Panteona in Koloseja in že je bil čas odhoda.

/ konec
Martin Tul
oporečnik na služenju

Družina / Zbirka Sidro

Duh srednjeveške filozofije

Pri Družini je v imenitni zbirki, v kateri ta slovenska katoliška založba predstavlja predvsem t.i. duhovna dela in temeljne zapise s področja filozofije krščanstva, je pred kratkim izšla knjiga z naslovom *Duh srednjeveške filozofije*, ki je delo enega najbolj znanih, cenjenih in vplivnih raziskovalcev srednjeveške filozofije. Etienne Gilson (1884-1978, na sliki), ki je delo napisal, je bil po rodu Francoz.

Dr. Matija Ogrin, ki je urednik zbirke Sidro, je na zavitek izjemno lepo oblikovane knjige, za kar gre zahvala oblikovalki Mojci Sekulič Fo, zapisal, da je bil Etienne Gilson eden najbolj znanih, cenjenih proučevalcev srednjeveške misli in z Jacquesom Maritainom tudi med vplivnejšimi tomističnimi filozofi 20. stoletja.

Dr. Matija Ogrin tudi zapiše, da je bil prav Gilson tisti, ki je znanstveno dokazal, da je sicer res srednjeveška filo-

zofija, pravzaprav srednjeveška krščanska misel, vsrkala vase grško filozofijo, "a je ob tem postala nekaj bistveno drugega kot le komentar antike". S tem je tudi Gilson ovrzel vsa, predvsem iz razsvetljenstva izvirajoča natolceva-

nja, češ da naj bi se med Plotinom in Descartesom, med antiko in novim vekom torej, ne zgodilo nič filozofsko pomembnega. Gilson je s knjigo *Duh srednjeveške filozofije* ponovno odkril srednji vek in postavil nekaj novih trditev, ki so bistveno pripomogle, da so se za filozofijo srednjega veka ponovno začeli zanimati tako na evropskih kot na ameriških univerzah.

Ne bomo se skrivali za prstom in dejali, kako je lahkotno branje Gilsonova knjiga o srednjeveški misli in filozofiji, ker gre za zahtevno branje. V izjemno lepo slovensčino je delo prevedel prof. Janez Zupet, ki med drugim poučuje jezike na Škofijski gimnaziji v Vipavi in velja med sedanji slovenski prevajalci za eminentnega in odličnega prevajalca; za svoje

delo je prof. Zupet pred leti prejel tudi Sovretovo nagrado, ki je najvišje odličje za slovenske prevajalce. Kazalo imen je za knjigo *Duh srednjeveške filozofije* sestavila Lejla Križanič Krk in prav to obsežno kazalo bo bralcu v veliko pomoč pri iskanju navedb mislecev iz antičnega in srednjeveškega sveta.

Prav je, da je Gilsonova knjiga o srednjeveški krščanski misli izšla tudi v slovenskem jeziku, predvsem zato, ker so tudi na Slovenskem dolga desetletja na dolgo in široko, predvsem pa vztrajno, učili generacije sodobnih izobraženih, kako mračen da je bil srednji vek in kako malo, da je naredila Cerkev, da ne bi bil tako mračen in temen, zlovesč.

Veliko se nas je že takrat spraševalo, kako je mogoče, da bi v tako mračnem, temnem, hudobnem in črnem srednjem veku lahko nastale ene najlepših zgradb, kar jih je človek v svoji zgodovini sploh naredil. Govorimo o enkratnih, nezamenljivih in

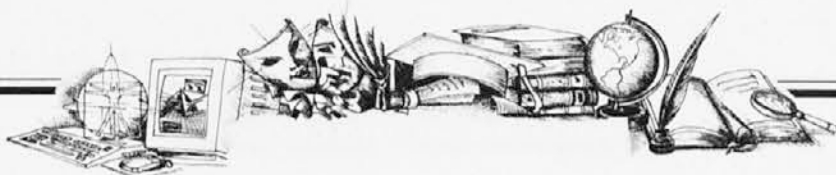
neponovljivih srednjeveških katedralah, ki so še danes tako prepričljivo vrhunske in tako za človeka kot Boga narejene, da jim ni kaj dodajati. Govorimo o tistih velikih anoničnih stavbarjih, katerim današnji arhitekti ponavadi ne sežejo do kolen. Že takrat smo se spraševali, kako je lahko temni srednji vek dal človeštvu take stvaritve, tako lepe in duha polne svete kraje. Vedeli smo, da srednji vek ni bil samo temen in gnil, Gilsonova knjiga *Duh srednjeveške filozofije* pripoveduje o krščanski misli, ki je rodila katedrale, pripoveduje zgodbo o tem, da srednji vek ni bil tako temen, kot se nam zdi, predvsem pa se zdi tistim, ki ga ne poznajo ali pa nočejo poznati.

Na koncu samo še vprašanje, na katerega ne najdem odgovora: Kaj si bodo prihodnji rodovi mislili o našem, mojem in tvojem veku, ker ljudje danes morimo, kot nismo še nikdar morili, in tudi zato, ker katedral ne znamo več graditi? JUP

Umrl je msgr. Stanko Zorko

Tik pred zaključkom redakcije smo izvedeli, da je umrl msgr. Stanko Zorko, dolgoletni župnik v Rojanu, znani tržaški duhovnik in kulturni delavec. 21. aprila bi dopolnil 84 let. Rodil se je na Dolenjskem, v duhovniku je bil posvečen l. 1946. Kot duhovnik je začel delovati na Goriškem, nato v Benečiji, od leta 1949 v tržaški škofiji. Od 1. oktobra 1952 do smrti je skrbel za vernike v Rojanu in za nje ogromno naredil. Kot publicist je več desetletij sodeloval z radiom in Katoliškim glasom, pisal je tudi za naš tisk. Več prihodnjic.

Novosti pri Cankarjevi založbi

Moderni in stari klasiki

Pred kratkim so v Ljubljani predstavili pet knjižnih novosti Cankarjeve založbe, ki že vrsto let skrbi, da se na slovenskem knjižnem trgu pojavljajo predvsem tista dela, ki imajo v mednarodnem pomenu večji odmev.

Čapajev in Praznota Viktorja Pelevina, *Na površje* Margaret Atwood in *Spodbujanje krokodilov* Antonia Loba Antunesa (na sliki) sestavljajo tretji letnik Modernih klasikov, ki je prišel tako že do številke 15. Koža Curzia Malaparteja in *Kandid ali optimizem* Voltaira pa začinjata novo zbirko Dediščina, za katero glavni urednik Cankarjeve založbe Tine Logar po poročanju Slovenske tiskovne agencije meni, da bo deležna prav tolikšne pozornosti kot druge njihove zbirke.

Urednik zbirke Dediščina Zdravko Duša je ob predstavitvi nove zbirke in prvih dveh prevodov v njej za STA dejal, da bo zbirka sledila med slovenskimi bralci končno sprejetemu trendu broširanih izdaj. Znano je namreč, da slovenski bralci nismo imeli dobesedno nobenega odnosa do knjig, ki so izhajale v broširanih izdajah, in smo se pri nakupu raje odločali za trde vezave. Kaže, da se je ta malce snobovski slovenski odnos do knjige končno le spremenil in se torej odločamo tudi za broširane izdaje, ki so ponavadi cenejše.

"Cankarjeva založba ima dediščino, ki najverjetneje ni primerljiva s kakšno drugo slovensko založbo. V novi zbirki ne bodo izhajali le ponatisi, temveč tudi novi prevodi klasičnih del različnih žanrov," je povedal na predstavitvi Zdravko Duša. Ob *Kandidu*, "klasičnem delu klasičnega avtorja" in v "klasičnem prevodu" Otona Župančiča, ki razkriva krizo evropske zavesti 18. stoletja, je v Dediščini izšla tudi *Koža Curzia Malaparteja* v prevodu Cirila in Veronike Zlobec. Prevajalec, ki se je udeležil predstavitve v Ljubljani, je prepričan, da je bil Malaparte "genialni norec", ki je v *Koži* spregovoril o posledicah druge svetovne vojne, in to je tudi tema, ki je vse bolj aktualna tudi za današnjega bralca, še posebej v luči sedanje vojne v Iraku. Romana in italijanskega samo-

svojega pisatelja najbrž našim bralcem ni potrebno posebej predstavljati, saj je zgodba postavljena v povojni Neapelj, kjer se izkrcajo Američani - zmagovalci. V mestu vlada moralni razkroj, toda, kot je dejal na predstavitvi Ciril Zlobec: "Za nemoralno niso krivi ljudje, temveč je kriv nemoralni čas, ki jih je v to potisnil."

Mimogrede naj še povemo, da je novo obliko novi knjižni zbirki Dediščina dal Peter Skalar. Knjige so

sicer res izdane v brošuri, a je oblikovanje odlično, saj deluje knjiga oblikovno vrhunsko in nevsiljivo sodobno in dobesedno vabi, da sežemo po njej.

Spodbujanje krokodilov Portugalka Antonia Loba Antunesa, ki je izšla v zbirki Moderni klasiki, je prevedla Barbara Juršič Tersegglav. Oblikovanje te zbirke in seveda tudi knjige portugalskega književnika, ki je tudi sodobno, a nevsakdanje, je bilo zaupano Miljenku Luculu in Juliji Zornik. S soavtorico Amelijo Kraigher sta v spremni besedi zapisali: "Podobno kot v prejšnjih romanih tudi v *Spodbujanju krokodilov* Antonio Loba Antunes odpira boleče rane polpretekle zgodovine - tokrat obracunava s skrajno desnico pod vodstvom nekdanjega predsednika, generala Spinole, ki je vzniknila kmalu po aprilski revoluciji z namenom, da bi Portugalsko "očistila" komunistov, ki so jih demokratične spremembe pripeljale na oblast. Pripovedni okvir je torej izrazito stvaren, avtor o mnogih osebah govori naravnost in ne prikriva njihove prave identitete." Juršič Tersegglavova je na predstavitvi posvetila pozornost štirim glavnim junakinjam romana Fatimi, Mimi, Simone in Celini, ki v 32 poglavjih izmenično pripovedujejo

svojo zgodbo. "Gre za labirint glasov, občutja žensk, ki so kot gobe, saj nehoti vsrkavajo nesrečo," je dejala prevajalka. Avtorjevo pisavo določajo "briljantni, zgoščeni monologi" in besede, ki spodbujajo točno določena občutja in "razkrijevajo vse tančice človeške psihe." Kontroverzen portugalski pisatelj je ob Joseju Saramagu najpomembnejši sodobni portugalski književnik. Z več kot petdesetimi literarnimi

priznanji nagajena kanadska pisateljica Margaret Atwood je roman *Na površje* napisala leta 1972. Kot v spremni besedi piše Igor Maver, pisateljsko identiteto Atwoodove predstavljata vsaj dve njeni najpogostejši literarni temi - "kanadskost" in feminizem, ki gotovo odzvanja tudi v delu *Na površje* - v slovenščino ga je prevedel Tomaž Metelko. Prevajalec je na predstavitvi opozoril še na nemara ključno temo romana, in sicer, v kolikšni meri lažemo samim sebi, da bi prikrili resnico. Dela Margaret Atwood, ki je med drugim tudi aktivna privrženka feminističnega gibanja in članica organizacije Amnesty International in mednarodnega PEN, so prevedena v več kot dvajset jezikov in sedaj tudi v slovenščino.

Pisatelj Viktor Pelevin sodi med najbolj prevajane sodobne ruske pisatelje, največji uspeh pa je leta 1996 dosegel prav z romanom *Čapajev in Praznota*. Prevajalec dela je Borut Kraševac, ki meni, da je Pelevin za snov romana izbral sodoben mit o legendarnem junaku ruske državljanske vojne Vasiliju Čapajevu in njegovem pribočniku Petki; druga raven romana pa poteka v sodobni norišnici, v kateri je zaprt junak. "Zelo shizofrena situacija, ne vemo, katera resničnost je prava, toda najpomembnejša v romanu je njegova zen-budistična naravnost, ki je pritegnila mnoge mlajše bralce in je Pelevina spremenila v pravega duhovnega guruja," je na predstavitvi povedal Kraševac. *Čapajeva in Praznota* pa bodo lahko brali ljudje na več ravneh, tako kot vsa velika dela in velike pisatelje.

JUP

Srečko Kosovel pri tržaški... Zlati veji

V Trstu pri italijanski založbi Il Ramo d'Oro je začela izhajati zbirka - imenovana *L'armonica* (harmonika) - drobnih oštevilčenih knjižic-zgibanek v nizki nakladi 500 izvodov, ki bodo najbrž že zavoljo tega prej ko slej postale bibliofilsko zanimive in

namara celo prave dragocenosti. Vsebovale pa bodo le krajše avtorske spise in male pesniške izbore. Za leto 2002 so bili najavljeni tile avtorji, ki so menda izšli že v celoti: 1) Giani Stuparich: *Febbraio 1902* (Februar 1902); 2) Claudio Gisancich: *Sul ponte del Roja* (Na Rojinem mostu); 3) Srečko Kosovel: *Poesie scelte* (Izbrane pesmi); 4) Sergio Miniussi: *L'avvocato praghese* (Praški odvetnik) in 5) Guido Sambo: *Son vignon* (Prišel sem pote - v tržaškem narečju). Vsaka posamezna knjižica stane pet evrov, kdor pa naroči vseh pet, ki stanejo 25 evrov, dobi zanje na koncu letnika brezplačno mali etui.

Nas seveda zlasti zanima tretja "harmonika", kjer je zastopan Srečko Kosovel z odlomkom *Mehanikom!* in devetimi koni ali integrali v prevodu Jolke Milič, tudi zato, ker je tiskana - kot je že splošno znano za to tržaško založbo, ki je posebno pozorna za formalno lepoto svojih knjig - na odličnem papirju Fedrigoni in zelo okusno opremljena, krasi jo vrh tega znana Černigojeva grafična upodobitev Srečka Kosovela.

SKD Igo Gruden: umetniški večer s Claudio Raza

V četrtek zvečer je Kulturno društvo Igo Gruden iz Nabrežine priredilo za svoje člane poseben umetniški večer na čast Claudie Raza, ki je pred kratkim izdala trijezični izbor svojih pesmi z naslovom *Sottili inquietudini - Leise Unruhe - Rahli nemir*.

Claudia Raza je seveda predvsem likovna umetnica in je ob priložnosti predstavila svojega pesniškega zvezka priredila tudi razstavo v društveni dvorani Iga Grudna v Nabrežini z nekaterimi večjimi slikami v tehniki olja na platnu in manjšimi akvareli. Na večeru je avtorico in njeno delo predstavila prof. Jasna Merku', predstavitev pa je oplemenitila še glasba, in sicer kvartet flavt dijakinj nižje srednje šole sv. Cirila in Metodja iz Trsta, ki ga sestavljajo Martina Mezgec, Jana Zupančič, Nina Žvab in Monika Pecchiar iz razreda prof. Irine Perosa. Med glasbenimi utrinki je zazvenela poezija Claudie Raza: v izvirmiku je brala avtorica sama, slovensko verzijo prevajalka Vera Tuta Ban, v nemščini pa je pesmi brala Tatjana Floreancig.

Pesniški večer je pritegnil občinstvo tudi iz širše okolice, vendar bi si kvalitetna prireditev zaslužila večji obisk posebej domačega občinstva. Vsekakor je večer zelo lepo uspel. VRT.

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 4.3. DO 10.4.2003)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored:

- **Petek, 4. aprila** (v studiu Anka Črnic): Prislunimo zborovski glasbi: Primorska poje. - Svetnik tedna: Sv. Irenej Sirmijski, škof in mučenec (6.4.). - Za prijeten konec tedna: slovenska narodnozabavna in zabavna glasba.

- **Sobota, 5. aprila** (v studiu Anka Črnic): - Od vzhoda do juga: Različni glasovi sveta. Gostja oddaje: Nada Braidič. - Glasba od vsepovsod.

- **Ponedeljek, 7. aprila** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni lističi z Andrejem: zanimivosti in informacije.

- **Torek, 8. aprila** (v studiu Matjaž Pintar): - Ali veste, da ... glasbena oddaja z Matjažem.

- **Sreda, 9. aprila**: (v studiu Danilo Čotar): - Pogled v dušo in svet: Sladka zgodba o čokoladi. - Izbor melodij.

- **Četrtek, 10. aprila**: (v studiu Niko Klanjšček)... - Zvočni zapis. - Glasba iz studia 2.

RADIO OGNJIŠČE, STUDIO KOPER

Dragi prijatelji, zakorakali smo v mesec april ali mali traven in še dobra dva tedna nas ločita od Velike noči. Številne oddaje, ki jih pripravljamo v koprskem studiu, so času primerno obarvane. Trudimo se za vas od ponedeljka do sobote med 16. in 18. uro. Sicer pa program poteka iz ljubljanskega studia vsak dan od 5. pa vse do 23. ure, nakar sledijo ponovite oddaj, tako da nas lahko poslušate non-stop 24 ur. vsako nedeljo pa ob 10.15 vabljamo, da prisluhnite oddaji *Graditelji slovenskega doma*, ki jih izmenično pripravljamo v ljubljanskem in koprskem studiu.

V oddaji *Iz založbe tiskovnega društva Ognjišče*, ki je na sporedu vsak ponedeljek ob 11.15, pa lahko izveste o knjižnih in drugih novostih založbe Ognjišče. Enkrat mesečno predstavimo list za kulturo mladih *Sončna pesem*, enkrat pa novo številko revije *Ognjišče*, najbolj branega mesečnika v Sloveniji. Bodate z nami in bodimo dobri.

Beletrina pomladna prozaistična delavnica

Dušan Čater, avtor provokativnega romana *Ata je spet pijan*, ki je lani izšel v zbirki Beletrina, bo vodil pomladno prozaistično delavnico (april, maj). Delavnica se prične v četrtek, 10. aprila ob 15. uri v galeriji Beletrina, Beethovenova 9, 1000 Ljubljana. Kandidatke in kandidate prosimo, da krajša besedila pošljejo na naslov air@beletrina.com ali na Študentska založba, Beethovenova 9, 1000 Ljubljana s pripisom - "za delavnico". Informacije lahko dobite: info@zalozba.org Študentska založba Beethovenova 9, Ljubljana, telefonska št.: 00386 (0)1 421 41 70 fax: 00386 (0)1 252 26 18 www.studentskazalozba.si <<http://www.studentskazalozba.si>>.

S 1. STRANI

Srebro...

Med ostalimi zbori so zlato plaketo prejeli Komorni zbor De profundis iz Kranja, ki ga vodi Branka Potočnik (92 točk in nagrada za najboljšo izvedbo skladbe od 20. stoletja do danes), MePZ Sv. Nikolaj iz Litije, ki ga vodi Helena Fojkar Zupančič (91,7 točke), Šaleški akademski pevski zbor Velenje, ki ga vodi Danica Pirečnik (90,7 točke) in MePZ Cantemus iz Kamnika, ki ga vodi Sebastjan Vrhovnik (90,3 točke). Kot je v svojem nagovoru dejal predsednik ocenjevalne komisije Stojan Kuret, je na tekmovanju zavel nov veter s prihodom novih dirigentov in zborov. Najuspešnejši med njimi je bil po oceni komisije litijski zbor Sv. Nikolaja: dirigentka Helena Fojkar Zupančič je prejela priznanji za najboljšo izvedbo skladbe iz 19. stoletja in za najboljšo izvedbo slovenske ljudske pesmi, poleg tega pa še štipendijo za strokovno izpopolnjevanje. Tako so tudi tokrat najbolj zlahtne plakete

šle mešanim zborom (to je bila sicer tudi najštevilnejša kategorija): za kroniko naj povemo, da je bila obvezna skladba za ženske zборе Veter pomladni Pavla Šivica, za moške zборе pa Pomlad Stanka Premrla.

Na letošnji Naši pesmi smo bili priče tudi simpatični novosti, tekmovanju znotraj tekmovanja. Prvič se je predstavila Čist' druga pesem, se pravi tekmovanje v čimbolj izvornih predstavitvah ljudskih, umetnih, lahko pa tudi zborovih lastnih pesmi in glasbenih šal. Nanj so se prijavi Komorni zbor p. Stanislava Škrabec iz Ribnice, Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec iz Ljubljane, MePZ Postojna in MePZ Sv. Nikolaja iz Litije. Neobičajnemu tekmovanju je sledila prav tako neobičajna (čeprav kompetentna) žirija, ki so jo sestavljali sodniki Peter Beltram (scientia), Mitja Gobec (praxis) in Janez Rozman (vox populi). Tretjo nagrado so prejeli vsi nastopajoči zbori, ki so si tako zaslužili hlajenje glasilk s kepico sladoleda v kavarni Pikapolonica. Drugo nagrado so

prav tako prejeli vsi zbori s posnetkom vseh koncertnih programov s strani TV Slovenija, ki jih bo objavila tudi v svojem televizijskem sporedu. Prvo nagrado pa sta prejela MePZ Sv. Nikolaja iz Litije in PAZ Vinko Vodopivec iz Ljubljane: nastopajoči bodo prejeli vstopnice za ogled gledališke komedije po izboru organizatorjev.

OBVESTILA

DNEVI MAKEDONSKE kulture v Novi Gorici. V petek, 4., in v soboto, 5. aprila, bodo v Novi Gorici potekali Dnevi makedonske kulture, ki jih Kulturni dom Nova Gorica organizira v sodelovanju s Primorskim dramskim gledališčem. V soboto bo ob 20. uri v mali dvorani Kulturnega doma koncert makedonske tradicionalne glasbe *Ljubojna*. Šestčlanska zasedba bo poustvarila priredbe zanimivih makedonskih melodij. Informacije: tel.: + 386 (0) 5 33 540 10, + 386 (0) 5 33 540 13, e-mail: kulturnom.ng@guest.arnes.si, <http://www.kulturnidom-ng.si>.

Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm

14. Primorski slovenistični dnevi v Piranu

Pretekli konec tedna, 28. in 29. marca, so potekali v Piranu 14. Primorski slovenistični dnevi, ki jih je priredilo Slavistično društvo Koper ob sodelovanju sorodnih društev iz Trsta in Nove Gorice. Potekali so v Pečaričevi galeriji v Piranu. Letošnji dnevi so bili v prvem delu posvečeni spominu na Pavleta Zidarja. Po slovesnem začetku sta bili najprej na vrsti predavanja prof. Borisa Paternuja in prof. Matjaža Kmecla, ki sta izhajala iz osebnih spominov na Pavleta Zidarja. Nato sta spregovorili Nada Čukič in Sonja Zežlina o kratki pripovedi Pavleta Zidarja. Zadnje predavanje v tem sklopu pa je bilo o Alojzu Kocjančiču, bardu slovenske istrske književnosti, ki ga je podala Ines Cergol Bavčar. Sledil je literarni večer, ki so ga oblikovali Majda Jasna Peršolja, Nadja

Mislej Božič, Aldo Černigoj in Jasna Čebtron.

Drugi dan posveta je bil namenjen Istri, njenemu narečju in slovstveni folklori. V jutranjem delu so nastopili Jasna Čebtron (narečje kot literarno-estetska funkcija v pesmih Alferije Bržan in v prozi Alda Černigoja), Marko Kravos o narečni poeziji na Tržaškem v delih Marije Mijot, o tolminskem narečju v ljudskih pripovedih in v literaturi je govoril Janez Dolenc, Marija Mercina pa o delu Marjana Tomšiča *Grenko morje*; seminarski del so zaključila predavanja Bojana Bratina o jeziku kot sredstvu identifikacije, Danile Zuljan o analizi narečnega besedila, Nataše Rebec o solinarski terminologiji in Irene Zuljan o govoru dijakov novogoriške gimnazije.

VR.T.

Ob 110-letnici rojstva Iga Grudna

Bliža se 110-letnica rojstva Iga Grudna. Nabrežinsko društvo in krajevna nižja srednja šola, ki nosita ime po nabrežinskem pesniku, bosta slovesno praznovali obletnico. V nedeljo, 6. aprila, ob 17. uri osrednja proslava v društveni dvorani v Nabrežini. Nastopili bodo dijaki vseh treh razredov z zborna recitacijo; slavnostni govornik bo pesnik Miroslav Košuta; sodelovala bosta oba nabrežinska zbora, mladinski Kraški slavček, ki ga vodi Alenka Radetič, in mešani zbor Igo Gruden, ki ga vodi Adi Danev. Za likovno razstavo risb na temo Grudnovih motivov so poskrbeli dijaki

nižje srednje šole, medtem ko so se na literarni natečaj odzvali predvsem dijaki višjih srednjih šol. Naslednji četrtek pa bosta v sklopu istega praznovanja na programu še literarni posvet, na katerem bodo sodelovali raziskovalci Grudnovega življenja in dela, Marija Pirjevec, Ivan Vogrič, Rozina Švent, Tatjana Rojc in Vera Tuta, in istega dne zvečer še literarni večer z naslovom Splet Grudnovih ljubezenskih po izboru Silva Faturja in v interpretaciji Loredane Gec in Franka Žerjaja; literarni večer bosta oplemenitili še flavtistka Tamara Tretjak in harfistka Tatiana Donis.

VR.T.

Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici / Razstava: Mirko Bijuklič

Prelestna tišina krajine

V petek, 28. marca, je bila v Kulturnem centru Lojze Bratuž v večernih urah slovesna kulturna prireditev, na kateri smo odprli razstavo fotografske razstave barvnih fotografij mednarodnega mojstra Mirka Bijukliča (na sliki) iz Nove Gorice.

Kratko, a prisrčno odprtje razstave je povezovala Anka Černic v imenu centra Bratuž, medtem ko je dekliska vokalna skupina Vinika iz Brd pod vodstvom prof. Franke Žgavec zapela dve pesmi in tako popestrila lepi večer, na katerem se je zbralo veliko ljudi z obeh strani državne meje.

O mednarodnem mojstru fotografije Mirku Bijukliču in njegovih čudovitih barvnih fotografijah je na kulturnem večeru spregovoril naš urednik Jurij Paljk. Objavljamo nekaj njegovih misli o lepi fotografski razstavi, na kateri mojster Mirko Bijuklič, ki je sicer član Foto kluba Nova Gorica, predstavlja 43 barvnih fotografij, od teh jih je 13 večjega formata, ki so vse uglasene na temo krajine: "Prelestna tišina krajine nosi Bijukličeva fotografska razstava naslov zato, ker gre pri Bijukličevi razstavi v centru Bratuž za pretanjeno umetniško fotografsko pripoved o krajini in naravi nasploh in izrazito osebno, mestoma naravnost lirično ter poetično gledanje našega fotografa na krajino. Fotografski mojster Mirko Bijuklič nam namreč predstavlja svoje videnje narave v barvnih fotografijah, za katere brez vseh nepotrebnih zadržkov lahko rečemo, da so umetniške, in to zato, ker so vrhunsko tehnično izdelane, izrazito osebne in dognane, poleg tega pa nosijo v sebi še tisti nekaj, tisti "quid", ki umetniško fotografijo loči od navadne, amaterske, če smemo tudi reči: vsakdanje, skorajda industrijsko narejene fotografije.

Kaj je tista stvar, ki umetniško fotografijo naredi tako, da zanjo lahko rečemo, da je izvorna, enkratna, samosvoje zgovorno povedna, osebna in skratka zato umetniška?

Ve se, da je umetnost, in še posebej to velja za likovno umetnost, izjemno težko določljiva, lepota pa še posebej, gotovo pa to velja tudi za umetniško fotografijo, ki ne more biti samo lepa, kot se temu pogovorno reče, ampak mora biti tudi osebna, povedna in izrazito tehnično dovršeno narejena, dognana, predvsem pa mora v sebi nositi tisto moč, da nagovarja gledalca s svojo notranjo nabitostjo poezije,

vedmi vase in ga s svojo barvno fotografijo in s skrbno premišljeno izbiro fotografskega posnetka delčka narave nagovarja, naj razmisli o samem sebi in seveda naravi, ki je čudovita.

Predvsem pa se bo vsak gledalec pred Bijukličevimi barvnimi fotografskimi krajinami takoj zavedel, da fotografije niso naključno posnete, da jih je posnel človek, ki pozna fotografsko večino in fotografsko tehniko do najmanjših podrobnosti, a ima obenem ta fotograf tudi globoko in nežno dušo, ki mu pomaga, da z izbiro posnetega motiva, z izbiro drevesa, krajine, trav, vinogradov in vsega lepega iz narave naredi fotografijo, ki je včasih tako lepa, da se nam zdi skorajda pravljico lepa in zato neverjetna...

...Fotografiranje krajine je zahtevna stvar, ker preži na fotografa na eni strani banalnost, na drugi kičava solzavost, vse tiste neprijetne, a vabljive pasti, v katere pa naš fotograf ne pade, saj ohranja za svojim fotografskim objektivom dostojanstvo umetnika in predvsem pa globekega in tankočutnega človeka, ki se naravi klanja, ima do nje spoštljiv in občudovanja poln odnos.

Zato so Bijukličeve krajinske fotografije tihe in nekričave, narava pa na njih blesti v vsej svoji razkošni umirjenosti, ki nagovarja še tako nemirnega sodobnega človeka...

Prelestna tišina krajine Mirka Bijukliča je razstava fotografij, ki jih bomo dolgo nosili v sebi, kot dolgo nosimo v sebi lepe in plemenite stvari. To so slike, ki jih je posnela plemenita in tiha umetniška duša, ki raje, kot da bi govorila, fotografira tihe, nevsiljive podobe tišine in barvne harmonije našega sveta. Če si pri pesniku izposodimo neverjetno lepo primero, bomo dejali, da za našega fotografskega mojstra lahko rečemo z njim: "Molče trobental bom!"...

FOTO BUMBACA

stvarnosti, povednosti, skratka: mora biti taka, da se gledalec ob pogledu nanjo zave, da gre za izjemno fotografijo, tako, kakršno bi sam rad napravil, a tudi ve, da je sam ne zmore, ker nima ne znanja in ne tiste umetniške danosti, ki iz vsakdanjega, amaterskega fotografa naredi umetniškega fotografa.

Barvne fotografije Mirka Bijukliča na razstavi v centru Bratuž govorijo o človeku, pa čeprav nam mojster fotografije človeka ne predstavlja v svojih krajinskih izrezih, če pa ga že kje najdemo ujetega v njegov objektiv, je človek na fotografiji samo delček velike celote, ki ji pravimo narava. Kot da bi naš likovni umetnik, kar mojster fotografije vsakakor je, hotel gledalca napotiti s svojimi čudovitimi barvnimi pripo-

NA REŠETU

Pogovori sredi dneva

Mesec marec se je poslovil in z njim nekatere oddaje in voditelji oddaj. Za vsemi ne bom žalovala, za nekatere pa upam, da se bodo spet kdaj vrnili pred mikrofon. Ena od teh je gotovo prof. Lelja Rehar s svojimi jezikovnimi pogovori. V neki družbi sem slišala pripombo, da so njene zahteve previsoke in da zato ne more pričakovati, da jih bodo ubogi zamejci spoštovali. Morda ne, a "uomo avisato mezzo salvato", pravijo Italijani. Zato je prav in nujno potrebno, da nam ga. Rehar naliva čistega vina; če se bomo potem držali njenih nasvetov, pa je stvar vsakega posameznika. Tako ne vem, če bodo njena navodila o rabi števnikov, o katerih je govorila v zadnji oddaji, kaj zalegla. Bo njena logična

utemeljitev štetja: ena, dve, tri, štiri... prepričala vse bolj splošno uveljavljanje štetja en, dva, tri, štiri... tudi med radijskimi napovedovalci?

Vendar sem se danes hotela ustavit pri tako imenovanih Pogovorih sredi dneva, ki so na sporedno vsak dan od enajstih do ene. V teh dveh urah posredujejo programisti s svojimi sodelavci vrsto raznolikih pogovorov, ki gredo od gospodarskih do aktualno političnih in družbenih vprašanj, od kulturnoprosvetnih do zgodovinskih in literarnih tem, od športno rekreacijske problematike do turistične ponudbe. Gotovo zahteva izbira tem in iskanje sogovornikov od urednikov precej napora, čeprav so namenjeni le enkratni uporabi. Ker je večina pogovorov veza-

na na aktualno dogajanje, jih namreč - žal - ni mogoče ponavljati.

Zelo posrečena je zamisel, da Pogovore sredi dneva uvede povezava z uredništvom raznih časopisov. Uredniki imajo tako možnost, da predstavijo dogajanje v Trstu, Gorici, Benčiji in Primorski (za zdaj še) onstran meje, ki bo našlo odmev v njihovih časopisih. Razumljivo je, da zaradi omejenega časa ne morejo zajeti vseh dogodkov. Morajo pač izbirati, a včasih imam vtis, da bi bila lahko predstavitev popolnejša, ko bi bili uredniki v svojih posegih bolj stvarni in jedrnat.

In še ideja v razmislek programistom: ali se ne bi dalo občasno pokukati tudi v uredništvo koroških tednikov ali v uredništvo revij Mladike, Goriških srečanj, Zvona, Naše luči...? Mislim, da bi tudi to prispevalo k uresničevanju enotnega kulturnega prostora.

Kako se Pogovori sredi dneva nadaljujejo, pa kdaj drugič.

NLP

Založba Mladinska knjiga

Slovenska zgodovina v besedi in sliki

Pri založbi Mladinska knjiga je sredi minulega meseca kot ekskluzivna izdaja knjižnega kluba Svet knjige, ki bo prihodnje leto dopolnil 30 let, izšlo delo *Slovenska zgodovina v besedi in sliki*.

Ljubiteljem knjige knjižnega kluba Svet knjige ni potrebno posebej predstavljati, vsem tistim, ki pa ne vedo, kaj je, bomo samo zapisali, da je to knjižni klub, v katerega je na Slovenskem včlanjenih zelo veliko ljubiteljev knjige, ki lahko kupujejo itak pregovorno (pre)drage slovenske knjige po nižji ceni. Prihodnje leto, ko bo knjižni klub Svet knjige praznoval trideseti rojstni dan, bodo po besedah direktorja kluba Bojana Kuharja pripravili natečaj za objavo novega slovenskega romana, nagradili enega avtorja po izbiri članov kluba in v okviru knjig četrtletja izdali 100 najlepših slovenskih pesmi, Najlepše slovenske legende, Slovenske pregovore in reke ter knjigo Slovenski običaji.

Priprava lepo oblikovane knjige Slovenska zgodovina v besedi in sliki pa je potekala z mislijo na bralce, ki jih zanima pestra, nazorna in pregledna pripoved Slovenije skozi zgodovino, tako napisana pripoved, da je zares stkana od prazgodovine slovenskega ozemlja in ljudi v našem prostoru pa vse do današnjih dni, ko smo Slovenci končno prišli do lastne države.

Naj že takoj v začetku zapisa povemo, da je knjiga namenjena

širokim množicam bralcev in je privlačna na pogled in bo zato našla ugledno mesto v vsaki družini. Za zunanjo opremo knjige *Slovenska zgodovina v besedi in sliki* je bil zaslužen Marko Prah, medtem ko jo je likovno in tehnično uredila Edita Kobe.

Osnova besedila v novi knjigi o slovenski zgodovini je bila knjiga Martina Ivaniča *Kratka ilustrirana zgodovina Slovenije* (Mladinska knjiga, 2001), dopolnjena in razširjena pa je s pomočjo uredniške skupine Enciklopedije Slovenije. Urednica izdaje knjige je bila Barbara Vodopivec, medtem ko so bili v uredniškem odboru Lan Brenk, Martin Ivanič, Marko Vidic ter Barbara Vodopivec, ki jim je pri izboru besedil pomagal tudi Igor Longyka, medtem ko sta pri opisih slikovnih del sodelovala še Snežna Alič in Janez Dular.

V želji, da bi bralcem čim bolj približali politično zgodovino, se je uredništvo izjemno trudilo pri iskanju dokumentarnega gradiva, karikaturne, skic, fotografij, ilustracij, rokopisov, časopisnih strani in ostalega materiala. Tako so v knjigo uvrstili 331 fotografij in 140 različnih ilustracij, številne zemljevide s komentarji, zraven pa dodali tudi 158 raznovrstnih utrinkov, strnjjenih, lepih zapisov z vseh področij, ki zadevajo slovensko zgodovino in ti so še posebno zanimivi.

/ stran 15
Jurij Paljk

Sesljski zaliv / Podpisi za referendum

Zbranih nad 500 podpisov

Člani odbora "Drugačni zaliv" nasprotujejo gradnjam

Nasprotniki načrta za preureditev Sesljskega zaliva, dejavni v Združenju "L'altra Baia - Drugačni Zaliv", so v nekaj dneh zbrali nad 500 podpisov devinsko-nabrežinskih občanov v prid zahteve po referendumu o omenjenem načrtu. Referendum, bo, če bo seveda potekal, posvetovalnega značaja, združenje "Drugačni Zaliv" pa je vanj vneslo kar 14 vprašanj, ki po njihovem mnenju terjajo odgovor s strani občanov. Ta gredo od vstopanja v območje zaliva, ureditve prometa, izročanja občinskih zemljišč zasebnim družbam pa do kopanja, vrtnanja in gradenj na območju zaliva in opušenega kamnoloma, vloge in pristojnosti za-

sebnih družb, vprašanja se- dežev pomorskih društev in ribičev idr. Cilj pobudnikov referenduma je poprava napak, ki so po njihovem mnenju prisotne v načrtu predlagateljev preureditve zaliva. V prvi vrsti se zavzemajo za spoštovanje pričakovane teritorije in domačega prebivalstva, česar pa po njihovih besedah obstoječi načrt ne jamči, medtem ko so potrebni posegi, ki naj bodo skladni tako z družbenega kot z okoljskega zornega kota. Zato člani Združenja "Drugačni Zaliv" pozivajo devinsko-nabrežinsko občinsko upravo, naj zamrzne vsakršno odločitev, dokler se o načrtu za preureditev Sesljskega zaliva ne izrečejo občani.

Nabrežina / Mesečna konferenca

Družina, osnovna družbena celica

O pomenu in krizi družine je predaval repentabrski župnik Tone Bedenčič

V zadnjem tednu marca, prav na obletnico mašniškega posvečenja domačega župnika Bogomila Breclja, je bil gost nabrežinskega župnišča repentabrski župnik gospod Anton Bedenčič, ki nam je govoril o družini. Tudi tokrat je v župniški dvoranici ostajalo dovolj prostora, da bi lahko predvsem mladi prisluhnili zanimivemu predavanju.

Družina je osnovna družbena celica, je prostor, kjer se oblikuje otrokov značaj, kjer dobiva prve osnove moralne vzgoje, kjer v bistvu postaja razumno, razmišljujoče bitje, član ne le družine, ampak širše skupnosti z navadami in običaji, ki to skupnost označujejo. Seveda je zato potrebno, da vsi člani družine (družbe) sodelujejo in da svoje izkušnje, svoje običaje, svojo vero nevsiljivo posredujejo otrokom, zlasti s zgledi. Če je to bilo še pred par desetletji samoumevno in ne pretežno, saj so družine živele skupaj vsaj pri jedi in v večernih urah, postaja danes iz dneva v dan težje. Dom je postal neko pristajališče, zmes med restavracijo in ho-

telom. Vsak član družine je vezan na svojo zaposlitev (obveznost) z različnimi urniki, tako da se redko zgodi, da so vsi skupaj pri mizi; v večernih urah pa običajno sedijo pred televizorjem vsak s svojim zanimanjem. Ni več dialoga, ni več idealov, važno je trenutno blagostanje, ne meneč se za skupnost. To se odraža tudi v širši družbi, ki nas pita z obljubami boljšega zasluzka ob lažjem delu, ne oziraje se na vrednote, ki so bile svete našim prednikom in ki so soustvarile našo civilizacijo.

Kriza družbe, kriza družine (saj je eno posledica drugega in obratno!), verska mlačnost, vse to je pogubno zlasti za manjšine, torej tudi za našo skupnost. Vsi, ki se tega zavedamo, se moramo truditi, da zlasti mlajšim z besedo in dejanji vcepimo v zavest, da je vredno živeti za tiste ideale, za tisto vero, ki nas je skozi stoletja ohranila, kljub celi vrsti vojn in nesreč, ki so nas doletele. Potrebno je, da si vsak izmed nas izpraša vest in opravi svojo moralno dolžnost.

NK

Občni zbor Agrarne skupnosti za tržaško pokrajino

Spoštovati srenjsko lastnino!

V nedeljo, 30. marca, je v Športno-kulturnem centru v Zgoniku potekal občni zbor Agrarne skupnosti, ki združuje srenje in juse v tržaški pokrajini

Polna dvorana na nedeljskem občnem zboru Agrarne skupnosti v Športno-kulturnem centru v Zgoniku je najotipljivejši dokaz, da je tematika skupne vaške lastnine izredno občutena in aktualna. Zasedanje članic Agrarne skupnosti, ki združuje 29 srenj in jusov v Tržaški pokrajini, je potekalo pod geslom *Skupna lastnina, osnova za ohranitev teritorija*. Nedvomno so poročila upravnih organov Agrarne skupnosti pritegnila pozornost vseh članov in uglednih gostov, veliko zanimanja in odobravanja pa je žel poseg odv. Giovannija Gabriellija, profesorja prava na Tržaški univerzi. Govoril je na temo uprave starodavne skupne lastnine in odnosa s krajevnimi upravami. Zasedanje, ki se je zaključilo v prvih popoldanskih urah, je pisno pozdravil predsednik deželne sveta Martini, predsednik deželne odbora Tondo in podpredsednica Guerra, deželna svetovalka Zorzini Spetič in senator Budin, osebno pa so se ga udeležili številni gostje ter zastopniki sorodnih organizacij iz Slovenije in Italije. Naj omenimo le predsednika vsrednjavnega združenja skupnih lastnin s sedežem v Firencah dr. Luigija Olivettija, tajnika jusov v Cortini d'Ampezzo Stefana Lorenzija in predsednika jusov v Kanalski dolini Martina Krannerja.

V predsedniškem poročilu je Legiša podrobno pregledal delovanje Agrarne skupnosti, razčlenil vlogo srenj v razvoju teritorija in zaoral v problematiko odnosov s krajevnimi upravami. Javne uprave, predvsem občinske, večkrat napadno tolmačijo in strašijo pred neresničnimi zahtevami srenj po prilasčanju občinske lastnine. Legiša je pribil, da srenje nimajo teženj po tuji imo-

FOTO KROMA

vini, nikoli niso postopale proti krajevnim upravam, branijo pa le svojo zemljo. "Pravno postopanje občin proti srenjam nosi tehnično, finančno, politično in zgodovinsko odgovornost izvoljenih predstavnikov in nameščenih funkcionarjev", je dejal Legiša in uvidel rešitev spora s soočanjem in dogovorom: "Pot tranzacije je možna in potrebna!". Sledjo rešitev sporov je nakazal tudi deželni urad za krajevne avtonomije, ki je preučil nastalo situacijo in pokazal le na dva izhoda: tožbo ali dogovor.

V nadaljevanju je Legiša pohvalil sodelovanje s krovni- ma organizacijama SSO in SKGZ ter z željo, da bi bili stiki še pogostejši, je predlagal izoblikovanje strategije oz. odnosa, ki naj bi ga imela manjšina do teritorija.

Agrarna skupnost je tudi izdelala multifunkcionalni načrt za ohranitev okolja in razvoja gospodarstva ter turizma v Tržaški pokrajini. Obenem si prizadeva rešiti odprta vprašanja v zvezi s koriščenjem teritorijev, ki so po drugi svetovni vojni ostali v Sloveniji, pripadajo pa našim sre-

njam, npr. Prebenegu ali Dolini. O predlogu zakona za kraški park pa je Agrarna skupnost zavzela jasno stališče, ki odklanja izločanje krajevnih stvarnosti iz upravnih organov parka: "Tak park, brez neposredne uprave dejavnikov, kot so srenje, je obsojen na propad!".

V predsedniškem poročilu pa je bilo izpostavljenih nekaj programskih točk nadaljnega delovanja: dopolnitev osnutka deželne zakon o t.i. usi civici, ureditev notarskih aktov za nekatere srenje, prilagoditev delovanja srenj novim družbenim razmeram in izzivom ekoturizma...

Občni zbor je nato odobril blagajniško poročilo, ki ga je predstavil Danilo Starc in poročilo nadzornega odbora, ki ga je predstavil Walter Romano.

Prof. Gabrielli je v uvodu predstavil pojmovanje lastnine v starorimskem pravu, kjer je bila zasebna lastnina jus escludendi alius in je bilo pojmovanje skupne lastnine nezanimivo ali celo sporno. Rimskemu modelu je nato nasprotovalo pravo nemških dežel, ki so poznale in polno

upoštevale nedeljivo skupno lastnino. Ta lastnina ne pozna deležev in se stalno prenaša na potomce tistih, ki so pravico odkupili ali si jo prislužili. Že čas Napoleonovih reform pa je pokazal, da bodo starodavne uprave pred stalnim udarom novih časov. Leta 1927 je fašizem izglasoval zakon, ki je imel jasen cilj likvidacije srenjaštva. Pravica do koriščenja skupne lastnine naj bi tako pripadla prav vsem prebivalcem okraja ali zaselka. Ta načrt pa ni združljiv s smernicami italijanske povojne ustave in končno se tudi pravna stroka skuša prilagoditi novim časom z zakonsko obravnavo skupne lastnine. Naj omenimo le državni zakon za gorata območja št. 97/1994. Danes je torej neupravičeno vsako sklicevanje na fašistične zakone, ustava in vsa poznejša določila so namreč v kričečem nasprotju z letimi. Nekoč je bil zakon jasen, danes pa jasnih zakonov ni in ta je največji problem, je dejal prof. Gabrielli in zaključil z mislijo, da je dogovor najboljša pot do poravnave sporov.

Matjaž Rustja

Sporočilo za javnost repentabrskje sekcije SSK

Vrsta aktualnih vprašanj

Govor je bil o deželnih volitvah, problematiki srenj in jusov, o civilni zaščiti, prostovoljstvu idr.

Prejšnji teden so se srečali člani repentabrskje sekcije stranke Slovenske skupnosti in vzeli v pretres najbolj pereča vprašanja, ki zadevajo občino Repentabor.

Najprej je tekla beseda o skorajšnjih deželnih volitvah, ki so izrednega pomena za slovensko manjšino, a tudi za SSK, ker ima po desetletni odsotnosti iz deželne sveta tokrat realne možnosti, da se vrne v deželni parlament in tako nudi bistveni doprinos k reševanju problemov, ki zadevajo slovensko manjšino v Italiji.

Prisotni so se dalj časa pomudili pri problemu srenj in izrazili upanje, da se bodo njihova odprta vprašanja kma-

lu uspešno rešila, saj predstavljajo srenje še eno izmed zadnjih možnosti, da lahko slovenski človek vpliva na teritorij, na katerem živi.

V zadnjem času so v naši občini zelo aktivni člani civilne zaščite. Prostovoljci civilne zaščite so se izredno dobro izkazali na potresnem območju v Moliseju. V načrtu imajo pomembne akcije za čiščenje gozdnih poti v naši občini. Da bi se izognili morebitnim nesporazumom z občani, so člani civilne zaščite predlagali županu, naj preko medijev predhodno obvesti občane o poteku načrtovanih akcij. V zvezi s tem je bila izražena želja, da bi občina postavila

v središčih vasi oglasne deske za pomembnejša obvestila za občane. Podčrtana je bila tudi misel, da je treba volontersko delo, to je skrb za skupno dobro in za človeka v stiski, podpirati, ker ta pomembna oblika zastojnega dela za bližnjega še ni našla dovolj plodnih tal v slovenskem zamejskem prostoru.

Člani občinske kmetijske komisije so na svoji zadnji seji sklenili, da bodo letos uknili razstavo vin, ki je iz leta v leto izgubljala obiskovalce in zanimanje pri ljudeh. Obudili pa bodo stari vaški praznik, ki je že šel v pozabo. Ta naj bi se odvijal na dan binkošti in v ta namen vabijo vse mla-

de, da dajo svoj doprinos k prazniku. Kmetje bi v tistih dneh prodajali na stojnicah svoje pridelke. Ker so binkošti predvsem verski praznik, pa je bila sekcija mnenja, da bi bilo dobro pritegniti k sodelovanju tudi repentabrsko versko skupnost.

Kmetijska komisija pa še ni izdelala pravilnika za osmice, kot to že dalj časa zahtevajo nekateri osmičarji.

Na koncu so se prisotni ustavili še pri neskončni zgodbi o preureditvi trga. Izražena je bila bojazen, da bo občinska uprava po neuspelem srečanju z občani ob predstavitvi predlagane preureditve zamrznila ta načrt, ki je bil ena izmed glavnih točk volilnih obljub te uprave, in da bo vse preneseno na poznejše čase.

SSK pa pozdravlja namen občine, da sproži postopek za ponovno vzpostavitev prvotnih imen vsi iz "Rupingrande" v Repen in iz "Zolla" v Col-

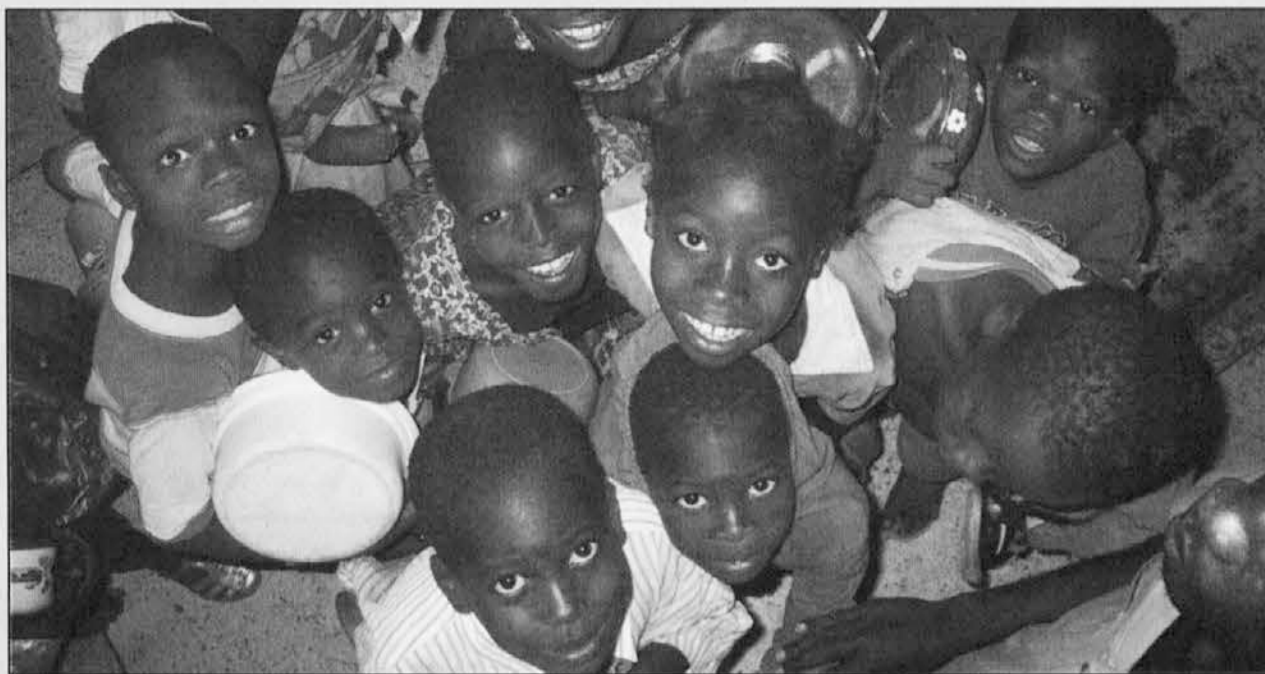
CERKEV V MISIJONIH

Priloga Novega glasa dne 3. aprila 2003 - Odgovorni urednik: Jurij Paljk
Prilogo je pripravilo misijonsko središče iz Gorice

Verniki vseh verstev so z ljudmi dobre volje poklicani, da gradijo mir tudi v Afriki in opustijo vsako obliko nestrpnosti in diskriminacije. Tam veliko pomanjkanje in hudi notranji spori še slabšajo že izredno težke življenjske pogoje celih narodov. Vseeno pa ne manjkajo drobne iskre optimizma.

Janez Pavel II.

(pri molitvi angelovega češčenja
na Božič leta 2002)

NADŠKOFOVA POSLANICA

OZNANJAMO EVANGELIJ LJUBEZNI IN MIRU

V postnem času se redno obnavlja zavzetost naše škofije za misijone. "Oznanjamo evangelij ljubezni in miru" je naslov letošnje pobude in skuša približati dve globoki težnji človeškega srca, ki sta ljubezen in vrednota miru.

Ti dve vrednoti sta v veliki negotovosti v tem našem času, saj rožlja orožje, ki ogroža svet, in ponekod se bijejo tudi mnoge vojne, o katerih sredstva javnega obveščanja sploh ne poročajo.

Slonokoščeno obalo pretresajo tragični dogodki in tudi drugod po svetu divjajo že pozabljene vojne, zato milijoni ljudi ne živijo v ljubezni in miru.

Zatorej moramo vztrajati pri oz-

nanjevanju ljubezni in miru. To veselo oznanilo se je začelo za našo škofijo pred več kot tridesetimi leti na afriški zemlji s prisotnostjo naših misijonarjev in misijonark, s prostovoljci. Posvečali so se oznanjevanju evangelija, opismenjevanju ljudi, uvajanju v poklicno izobraževanje, zlasti pa so pričevali s svojim življenjskim zgledom.

Pohvalim tudi vse misijonske skupine, ki navdušeno opravljajo svoje poslanstvo po župnijah. Zahvaljujem se vsem, ki se bodo v teh mesecih lahko odzvali, in izročam Devici Mariji vse naše misijonsko delovanje.

† **Dino De Antoni**
goriški nadškof

Kateheza v misijonu v kraju Kossou.

ZVESTA PRISOTNOST MED TRPEČIM IN OGROŽENIM PREBIVALSTVOM

DELOVANJE NAŠIH MISIJONARJEV KOT ODGOVOR SOVRAŠTVU IN RAZPRTIJAM NA SLONOKOŠČENI OBALI

Evangelij je veselo oznanilo za vsakega človeka eter vedno sporoča ljubezen in mir: Božjo ljubezen do vsakega človeka, pa tudi ljubezen med ljudmi in notranji mir v odnosu do drugih.

Zaradi tega je vsak misijonar in vsak kristjan, ki oznanja evangelij, graditelj novega človeštva in zato nas je Gospod ustvaril.

Letos osvetljuje naslov misijonske postne akcije prav ti dve vrednoti: ljubezen in mir, ki sta vedno sodobni. A postali sta še veliko bolj pomembni zaradi hudega stanja na Slonokoščeni obali, kjer delujejo naši misijonarji v obeh goriških misijonih v krajih Kossou in Nimbò. Pa tudi mednarodno, svetovno prizorišče je vse prej kot prežeto z mirom.

Goriška škofija je izredno velikodušno in nad pričakovanji odgovorila na državljansko vojno in na veliko stisko beguncev, kar je popolnoma prevzelo in zaposlilo naši dve misijonski postojanki.

Klic na pomoč naših misijonarjev je dobil širok odziv pri nas, ki smo tako odgovorili z dejanji ljubezni na sovraštvo in razprtije.

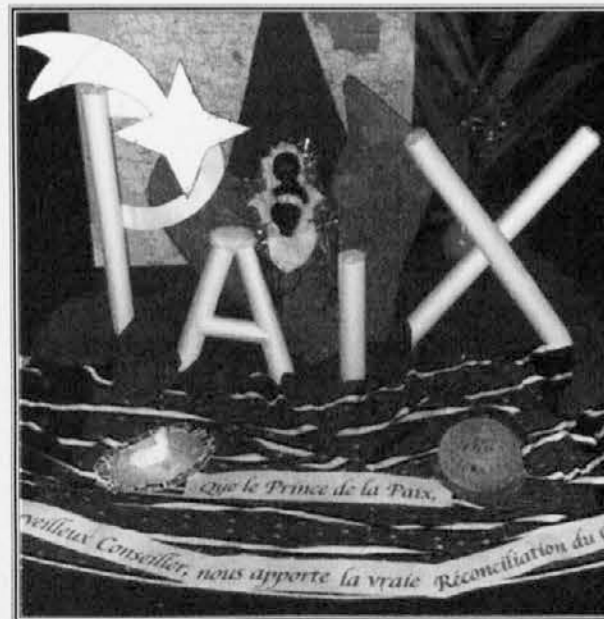
Naši misijonarji so s sredstvi, ki so se nabrala v škofiji, in z vsoto, ki jo je daroval "Odbor za pomoč državam tretjega sveta" pri italijanski škofovski konferenci (iz fonda 8 promilov), lahko uresničili pomoč na raznih misijonih. Organizirali so okrog dvajset konvojev humanitarne pomoči s hrano in zdravili, za okrog 7 tisoč stotov.

Evangelij ljubezni pa se je pokazal zlasti s prisotnostjo misijonarjev med trpečimi in razkropljenimi ljudmi v stiski.

Misijonar in misijonarka razodevata ljubeče obličje Boga z vsakdanjo pozornostjo in skrbjo za vse. Ko delita besedo življenja in tudi materialno pomoč, zdravila v vojnem stanju, je njihova prisotnost porok in pričevanje za mir.

Ta mir, ki si ga vsi želijo, si ga vsi želimo, a je tako težko uresničljiv. A kot stavbo gradimo s posameznimi zidaki, tako misijonarji in tudi mi skupaj z njimi vsak dan postajamo graditelji miru: z molitvijo, s pričevanjem in konkretno pomočjo.

g. Giuseppe Baldas
ravnatelj goriškega misijonskega središča

POGLED NAPREJ:

MOŽNOSTI IN UPI

Na Slonokoščeni obali ne bodo nikoli pozabili na ogromno materialno in duhovno pomoč, ki so jo nudili in jo še nudijo naši goriški misijonarji (in drugi italijanski sobratje) prizadetemu prebivalstvu v času krute državljanske vojne.

Vsi govorijo o tem, kar so storili misijonarji don Pierpaolo, don Flavio na misijonu Kossou ter don Michele, don Adrian (iz Romunije) in domači duhovnik "abbé" Emmanuel v mestu Bouaké.

Podpirali so ljudi, organizirali konvoje humanitarne pomoči (in zlasti se je pri tem delu izkazal don Flavio Zannetti) in vsem pomagali: tako kristjanom, animistom in muslimanom.

Iz tega izhaja občudovanje, pohvala zelo številnih muslimanov,

ki so se izrazili tako: "Samo vi kristjani ste se spomnili tudi na nas!" In izrazili so željo, da bi po vojni lahko njihovi otroci hodili k verouku.

V tem času so se pošiljke humanitarne pomoči zaključile in na misijonu Nimbo so organizirali nekaj "pošolski pouk", pri katerem se vsak dan od 8. do 12. ure zbira več kot tisoč otrok in mladih. Poučujejo jih prostovoljci, učitelji, profesorji in katehisti.

Javne šole so namreč zaprte in prav misijon Nimbo je postal zbirališče vse te mladine. Pri tem ni pomembno samo, da se kaj naučijo, spoznavajo nove učne predmete, ampak da doživijo ozračje bolj sproščenega vzdušja s sovrstniki v hudo napetem okolju.

g. Giuseppe B.

Tako je, pripravljeni sva na vrnitev v Afriko, in točneje v Burkino Faso.

Po daljšem obdobju v Italiji (iz zdravstvenih razlogov), ki se je nekoliko nategnilo, sva srečni, da bova ponovno srečali toliko ljudi, ki so postali naša afriška družina. Z njimi sva ohranili živahno povezanost s pomočjo dopisovanja. Dobili sva veliko pisem od otrok-sirot zaradi AIDS-a od drugih ljudi in skupin. S pomočjo naše škofije lahko podpiramo njihove pobude. Med temi so Skupnost vdov (Mariya Senu) in tudi odgovorni za razvojne načrte (v sklopu socialne pastoralne službe) in skupina za program, ki predvideva opisovanje in izobraževanje odraslih. Nadalje podpiramo redovnice matere Terezije iz Kalkute, lokalnega škofa, re-

PRIČEVANJE DVEH LAIŠKIH MISIJONARK (IZ GORIŠKE NADŠKOFIJE) IVANE COSSAR IN LUISELLE PRIPRAVLJENI SVA NA VRNITEV!

dovne skupnosti, posamezne osebe...

Prispelo je pismo gospe G., ki je res izredno požrtvovalna mati. Je vdova s šestimi otroki, od katerih je eden v semenišču. Obenem pa skrbi še za druge otroke, ki so sirote zaradi AIDS-a in so njeni sorodniki. Tudi sama trpi zaradi te hude bolezni, bori se za preživetje kljub resnim zdravstvenim težavam, ki jih ima. G. še vedno opravlja razne zadolžitve, ki jih ima v svoji "temeljni krščanski skupnosti", za ustanovitev katere je dala tudi sama pobudo. Živi v najbolj stari in poganski mestni četrti svojega mesta in

v župniji bere berila, vodi zbor, ga spremlja z glasbo, je katehistinja. Ima tudi odgovorno vlogo v različnih organizacijah. Srečamo jo lahko v zavetišču, ki ga vodijo redovnice matere Terezije, kjer težkim bolnikom zaradi AIDS-a nudi versko pripravo na prejem krsta.

Otroci iz Burkine Faso pa so nam v svojih pisemcih poročali o svojih dejavnostih med počitnicami.

Deklica H. je hčerka mladega muslimana - spreobrnjenca in bo morala letos ponavljati razred. Do smrti je namreč stregla bolnemu očetu, tudi ko se mu odrasli niso več približali

iz strahu pred okužbo. Deklica je umirjena, vedra in obiskuje verouk. Njenega očeta sem vprašala: "Kakšno bodočnost si želiš za svojo hčerko?" Odgovoril mi je ves žareč ne samo zaradi vročine, ampak tudi iz gorečega srca, ki ga je osvojil Kristus.

"Želel bi, da bi postala redovnica!" Med "misijonarkami ljubezni" je spoznal ljubezen samo. In tako je sam musliman, spreobrnjenec, odkril, da pomeni služiti tako Kristusu v bratih izbrati najboljši del.

Tudi "babica A" nas seznanja s hudimi posledicami, ki jih povzročata državljanska voj-

na na bližnji Slonokoščeni obali sosednji deželi Burkini Faso. Na stotisoče izseljencev "burkinabè" se vrača domov. Oni, ki so s svojim delom zagotavljali preživetje svojim družinam in sorodnikom. Ti izseljenci, ki so primorani bežati, se vračajo v svoje vasice, kjer vladata popolna revščina in pomanjkanje.

Zaradi velike zavzetosti goriške škofije se preko Misijonskega središča ohranja živa povezanost med obema Cerkvama.

Zavedava se, da sva samo "preprosti služabnici". Kot posrednici omogočava izkazovanje majhne pomoči afriškim bratom, a v zameno dobivava njihove molitve za dobrotnike in darovanje njihovega trpljenja.

Ivana in Luisella

OZNANJAMO EVANGELIJ LJUBEZNI IN MIRU

Med državljansko vojno na Slonokoščeni obali smo tudi na naših dveh misijonskih postojankah doživljali in še doživljamo vse tragično stanje beguncev.

Naš odziv na take potrebe je bil takojšen in je izrazil veliko solidarnost. Sedaj nadaljujemo z oznanjevanjem evangelija, ki prinaša mir, in molimo, da bi se ta dar miru razlil na Slonokoščeno obalo ter na ves svet.

RAZNE DEJAVNOSTI

- ❖ mesečna misijonska maša
- ❖ križev pot
- ❖ vsakodnevni list za pomoč pri razmišljanju in molitvi
- ❖ poseben molitveni obrazec za bolnike.

OZAVEŠČANJE

- ❖ vzgoja k misijonski zavesti in vzajemnosti v škofiji;
- ❖ obveščanje o misijonski dejavnosti vesoljne Cerkve, s posebnim poudarkom na zavzetosti naše nadškofije za evangelizacijo in človeški napredek;
- ❖ prikaz nove misijonske službe v Morofè - Yamoussoukro;
- ❖ vzgoja k pravičnosti in miru.
- Vse to naj bi se uresničilo s pomočjo:**
- ❖ misijonskih dnevo;

- ❖ posebnih srečanj z misijonarji - animatorji po župnijah, na osnovnih, nižjih in višjih srednjih šolah nadškofije;
- ❖ misijonske razstave 117 slik, ki prikazujejo pomoč beguncem na Slonokoščeni obali;
- ❖ rabo avdiovizualnih pripomočkov (videokaset, diapozitivov).

NAČRTI ZA DELOVANJE

- ❖ vzdrževanje obeh škofijskih misijonskih postojank v krajih Kossou in Nimbo ter podpora škofijam Bouakè, Yamoussoukro, Dedougou in Nouna;
- ❖ izgradnja cerkvice v kraju Allayaokro (Kossou);
- ❖ pomoč katehistom v misijonih;
- ❖ posvojitve bogoslovcev v škofijah Bouakè, Yamoussoukro (Slonokoščena obala) in Jasi (Romunija);
- ❖ pomoč goriškim misijonarjem po svetu in drugim krajevnim Cerkvam;
- ❖ dokončanje cerkve v Djebonoua (Nimbo);
- ❖ začetek gradnje hiše za misijonarje v kraju Morofè (Slonokoščena obala).

ZA ČLOVEŠKI NAPREDEK

- ❖ pomoč gobavcem v gobavskem naselju Manikro';
- ❖ podpiranje dejavnosti redovnic iz kon-

- gregacije Božje Previdnosti na Slonokoščeni obali in v Togu;
- ❖ pomoč bolnikom, ki trpijo zaradi bolezni Buruli in se zdravijo na misijonu Kongouanou;
- ❖ širjenje pismenosti in uresničitev manjših razvojnih načrtov v škofijah Nouna in Dedougou (Burkina Faso);
- ❖ podpiranje centra za podhranjene otroke in otroškega vrta v vasi Kouwe (Togo);
- ❖ izgradnja nove osnovne šole v Tiepli (Nimbo).

POSEBNE POBUDE

- ❖ vsak prvoobhajanec in birmanec bo lahko daroval svoj prispevek za nakup vrčev za zajemanje vode iz vodnjakov;
- ❖ vabilo našim družinam, naj posvojijo bogoslovce iz misijonskih dežel preko Ustanove sv. Petra apostola (trenutno jih v naši nadškofiji podpiramo 440);
- ❖ posvojitve na razdaljo otrok, ki so oboleli zaradi bolezni Buruli (Kongouanou) ali so podhranjeni (Kouwè);
- ❖ zbiranje zdravil za dispanzerje in ambulante za gobavce;
- ❖ duhovniki in redovniki bodo s svojimi darovi na veliki četrtek podprli tehnično šolo na misijonu Kossou;
- ❖ misijonske oddaje za radio in televizijo.

MISIJONSKI CENTER LAHKO NUDI:

- ❖ molitvena srečanja
- ❖ predavanja, konference
- ❖ večere z misijonarji - animatorji
- ❖ avdiovizualni material (diapozitive, videokasete)
- ❖ knjige, revije, posterje in druge pripomočke.

OBRNITI SE JE TREBA NA MISIJONSKI CENTER GORIŠKE NADŠKOFIJE

Corso Verdi, 4 - C.P. 121
34170 GORICA - GORIZIA
Tel. 0481 81309 - Fax 0481 537808
E-mail: missogo@tin.it

Poštni tekoči račun: 10138493

Tudi letos se zahvaljujemo javnim ustanovam, ki podpirajo naše delovanje. Posebej omenjamo:

- ODBOR ZA POMOČ DRŽAVAM TRETJEGA SVETA PRI ITALIJANSKI ŠKOFOVSKI KONFERENCI

Z veliko mero občutljivosti in zaupanja v delovanje Škofijskega misijonskega centra je ta Odbor namenil veliko vsoto 200.000,00 • za pomoč beguncem na Slonokoščeni obali (iz sklada "8 promilov"). Prispevek je bil zaupan goriški nadškofiji, da bi podprla delo vseh katoliških misijonov v državi (in ne samo dveh

PONOVNA ZAHVALA NAJ GRE...

goriških) ob tako težkih razmerah.

V preteklih letih je v Gorico prišla gmotna podpora, v triletnem obdobju, za izgradnjo okulistične bolnišnice v kraju Nimbo-Bouakè. Kasneje pa tudi pomoč za prenovo Tehnične šole na misijonu Kossou.

V zadnjem času je isti odbor namenil večjo vsoto za dobo treh let škofiji Dedougou (Burkina Faso), da bi podprl tamkajšnjo škofijsko službo za opismenjevanje, v kateri deluje Ivana Cosar. Mislimo zato, do so tisoči podpisov za "Katoliško cerkev", ki jih naši ljudje dajo ob davčni prijavi dohodkov, bogato obrodili.

- MIVA iz AVSTRIJE

Miva je že vrsto let blizu goriškim misijonom. Tudi v letu 2002 je darovala novo terensko vozilo za misijon Nimbo-Bouakè.

Avtomobil smo odposlali iz Gorice 13. septembra 2002 in že opravlja odlično službo v teh dneh, ki so posebno težki.

Zato naj predsedniku MIVA-Avstrija in njegovim sodelavcem izrečemo pristrčno zahvalo iz Gorice.

Prispevke za misijonsko delovanje so nakazali tudi:

- **OBČINSKI ODBOR mesta Gorica**
- **OBČINSKA UPRAVA iz Koprivnega**

ter **ZADRUŽNE KREDITNE BANKE** iz Fiumicella in Aiella, iz Ločnika - Fare - Koprivnega, nadalje iz Turjaka, Vileša ter iz Vidma in Bresse.

- FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE

že vrsto let spremlja delovanje misijonskega centra na področju človeškega napredka v Afriki. Tudi letos je pokazala veliko občutljivosti za probleme "tretjega sveta" in nakazala vsoto 7.000,00 • za nakup šolske opreme v novi šoli naselij Belleville in Tiepli. Za pomoč beguncem pa je darovala 5.000,00 •.

Sestre "Božje previdnosti" ostajajo neustrašeno in požrtvovalno na Slonokoščeni obali in kljub težkim razmeram, politični negotovosti (država je namreč razkosana na dva dela) opravljajo svoje poslanstvo.

V kraj Anonkuakuote prihaja vsak dan več kot petsto oseb po zdravniško pomoč v dispanzer.

Glas o dobrem delovanju te zdravstvene ustanove se je namreč bliskovito razširil in tako jo obiskujejo bolniki od vsepovsod, tudi iz Abidjana.

KLJUB VELIKIM VSAKODNEVNIM TEŽAVAM SE NADALJUJETA APOSTOLSKO DELOVANJE IN ZDRAVSTVENA POMOČ REDOVNIC "BOŽJE PREVIDNOSTI"

Osebjem, ki tam deluje, dela prave čudeže! V dispanzerju se razdajajo štiri redovnice "Božje previdnosti", dve romunski prostovoljki Monika in Mihaela ter lokalno zdravstveno osebo. Enake čudeže ljubezni opravljajo sestre v

dispanzerju prestolnice Yamoussoukro in v povezani bolnišnici na postojanki Kongouanau, kjer se zdravijo bolniki za težkimi ranami bolezni "Buru-li".

Sestre Alfonsina, Marija in če le more tudi Pija ljubeče skr-

bijo za male bolnike. Na žalost je več zdravnikov, ki so opravljali t.i. "greffe" (to je presaditev živega tkiva na velike odprte rane bolnikov), odpotovalo na jug države.

Redovnice so se vrnile v misijon Nimbo skupaj z duho-

vniki in z njimi sodelujejo pri pastoralnem delovanju pa tudi pri lajšanju duhovnega in telesnega trpljenja ljudi.

S. Pija se vrača v gobavsko naselje Manikrò, kjer je ostalo še kakih dvajset gobavcev. Pomaga pa tudi vaščanom bližnjega naselja, saj so dobesedno od vseh zapuščeni.

Vse redovnice si želijo, da bi se tako krizno stanje čimprej razrešilo, saj bodo lahko le v mirnem in upanja polnem vzdušju naprej opravljale svoje misijonsko poslanstvo.

GORIŠKI MISIJONARJI PO SVETU

- 1. S. Kristina BAJC iz Ajdovščine - Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja **EGIPT**
- 2. P. Claudio BATTISTUTTA iz Fiumicella - Pime **ITALIJA**
- 3. S. Adele BIANCOTTO iz Červinjana - Hčere Naše Gospe Snežne **ITALIJA**
- 4. P. Claudio BORTOLOSSI iz Strassolda - Misijonarji sv. Ksaverija **KOLUMBIJA**
- 5. S. Ulderika Bressan iz Aiella v Furlaniji - Mis. sestra frančiškanka klarisa Presvetega Zakramenta **ITALIJA**
- 6. S. Pierfernanda CALLIGARIS iz Pierisa - Misijonarka Consolate **TANZANIJA**
- 7. S. Lucia CATALANO iz Nabrežine - Misijonarka Bremadežne - P. Kolbe **BOLIVIJA**
- 8. Don Dionisio COSSAR - Ognjiščarji **ITALIJA**
- 9. Ivana COSSAR iz Ogleja - Laična misijonarka **BURKINA FASO**
- 10. S. Bernarda CUCIT iz Krmina - Dorotejka **BURUNDI**
- 11. P. Fabio D'AGOSTINA iz Strassolda - Misijonarji ksaverijanci **MOZAMBIK**
- 12. P. Franco DALVIN iz Červinjana v Furlaniji - Družba Božje Besede **MEHIKA**
- 13. P. Mario DIANA iz Aiella v Furlaniji - Škofijski duhovnik **GUATEMALA**

- 14. S. Bogdana KAUČIČ iz Ledine - Usmiljenka **RWANDA**
- 15. S. Elizabeta LIKAR - Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja **EGIPT**
- 16. P. Danilo LISJAK iz Vipave - Selezijanec **RWANDA**
- 17. S. Maria Dolores Lisjak iz Šempetra pri Gorici - Misijonarka iz Combonijeve družbe **EGIPT**
- 18. S. Flavia LUCA iz Aiella v Furlaniji - Klarise franč. misij. Presv. Zakramenta **ROMUNIJA**

- 19. P. Tito Marega iz Červinjana - Lazarist **BRAZILIJA**
- 20. P. Rinaldo OLIVO iz Campolonga - Misijonar Consolate **TANZANIJA**
- 21. S. Maria PACOR iz Romjana - Hčere Marije Pomočnice **MEHIKA**
- 22. P. Ambrosio RINALDI iz Campolonga - Kapucin **BRAZILIJA**
- 23. P. Hilarij RUDEŽ iz Gorice - Jezuit **ZAMBIJA**
- 24. P. Ernest SAKSIDA iz Dornberka - Salezijanec **BRAZILIJA**
- 25. S. Lucia Mary SCAREL iz Scodovacce - Misijonarka Consolate **ITALIJA**
- 26. S. Maria SELLENATI iz Jasiha - Karmeličanka - usmiljenka **FILIPINI**
- 27. P. Paolo SPANGHERO iz Turjaka - Misijonar Pime **TAIWAN**
- 28. P. Ivan ŠTANTA iz Mirna - Lazarist **MADAGASCAR**
- 29. P. Giuseppe TEMON iz Ločnika - Škofijski duhovnik **ARGENTINA**
- 30. S. Gabriella TRIPANI iz Gorice - Misijonarka Brezmadežne **ITALIJA**
- 31. P. Giuseppe VINCI - iz Aiella v Furl. - Misijonar Consolate **BRAZILIJA**

SPLOŠEN POVZETEK

PREJEMKI	733847,45
IZDATKI	734355,97
PASIVNI OSTANEK	508,52

PREJEMKI

DEKANIJA OGLEJ	22757,50
DEKANIJA ČERVINJAN	11943,37
DEKANIJA KRMIN	12390,59
DEKANIJA DEVIN	9526,82
DEKANIJA GORICA	31336,19
DEKANIJA GRADIŠČE	21033,45
DEKANIJA TRŽIČ	30180,62
DEKANIJA RONKE	20236,16
DEKANIJA ŠTANDREŽ	9565,83
DEKANIJA VISCO	27539,82
ŽUPNIJE SKUPNO	196510,35
ŠOLE	7460,86
USTANOVE, ZAVODI, SKUPINE	159360,94
MAŠNE INTENCIJE	14049,24
RAZLIČNI DAROVI	256466,06
PRISPEVEK ODBORA CEI "8 PROMILOV"	100000,00
SKUPNO	733847,45

IZDATKI

1) PODPORA MISIJONOMA NIMBO IN KOSSOU TER TEHNIČNI ŠOLI V KOSSOU	185381,10
2) ZA BOLNIKE BOLEZNI "BURULI", ZA GOBAVCE, NAKUP IN POŠILJANJE ZDRAVIL RAZVOJNI NAČRTI V TOGU	67595,10
3) POMOČ BEGUNCEM	217196,08
4) NAČRT ZA OPISMENJEVANJE V BURKINI FASO	60238,87
5) ZA GORIŠKE MISIJONARJE V SVETU IN ZA DRUGE MISIJONARJE	72101,13
6) SODELOVANJE Z ROMUNSKO ŠKOFIJO V MESTU JASI	20818,97
7) ZAVAROVANJE MISIJONARJEV, STROŠKI URADOVANJA, POŠILJKE, NAKUP IN VZDRŽEVANJE VOZIL	54023,72
8) STROŠKI ZA MISIJONSKO ANIMACIJO IN PRIPOMOČKE	43325,86
9) MAŠNE INTENCIJE	12945,24
10) PASIVNI OSTANEK DO 31.12.2001	729,90
SKUPNO	734355,97

DEKANIJA OGLEJ

OGLEJ	2710,00
BELVEDERE	50,00
BOSCAT	180,00
FIUMICELLO - S. VALENTINO	206,58
FIUMICELLO - S. LORENZO	720,00
FIUMICELLO - PAPIRIANO	350,00
FOSSALON PRI GRADEŽU	980,00
GRADEŽ - ŽUPNIJA IN MISIJONSKA SKUPINA	14140,50
ISOLA MOROSINI	150,00
S.MARTINO DI TERZO	570,28
TERZO D'AQUILEIA	760,14
VILLA VICENTINA	1940,00
SKUPNO	22757,50

DEKANIJA ČERVINJAN

ČERVINJAN IN SCODOVACCA	2242,00
MUSCOLI	1201,00
PERTEOLE - POSTNA NABIRKA 2001	378,17
PERTEOLE - POSTNA NABIRKA 2002	205,00
RUDA	7705,00
SACILETTO - ALTURE - POSTNA NABIRKA 2001	152,20
SACILETTO - ALTURE - POSTNA NABIRKA 2002	60,00
STRASSOLDO	-
SKUPNO	11943,37

DEKANIJA KRMIN

BORNJAN	845,00
BRAČAN	985,74
KOPRIVNO	2430,00
KRMIN - STOLNICA	1430,00
KRMIN - ROSA MISTICA	633,85
KRMIN - SV. LEOPOLD	320,00
CORONA	440,00
DOLENJE	300,00
MARJAN	874,00
MEDEA	-
MORARO	700,00
MOŠ	2582,00
ŠLOVRENC	850,00
SKUPNO	12390,59

DEKANIJA DEVIN

NABREŽINA	4159,87
DEVIN	590,00
MAVHINJE	210,00
ŠEMPOLAJ	460,00
ZGONIK	570,00
SESLJAN - SV. FRANČIŠEK	2586,95
RIBIŠKO NASELJE	950,00
SKUPNO	9526,82

DEKANIJA GORICA

STOLNICA-ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	7761,00
B.V.MISERICORDIA (CAMPAGNUZZA) ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	2167,00
KAPUCINI	285,00
MARIJA KRALJICA	-
NAŠA GOSPA IZ LURDA (MADONNINA)	144,00
SRCE JEZUSOVO	3885,00
SV. JANEZ OD BOGA IN SV. JUST ŽUPNIJA IN ZBOR	250,00
SV. JOŽEF DELAVEC	2039,00
SV. PIJ X.	800,00
SV. ROK	1250,00
SV. ANA-ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	4328,00
SV. IGNACIJ	4290,69
KAPELA SV. ANTONA	1255,00
SV. VID IN MODEST	941,50
LOČNIK	1940,00
SKUPNO	31336,19

DEKANIJA GRADIŠČE

FARA OB SOČI	1500,00
GRADIŠČE - ŽUPNIJA	3844,37
ZDRAVŠČINE	6201,00
ROMANS OB SOČI IN FRATTA	2777,96
ZAGRAJ - ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	4155,00
ŠMARTIN NA KRASU	674,00
VERŠA	-
VILEŠ	1881,12
SKUPNO	21033,45

DEKANIJA TRŽIČ

SV. AMBROŽ	6141,83
B.V. MARCELLIANA	930,00
SV. JOŽEF	1987,00
SV. NIKOLAJ IN PAVEL ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	15787,02
SV. ODREŠENIK	1253,49
ŠTARANCAN	-
SKUPNO	30180,62

DEKANIJA RONKE

BELJAN	870,71
FOLJAN	472,00
PIERIS: ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	2865,73
SREDIPOLJE - POLAČE	584,00
RONKE - SV. LOVRENC ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	1711,00
RONKE - MARIJA MATI CERKVE	1600,00
RONKE - ROMJAN ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	4898,87
ŠKOCJAN OB SOČI	1552,25
ŠPETER OB SOČI IN KASELJAN	1889,00
TURJAK	3792,60
SKUPNO	20236,16

DEKANIJA SV. ANDREJA

KRMIN - SV. SUBIDA slov. verniki	400,00
DOBERDOB	-
GABRJE	64,30
JAZBINE	296,00
GORICA SLOV. PAST. SREDIŠČE	2242,73
JAMLJE	-
PODGORA	151,00
PEVMA - ŠTMAVER	-
RUPA	148,30
PEČ	134,23
ŠTEVERJAN	1222,00
VRH SV. MIHAELA	507,04
ŠTANDREŽ	2598,23
SOVODNJE OB SOČI	1802,00
SKUPNO	9565,83

DEKANIJA VISCO

AIELLO DEL FRIULI	4121,12
CAMPOLONGO - ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	3145,77
CHIOPRIS - VISCONI - POSTNA NABIRKA 2001	700,00
CHIOPRIS - VISCONI - POSTNA NABIRKA 2002	300,00
CRAUGLIO - ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	6100,00
JOANNIS	500,00
NOGAREDO AL TORRE	2027,00
S.VITO AL TORRE	4791,00
TAPOGLIANO	1785,93
VISCO - ŽUPNIJA IN MISIJ. SKUPINA	4069,00
SKUPNO	27539,82

ŠOLE

NABREŽINA - SREDNJA ŠOLA "I. GRUDEN"	408,52
GORICA - ZAVOD "NOSTRA SIGNORA" VRTEC IN OSNOVNA ŠOLA	1048,07
GORICA - POKLICNI ZAVOD "COSSAR"	250,00
GORICA - ZAVOD SESTER URŠULINK OSNOVNA ŠOLA IN REDOVNO OBČESTVO	4700,00
GRADIŠČE - OSNOVNA ŠOLA RAZREDA 5. A IN 5. B	100,00
PERTEOLE - SREDNJA ŠOLA "DEGANUTTI" RAZRED 3. A	104,27
STRASSOLDO - OSNOVNA ŠOLA	850,00
SKUPNO	7460,86

USTANOVE - ZAVODI - SKUPINE

AIELLO - MISIJ. SKUPINA	7070,70
OGLEJ - MLADINA	180,00
OGLEJ - MLADINSKA SKUPINA "SV. FRANČIŠEK"	350,00
OGLEJ - MISIJ. SKUPINA	3567,11
KOPRIVNO - OBČINSKA UPRAVA	1292,00
KOPRIVNO - MISIJ. SKUPINA	2850,00
ČERVINJAN - ZDRUŽENJE PROSTOVOLJCEV ONLUS "SV. LOVRENC"	150,00
ČERVINJAN - MLADINSKO KULTURNO REKREACIJSKO SREDIŠČE	1038,88
ČERVINJAN - PALMANOVA "INT. INNER WHHEL"	927,00
ČERVINJAN - ŽUPNIJSKO REKREACIJSKO SREDIŠČE "SV. MIHAEL"	14940,39
ČERVINJAN - UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	1156,00
KRMIN - SKUPINA "AGESCI"	400,00
KRMIN - MISIJ. SKUPINA	4290,00
FARA OB SOČI - MISIJ. SKUPINA	5800,00
FIUMICELLO - MISIJ. SKUPINE SV. VALENTIN SV. LOVRENC IN PAPIRIANO	3100,00
FIUMICELLO IN AIELLO	-
ZADRUŽNA KREDITNA BANKA	475,00
FOLJAN - MISIJ. SKUPINA	2422,00
GORICA - DOM ZA OSTARELE "SV. VINCENCIJ PAVELSKI"	750,00
GORICA - NOTARSKI ZBOR (ODDANO MISIJ. SKUPINI IZ KRMINA)	1016,46
GORICA - OBČINSKI SVET	2204,12
GORICA - USTANOVA GORIŠKE HRANILNICE	12000,00
GORICA - MISIJ. SKUPINA SV. IGNACIJ	5518,77
GORICA - MISIJ. SKUPINA SV. TEREZIJA D.J.	6680,00
GORICA - ZAVOD "ANCELE DI GESÙ BAMBINO"	760,86
GORICA - ZAVOD "NOSTRA SIGNORA"	770,00
GORICA - ZAVOD REDOVNIC URŠULINK	1500,00
GORICA - ZAVOD "SV. DRUŽINE"	2000,00
GORICA - "PANATHLON CLUB"	700,00
GORICA - ČLANI SKUPINE "CIRCOLO FOTOGRAF. ISONTINO"	330,00
GORICA - "SOROPTIMIST INT."	1950,00
GORICA - SESTRE "ČUDODELNE SVETINJE"	2000,00
GRADIŠČE - MISIJ. SKUPINA	3210,00
GRADIŠČE - MOLITVENA SKUPINA	265,00
GRADEŽ - SKUPINA SV. KRIZOGON	3027,77
MISIJONSKO SKUPINE NA BARBANI	220,00
LOČNIK - KMEČKO - OBRATNA HRANILNICA	2750,00
LOČNIK - FARA - KOPRIVNO	120,00
LOČNIK - DOM ZA OSTARELE "CULOT"	2140,00
LOČNIK - MLADINA "EX GIAC"	1165,00
LOČNIK - MISIJ. SKUPINA	465,00
TRŽIČ - "ASI ROBICON"	300,00
TRŽIČ - KARITAS MARCELLIANA	300,00
TRŽIČ - SKUPINA SKAVTSKIH NAČELNIKOV TRŽIČ - I. ČETA	390,00
TRŽIČ - SKUPINA "ANDOS"	170,00
TRŽIČ - DELOVNA SKUPINA SV. MIHAEL	429,12
TRŽIČ - SKUPINA "MARTA IN MARIJA" ŽUPNIJA SV. JOŽEF	400,00
TRŽIČ - MISIJ. SKUPINA MARCELLIANA	1836,00
TRŽIČ - MISIJ. SKUPINA SV. AMBROŽ	3498,00
TRŽIČ - MASI	1020,00
TRŽIČ - SKAVTI TRŽIČ I. ČETA	553,30
TRŽIČ - SKAVTI 2. IN 4. ČETA	294,24
MOŠ - ZVEZA ALPINCEV IN KRVODAJALCEV	133,60
NOGAREDO - INDUSTRIJSKA CONA	750,00
PERTEOLE IN SACILETTO - MISIJ. SKUPINA	1900,00
ZDRAVŠČINE - "NUOVO TORC." ZAGRAJ	130,00
POLAČE - MISIJ. SKUPINA IN PRIJATELJI "BAITE"	2900,00
ŠKOCJAN OB SOČI - MLAD. SKUPINA	90,00
S. MARTINO DI TERZO IN TERZO D'AQUILEIA MISIJ. SKUPINA	3000,00
SCODOVACCA - MISIJ. SKUPINA	2144,60
SESLJAN - SV. FRANČIŠEK - MISIJ. SKUPINA	1429,62
S.VITO AL TORRE - MEDNARODNA ZVEZA "JOBEL"	500,00
ŠTARANCAN - DRUŠTVO "ACLI"	313,00
TRBIŽ - FURLANSKO ZDRUŽENJE KRVODAJALCEV	1500,00
TERZO D'AQ. - MLAD. SKUPINA IN ZBORČEK	1055,00
TERZO D'AQUILEIA IN S.MARTINO DI TERZO ODBOR "VAL MARZON"	2130,00
TURJAK - OTROCI REKREACIJSKEGA SREDIŠČA IN MLADINA S POLETNEGA TABORA	258,23
TURJAK - ZADRUŽNA KREDITNA BANKA	260,00
TURJAK - PRIJATELJI IZ SKUPINE "UN CACO PER RISO"	440,00
BOŽJA POT NA BARBANI	100,00
SAURIS - ŽUPNIJSKI PASTORALNI SVET	2679,38
VIDEM - ZADRUŽNA KREDITNA BANKA	300,00
VIDEM - DOBRODELNI FOND "BIANCA PIUBELLO"	2582,00
VIDEM - "INT. INNER WHEEL"	705,00
VIDEM - ONLUS "OASIS DI E. MISSONI"	2980,00
VIDEM - "ROTARY CLUB"	2500,00
VIDEM - "SCUDERIA FRIULI"	312,00
VIDEM - "SOROPTIMIST INTERNAT. CLUB"	2555,20
VILEŠ - ZADRUŽNA KREDITNA BANKA	1000,00
VILEŠ - MISIJ. SKUPINA	3000,00
ZUGLIANO - SKUPINA ALPINCEV "ANA"	306,76
DAR DUHOVNIKOV IN REDOVNIKOV NA VELIKI ČETRTEK	4465,83
CAORLE - ŽUPNIJA	1200,00
CARGNACCO - ŽUPNIJA IN PRVOOBHAJANCI	309,87
ZDRUŽENJE "TRTA IN VINO" IZ VENETA IN FURLANIJE-JULIJSKE KRAJINE	1250,00
MILLESINO (SV) - "DEMONT SRL"	2000,00
VARMO - MISIJ. SKUPINA IN ŽUPNIJA	1050,00
BENETKE - USTANOVA CAVANIS	1000,00
SKUPNO	159360,94

Družinska praznika v Bazovici in na Opčinah

Res prijetna nedelja v znamenju trajnih in družinskih vrednot

30. marca so v Bazovici praznovali obletnico domače cerkve, Slomškovega doma in Praznika družine, na Opčinah pa je bil družinski praznik

Nedelja, 30. marca, je potekala v znamenju dveh velikih in pristrčnih praznikov v Bazovici in na Opčinah.

PRAZNIK V BAZOVICI...

V Bazovici so praznovali 145-letnico domače župnijske cerkve sv. Marije Magdalene, stoletnico fresk na cerkvenem stropu, 40-letnico začetka gradnje Slomškovega doma (ob tej priložnosti so odprli s prispevkom Fundacije CrT prenovljeno športno igrišče) in peto obletnico Praznika družine. Za to priložnost je v to kraško župnijo prišel tržaški škof Evgen Ravignani, ki je daroval slovesno mašo. Poudaril je pomen prisotnosti cerkve v vaški skupnosti, se spomnil vseh duhovnikov, ki so v Bazovici živeli in delali, ter molil za mir in za edinost ob spoštovanju različnosti. Učenci domače osnovne šole Kajuh-Trubar so predstavili raziskavo o vrednotah v današnjih družinah, škof Ravignani in domači župnik Žarko Škerlj pa sta blagoslovila spominsko sliko dolgoletnega bazovskega župnika msgr. Marijana Živica in prenovljeno igrišče.

...IN NA OPČINAH

Istega dne je potekal tudi družinski praznik na Opčinah v organizaciji pevskega društva Vesela pomlad. Otroci so bili zelo navdušeni predvsem nad nastopom čarodeja Braneta Baloha. Večina se jih je približala odru, se usedla kar na tla in ni mogla odtrgati pogleda od pisanih rutic, čarobnih škatlic in belih golbočkov.

FOTO KROMA

FOTO KROMA

Družinski praznik pa so oblikovali tudi otroci sami, in sicer z nastopom OPZ Vesela Pomlad pod vodstvom Mire Fabjan in s prizorom Ponesrečeni kadilec, ki ga je po be-

sedilu Ivana Trinka Zamejskega dramaturgiral in režirala Lučka Peterlin, zaigrali pa člani gledališke skupine Tamara Petaros. Prisotne je pozdravila Mirjam Bratina Pahor, ki je

predstavila uspešno delovanje Skupnosti družin Sončnica iz Gorice. Praznik, ki je v Finžgarjev dom privabil veliko družin, se je zaključil s prijetnim družabnim srečanjem.

Ricmanje / Ob prazniku sv. Jožefa

Katalog ricmanjskega župnijskega muzeja

V nedeljo, 30. marca, so v Ricmanjih predstavili katalog zbirke domačega župnijskega muzeja, nastalega po zaslugi župnika dr. Angela Kosmača

Predstavitve je potekala v Baragovem domu, kjer domuje muzejska zbirka, ob prisotnosti uglednih gostov, pri čemer naj omenimo predvsem ravnatelja Narodne in študijske knjižnice iz Trsta Milana Pahorja in ravnateljico Slovenskega etnografskega muzeja iz Ljubljane Injo Smerdelj. Dvojezični, slovensko-italijanski katalog je namreč izšel kot prvi zvezek v knjižnem nizu pod imenom *Zbirke s te ali z one strani?*, ki bo več let izhajal pod založniško streho Slovenskega etnografskega muzeja ter v sodelovanju z NŠK, z Inštitutom za etnologijo ter tu in tam s katero od drugih zamejskih ustanov.

Ricmanjski župnijski muzej je svoja vrata obiskovalcem prvič odprl leta 2000, ob prazniku vaškega zavetnika sv. Jožefa. Zbirka je nastala predvsem po zaslugi prizadevnega župnika Ange-

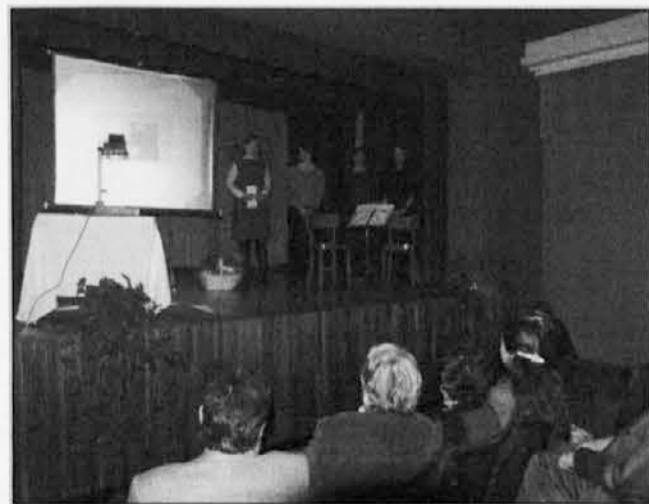

FOTO KROMA

la Kosmača in številnih domačinov, ki so predmete zaupali v varstvo muzeju z namenom, da se del domače kulturne dediščine ohrani tudi za mlade rodove. V etnološki zbirki, ki presega tisoč enot, najdemo predvsem predmete, vezane na nekdanji način življenja v

vasi in v bližnji okolici. Osnova kataloga pa je bilo strokovno in sistematično delo skupine študentk oz. absolventk Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Pod vodstvom mag. Polone Sketelj, kustosinje Slovenskega etnografskega

muzeja v Ljubljani, so študentke evidentirale v muzeju zbrano premično kulturno dediščino, popisale predmete v zbirki ter jih katalogizirale po standardih profesionalnih etnoloških institucij. Njihovo terensko delo je veskoki bogatil doprinos domačinov, ki so s svojimi pričevanji prispevali potrebne informacije o funkcionalnosti predmetov in njihovi postavitvi v določen čas in prostor. V katalogu zavzemajo osrednji prostor prav razstavljeni predmeti, predstavljeni po sklopih in obratih. Tekst je po ustnih pričevanjih in obstoječi literaturi pripravila etnologinja Martina Repinc, novost pa predstavlja dejstvo, da je celotna zbirka predstavljena tudi na CD-ju, priloženemu publikaciji, ki raziskovalcem omogoča pregled vseh muzealij tudi na domačem računalniku.

OBVESTILA

DUHOVSKA ZVEZA prireja 25. aprila tradicionalno enodnevno romanje, tokrat k sv. Jožefu v Celje. Sv. maša bo ob 11. uri, maševal in pridigal pa bo msgr. dr. Anton Stres, mariborski pomožni škof. Zbirališče ob vznožju cerkve ob 10.30, nakar se bomo skupno napotili k svetišču. Informacije in vpisi pri slovenskih duhovnikih.

TUDISVETOIVANSKA slovenska župnijska skupnost se pripravljala na romanje k sv. Jožefu v Celje 25. aprila. Še je čas, da se vpišete in da se z nami udeležite romanja. Za vpis in informacije kličite na tel. št. 040 569742 in 040 211192.

SI ŽELIŠ videti Rim - pojdi z nami. Od 30. 4. 2003 do 4. 5. 2003 si bomo pod strokovnim vodstvom mag. Boža Rustje ogledali večni Rim. V ceno je vključen avtobusni prevoz in nastanitev v polpenzionu. Lahko se prijavite v Središču Rotunda, na tel. št. 00386 5 6276762, 00386 41 409214 ali na e-mailu rotunda@sredisce-rotunda.si.

SLOVENSKA VINCENCIJEVA konferenca vabi k duhovni pripravi na Veliko noč, ki bo v četrtek, 3. aprila, ob 16. uri pri Šolskih sestrah pri Sv. Ivanu, ul. delle Docce 34. Vodil

jo bo g. Jože Špeh. Sveto mašo bomo darovali za pokojne predsednico Lauro Abramovo in sodelavce Slovenske Vincencijeve konference.

NA PETO postno (tiho) nedeljo, 6. aprila, bo ob 16. uri v cerkvi Novega sv. Antona skupno spokorno bogoslužje. Ob tej priložnosti bo p. Mirko Veršič govoril na temo "Moj čas se je iztekel".

DRUŠTVO SLOVENSkih izobražencev vabi v ponedeljek, 7. aprila, na predstavitev zgolsčenke zbora Jacobus Gallus *Naša pesem z zlahtnimi odsevi*. Večer bo v Peterlinovi dvorani, ul. Donizetti 3, ob 20.30.

SLOVENSKO DOBRODELNO društvo bo podelilo Flajbanove študijske podpore za akademsko leto 2002/2003 v četrtek, 10. aprila t.l., ob 18. uri na svojem sedežu v Trstu, ul. Mazzini 46, 1. nadstropje. **KULTURNI DOM** Hrpelje - 10. 4. 2003 ob 20. uri bo predavanje prof. dr. Huberta Požarnika z naslovom *Umetnost staranja*. Vabljeni!

SOŽALJE

Ob smrti mame ge. **Pini Mirošič vd. Canciani** izraža iskreno sožalje svoji organistki prof. Marti, sestri Bozi in njunima družinama *Cerkveni pevski zbor od Sv. Ivana*.

Ob devetdesetletnici

Zahvala g. Franca Zlobca

Jubilant se zahvaljuje Svetoivančanom

Slovenski verski skupnosti pri Sv. Ivanu se prisrčno zahvaljujem za cvetlični dar in voščilo ob svoji 90-letnici.

Živo hranim v spominu lepo slovesnost, ki ste jo pred desetimi leti pripravili v Marijinem domu osemdesetletnikom. Žal, so se štirje od nas že poslovili: Jakob Kandut, Stane Raztresen, Vinko Beličič in Stanislav Soban. Ob 90-letnici sem se jih spomnil pri zahvalni sv. maši, naj jim nebeški Oče podeli večno srečo v svojem Kraljestvu.

Sovrstnikoma Martinu Jev-

nikarju in Borisu Pahorju pa želim, da bi v zdravju dočakala 90-letnico in pogumno nadaljevala življenjsko potovanje v veselje svojih dragih in vsej slovenski skupnosti.

Tudi vam vsem, dragi svetoivanški verniki, voščim, da bi dočakali visoka leta v zdravju, miru, spravi in medsebojni ljubezni. Držite se trdno sv. vere in sv. Cerkve, posebno gojite pobožnost do Matere Božje, ki nas uči prave poti do Kristusa.

To naj bo tudi moje toplo voščilo za Veliko noč!

France Zlobec, duhovnik

ZCPZ v sodelovanju z MARIJINIM DOMOM in ZSKD - TRST, GORICA, VIDEM, ZSKP - GORICA in ZPZP

prirejajo koncert

PRIMORSKA POJE 2003

Nedelja, 6. aprila 2003, ob 17. uri
v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu.

ZAHVALA

Ob pogrebu naše drage mame

VERONIKE MUZLAVIČ vd. ŠTRAJN

se želimo zahvaliti prav vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti, zanjo molili, darovali cvetje in izrazili sožalje. Prisrčna hvala duhovnikoma Mariju Gerdolu in Mariu Pencu za pogrebno mašo ter gospodu župniku iz Škofij za pogrebni obred. Posebna zahvala pevovodji Ediju Racetu ter vsem pevcem, ki so počastili spomin na našo mamo s svojim petjem.

Hvaležni otroci Marija, Albert, Alojzija in Marjan

Dragojević in Pestner dvakrat v Verdiju

Več kot samo koncert

Skupna pobuda goriških ustanov

FOTO BUMBACA

O dveh koncertih Oliverja Dragojevića in njegovega gosta Ota Pestnerja v goriškem gledališču Giuseppe Verdi bi se dalo veliko napisati. Prvo je prav gotovo to, da je šlo za izjemno odmevno prireditev slovenskih organizacij, na prvem mestu Kulturnega doma in Kulturnega centra Lojze Bratuž, ki v našem prostoru skoraj nima primerjave, saj se je na dveh koncertih, v sredo in četrtek, 26. in 27. marca, zbralo skoraj dva tisoč ljudi, ki so s svojo prisotnostjo pokazali, da lahko tudi slovenski organizatorji, med katerimi sta bila tudi ZSKP in ZSKD, v osrednjem mestnem gledališču priredijo odmevne in množično obiskane koncerte in nasploh kulturne prireditve. Omenimo, da so pokroviteljstvo nad pobudo prevzeli SKGZ, SSO, občina Gorica in goriška pokrajina.

Kot je pravilno poudaril v svojem dvojezičnem nagovoru direktor Kulturnega doma Igor Komel, so si organizatorji želeli prirediti koncert, ki "bi nas vse pomladil", kot so se seveda s koncertom zavzeli tudi za čezmejno sodelovanje in mir v svetu. Še je živ spomin na besede, ki jih je pred nekaj tedni v istem goriškem gledališču spregovoril predsednik evropske komisije Romano Prodi; Komel jih je na četrtek večer povzel s pozivom prisotnim županom iz Gorice Vittoriju Brancatiju in Nove Gorice Mirku Brulcu, ki naj še naprej vztrajata na poti miru in sodelovanja, tako da bo naš prostor postal zgled sožitja v vsej Evropi. Navzoči so bili tudi župan mestne občine Šempeter-Vrtojba Dragan Valenčič, generalna konzulka RS v Trstu Jadranka Šturm Kocjan, senator Miloš Budin, sekretar na slovenskem zunanem ministrstvu

Črtomir Špacapan, pokrajinski odbornik Marko Marinčič, več občinskih svetovalcev in drugih zastopnikov našega kulturnega in prosvetnega organiziranega življenja.

Čezmejni pomen smo videli na koncertih po obrazih v dvorani, saj je Dragojevićeva glasba s svojim dalmatinskim melosom in primesjo znane dalmatinske melanholije prepričala veliko ljudi iz novogoriške in šempetersko-vertobjenske občine, da so prišli na koncert, velika večina od njih tudi prvič v gledališče Verdi. To je dober znak in hkrati priprava za skupno življenje po letu 2004.

Koncerta pa sta pomenila tudi izjemno priložnost za zabavo in glasbene užitke, saj sta tako Dragojević s svojo skupino Dupini kot Pestner, poleg znanih pesmi seveda, prinesla s seboj tudi tisto veliko mero profesionalnosti, ki je v našem prostoru nismo vajeni. Oba sta namreč predvsem vsak zase in tudi s skupnim petjem pokazala, kaj se pravi biti poklicni estradni umetnik danes: moraš se razdajati, da lahko poslušalec tvoje glasbeno znanje in tvoje pesmi ceni!

Koncerta tudi govorita o tem, kako prav imamo tisti, ki trdimo, da se premalo zavedamo v naši narodni skupnosti v Italiji, kako pomembna je danes t.i. popularna kultura, ki je dejansko tista, ki še kako določa identiteto posameznika, narodne skupnosti in ne nazadnje tudi mišljenje vseh nas.

Pod črto obeh koncertov, ki sta si bila med seboj različna, lahko torej zapišemo zelo pozitivno oceno, malce slabšo oceno moramo dati seveda ozvočenju v dvorani, a na koncu vseeno kličemo: "Hočemo še! Bravo! Bis!"

SSk izraža solidarnost Rupencem in Pečanom

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti izraža solidarnost s prebivalstvom Rupe in Peči, ki je upravičeno zaskrbljeno zaradi kvalitete zraka v okolici tovarne Kemika ob glavni cesti. Objekt je postavljen med obema vasema in reko Vipavo; večkrat je zaznati nečist zrak, obenem pa se okoličani upravičeno sprašujejo, kako je s tovarniškimi odpadki. V občinskem svetu je SSK skupaj z občansko listo že vložila interpelacijo na župana, vendar odgovori niso bili prepričljivi; obenem pa je v zadnjem času prišlo do novega zaudarjanja, tako da so zlasti v Rupi močno zaskrbljeni zaradi zraku, ki ga vdihavajo. Očitno bo morala občinska uprava zahtevati od zdravstvenih ustanov, da znova preučijo položaj in preverijo možnost onesnaženosti zraka in vode. Prav bi bilo, da bi se tudi kaj storilo za splošno stanje voda v reki Vipavi, ki že več desetletij ni primerna za kovanje in sprehode ob njenih bregovih.

Čezmejno sodelovanje / Posvet v dvorani občinskega sveta

Načrtovanje skupnega prostora

Dragocen doprinos dr. Patrika Komjanca

Prejšnji petek, 27. marca, je v poznih popoldanskih urah potekal v dvorani občinskega sveta res zanimiv posvet o čezmejni urbanistični integraciji in skupnem načrtovanju prostora na obeh straneh meje. Pokazal je na to, da celotno goriško ozemlje upravičeno vlaga veliko energij v projekte, vezane na izredni dogodek padca meje, ki mu bomo priče čez dobro leto.

Omenjena tematika je bila poglobljena na osnovi diplomske naloge dr. Patrika Komjanca z Jazbin, ki nosi naslov (v prostem prevodu) *Goriško območje v čezmejnem okviru. Smernice za koordinacijo prostorskega in urbanističnega načrtovanja*. Bruno Crocetti, občinski odbornik za javna dela in urbanistiko ter moderator okrogle mize, je povedal, da spada pobuda tudi v okvir večjega ovrednotenja mladih, ki ga občinska uprava spodbuja in podpira. Prav tako spodbuja nov pogled na t.i. somestje, na goriški prostor, kakršen bi bil, če bi ne bilo državne meje. Sicer obstajata in bosta še obstajali dve različni državi in upravni stvarnosti; toda uporaba skupnih instrumentov v sodelovanju lahko omogoči boljše življenje na obeh straneh meje. Vsem je namreč jasno, da goriški prostor sestavlja fizično in geografsko enoto, ki jo je razdelila umetna črta. Na sedanjih upraviteljih je, da se začnejo "spet gledati v obraz" in da s skupnim trudom spet vzpostavijo to enoto. "Skupno navrtovati ni lahko. Obstaja pa skupna volja," je rekel Crocetti.

O tem prostoru, ki se pripravljata na 1. maj 2004, je spregovoril tudi župan Brancati. Omenil je, da si njegovi možje dejavno prizadevajo za ustvarjanje novih sinergij, zaradi če-

FOTO BUMBACA

sar vsak dan tudi delujejo v domeni s kolegi z one strani meje. Za dragocen prispevek se je javno zahvalil mlademu Komjancu, saj pomeni njegov napor lep doprinos delu uprave in je hkrati pokazatelj tega, da je tematika živa tudi med mladimi.

Arh. Niko Jurca iz Nove Gorice je nazorno spregovoril o čezmejnem sodelovanju na področju urbanizma. Na kratko je orisal zgodbo naše meje od druge svetovne vojne dalje, nastanek Nove Gorice, urbanizacijo, ki se je nadaljevala defektno, kot bi Nova Gorica ležala na morski obali, na robu, za katerim je praznina... Počasi sta dozorevala spoznanje o skupnem prostoru in nujna po skupnem načrtovanju. Pomembno je o tem vedno bolj poglobljeno razmišljati in vzpostaviti kartografsko enotnost, je rekel. Podobne poglede in namere je izrazil Jelko Valenčak, član šempetersko-vertobjenske občinske uprave. To je ena najmanjših slovenskih občin, je povedal, leži pa na pomembni geografski legi. Prof. Gianfranco Battisti, ravnatelj oddelka za zemljepisne in zgodovinske vede tržaške univerze, je poudaril, da ni pomembno samo

spet združiti obe območji, ampak tudi pomisliti na to, kako se bo poenoteno somestje lahko razvijalo. Arh. Enzo Spagna in prof. Alessandra Benvenuti, ki sta spremljala delo Patrika Komjanca, sta poudarila pomembnejše točke diplomske naloge in orisala tehnične postopke, ki jih je študent uporabil. Komjanc je svojo nalogo dodatno razčlenil in sklenil z mislijo, da bi bila za skladno in učinkovito koordinacijo skupnega načrtovanja potrebna izredna evropska norma, po drugi strani pa skupen čezmejni urad, ki bi skrbel za koordinacijo in reševal konkretne težave.

Občinski odbornik Damijan Terpin je pred razpravo z navdušenjem podčrtal, kako sta akademski svet in stroka potrdila delo občinske uprave in pokazala, da je načrtovanje Goriške kot integrirane skupne stvarnosti pač edina prava in naravna pot. "Komjanc je prehitel in pospešil delo naše uprave," je rekel Terpin in dodal, da bi bilo zato škoda ne izkoristiti njegovega dragocene dela in znanja.

Danijel Devetak

Spominska maša in koncert v Podgori

V nedeljo, 30. marca, je bila v Podgori v župni cerkvi spominska maša za pokojnim Bogomirom Špacapanom, dolgoletnim pevovodjem in organistom v tem kraju. Sledil je koncert postnih pesmi, ki so ga izvajali nekateri zbori oz. skupine.

Med mašo je mešani pevski zbor Podgora izvajal mašo, ki jo je uglasbil pokojnikov sin Mirko Špacapan. Spominski govor je imel dr. Rafko Dolhar, ki je predvsem podčrtal pokojnikov lik in njegovo delovanje na javnem in posvetnem področju.

Po maši je sledil koncert osmih pesmi. Nastopili so otroški pevski zbor Podgora, vokalna skupina Sovodenjska dekleta, združeni cerkveni pevski zbor iz Kostanjevice, Brestovice in Sel na Krasu, vokalna skupina Vinika in mešani pevski zbor Rupa-Peč. Posamezni zbori so izvajali posebno naše lepe umetne in tudi ljudske postne pesmi. Maši in celotnemu programu je sledilo prav lepo število poslušalcev in tako počastilo spomin na pokojnega glasbenika. - Več prihodnjič.

Pobuda Sončnice za starševski dan

Ogled Logatca in Hotedršice

V nedeljo, 23. marca, smo se številni člani Sončnice zbrali na družinskem izletu, ki ga vsako leto priredimo za starševski dan. Udeležencev je bilo za poln avtobus in še za en kombi zraven. Letos smo se odpravili na Notranjsko. V Logatcu nas je pričakal skavt Janez Trček, ki nas je spremljal ves dan. Pod njegovim vodstvom smo si zjutraj ogledovali najzanimivejše zgradbe in posebnosti naselja. Nato smo se udeležili sv. maše v cerkvi sv. Nikolaja, po kateri nam je župnik spregovoril o cerkvi sami in župnijskem življenju. Za tem je bil načrtovan ogled Vojnega muzeja Logatec, kjer so v eni sami sobi zbrani spomini na vse bitke, ki so od davnih časov divjale na tem križišču vojaškega osvajanja. Kustos nam je z zanosom razlagal o razstavljenih predmetih, zlasti o unikatih, in o drugačnih pogledih na nekatera poglavja slovenske zgodovine, kar je

nekatero močno zadrževalo v tem prostoru. Pa je bilo treba le oditi na opoldanski premor v gostišče Turk. Po obedu smo se podali na krožno pot Hotedršice. Pot je vključena v projekt Slovenske korenine, ki zadnja leta bolj vrednoti naravno in kulturno dediščino teh krajevni stvarnosti. Ogled je vodila gospa Nada Merlak iz domačega kulturnega turističnega društva.

Prevezal nas je predvsem tristo let stari Tomažinov mlin na prostranem Hotenjskem polju, edini delujoči mlin na ponoru na Slovenskem. Izvedli smo, da obstaja v Evropi samo še en podoben mlin na Nizozemskem, ki je zgrajen in deluje nad požiralnikom. Temeljito smo si ga ogledali do najmanjše podrobnosti in odnesli domov še nekaj njegove moke. Krožna pot nas je

nato vodila mimo prenovljenega kozolca s plezalno stezo in kraškega požiralnika do zanimivih v zemljo vzdanih zemljank ali, v govorici domačinov, "jam". V njih shranjujejo ozimnico vaščani, ki živijo v nižjem predelu Hotenjskega polja in jim ponikalna voda lahko kdaj preplavi kletne prostore. Zraven teh zgradb stoji domačija z razstavljenimi starimi predmeti. O tej zbirki nam je obširneje spregovorila domačinka, ki nam je tudi pokazala, kako ljudje še danes iznajdljivo shranjujejo med zimo jajca, klobase in druga živila kar v žitnikih. Ogledali smo si še staro vaško jedro, ki mu je vdahnil celostno podobo sam arhitekt Jožef Plečnik, saj je bil njegov oče prav iz te vasi, mimogrede so otroci pobožali še male kozice in že smo dospeli do zadnjega cilja izleta (na sliki), črne kuhinje, v kateri so pred časom prekaljali meso z dimljenjem. Po ogledu le-te so nas pod večer domačini še prijetno pogostili v sosednji izbi.

Zadnja otroška urica
v Feiglovi knjižnici

Prelestna preobrazba požeruške gosenice

Ko se razbóhóti pomlad in posiplje svoje dišeče cvetove vsepovsod, se v Feiglovi knjižnici v Krizni ulici v Gorici *Otroške urice* posloviyo od svojih ljubkih malih poslušalcev. V jeseni in pozimi so s svojimi pravljicami poživljale mrzle dni in otrokom bile v veselje in zabavo, pa tudi pravi zaklad za spoznavanje novega besedišča in kazipot za boljše izražanje, predvsem pa prisrčne vabiteljice in gostiteljice Mladinske sobe, v kateri na policah shranjene ilustrirane knjige potrpežljivo čakajo, da jih otroška roka izbere, lista po njih in si jih za kratek čas izposodi ter odnese na dom.

Letošnja izvedba s petimi pravljicnimi srečanjí se je sklenila 24. marca, ko se je nad 30 otrok pomudilo v Mladinski sobi na zadnji, peti, otroški urici, ki jo je z iskreno doživestostjo pripovedovala odlična učiteljica in ljubiteljska igralka Majda Zavadlav. Čisto naravno in preprosto se je pojavila med otroki kot deklica Majdica s predpasničkom in rožnato pentljico v laseh in se takoj živela v domišljijki svet ter malčkom začela pripovedati zgodbo o Zelo lačni gosenici Erica Carla. S prikupno spretnostjo je priklicala pozornost nase in na pripoved, ki jo je oblikovala ob listanju velike kartonaste slikanice; prav za to prilóžnost jo je pripravila knjižničarka Breda.

Otroci so prav lepo sodelovali in glasno zapeli hudomušno pesmico Romane Kranjčan o gosenici. Med pravljico so prejeli tudi mehke zelene gosenice iz penaste gume, na katere so prilepili pisana krila. Iznajdljivo izdelan metuljček bo obiskovalce Otroških uric spominjal na doživljaja polne pravljíčne popoldneve, ki se bodo po dolgem premoru povrnili prihodnjo jesen in zvalili v knjižnico veliko malih radovednežev, bodočih marljivih in zavzetih bralcev. Sicer pa je vse leto Feiglova knjižnica na voljo vsem, ki ljubijo dobre knjige. IK

Goriški vrtljak / Abonma za mlade
in Moje gledališče

Dve muhi na en mah

Organizatorji Goriškega vrtljaka so se ravnali po zgoraj navedenem ljudskem reku, ko so v program GV za najstnike in višješolce, t.j. v Abonma za mlade in v sporedne ponudbe Moje gledališče, uvrstili Skrivni dnevnik Jadrana Krta, duhovito uspešno pisateljice Sue Townsend, v slovenskem prevodu Irene in Zdravka Duše, izvedbi Primorskega dramskega gledališča in režiji Katje Pegan, ki se je večkrat izkazala kot iznajdljivo domiselna izoblikovalka odrskih del za mladino.

Z eno predstavo, a seveda dvema ponovitvama v Kulturnem centru Lojze Bratuž, so v ponedeljek, 17. t.m., za višješolske dijake, in v torek, 19., za učence Srednje šole Ivan Trinko ter petošolce, zadovoljili kar širok starostni spekter abonmentov. V Jadranski pripovedi o razburka-

nem zakonskem življenju njegovih staršev, izredno energični noni, ki poravna vse dolgove in tako rešuje potapljačje se hišno gospodarstvo neravno spretnega Krtovega očeta, o njegovih vsakodnevnih bojih s cvetočimi mozolji, skrivni ljubezni do sošolke, prijateljstvu s starejšim pohabljenim čudakom in o šolskih kratkih stikih z despotičnim ravnateljem so mladi gledalci očitno našli košček svojega sveta in se poistovetili z Jadranskimi križi in težavami, a tudi radostmi. Raznoliki moderni ritmi glasbenika Mirka Vuksanovića, ujedljivi songi in živahni plesni koraki koreografinje Nataše Kos Križmančič so naredili lep vtis na šolsko mladino, ki se je ob sicer kar dolgem, mestoma malce razvlečenem odrskem prikazu zabavala in gotovo tudi zamislila ob nakazanih vsakodnevnih banalnih in res-

nejših, sicer s humorno distanco prikazanih družinskih tegobah.

S to predstavo se je letos že peto leto odvrtel Goriški vrtljak za nižješolce, ki je v tokratni izvedbi, v organizaciji Kulturnega centra Lojze Bratuž ob pomoči Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica in v sodelovanju SSG ter goriškega Kulturnega doma, ponudil v Abonmaju za mlade pet različnih predstav: dve gledališki, eno recitacijsko ob Dnevu kulture, po eno plesno in glasbeno ter film.

Organizatorji upajo, da so se s pestro ponudbo vsaj delno uresničila pričakovanja mladega kritičnega občinstva.

Višješolci bodo svoje gledališko popotovanje letos sklenili predvidoma v maju z dramo *Don Juan ali Kamnita gostija* J.B. Moliere v režiji Vita Tauferja in izvedbi novogoriškega ansambla.

Iva Koršič

Lepa pobuda

Odbor za trg Andreja Marušiča

Iz sporočila smo izvedeli, da je bil v Štandrežu ustanovljen odbor za trg Andreja Marušiča. Njegov cilj je ovrednotiti, preurediti in poimenovali travnati prostor ob strani Puljske ulice (na Rojcah), zraven cerkve pred cestico, ki vodi do soškega parka. Zaradi bližine parka in za kakovost življenja prebivalcev je nujno predvidovati nekaj gredic in nasaditi več dreves. Paziti bo treba pri izdelavi poda in zmanjšati uporabo betona.

Poglaviti cilj odbora, še piše v komunikaciji, ki smo ga prejeli, je poimenovanje prostora po msgr. Andreju Marušiču (1828-1898), duhovniku, profesorju in publicistu, ki se je tam rodil. Navsezadnje je ta prostor zgodovinsko imenovan "Pri Marušičevih". Lik tega velikega Slovenca, ki je prejel tudi najvišja cerkvena priznanja, je še zelo prisoten v dušah tamkajšnjega prebivalstva. Odbor zato pripravlja razne pobude za promoviranje tega cilja.

SCGV Komel / Srečanje z glasbo

Mladinski pevski zbor iz Tolmina

Goriška Srečanja z glasbo, ki jih prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel, bodo v soboto, 5. aprila, gostila Mladinski pevski zbor *Pueri Cantores* iz Tolmina. Zbor deluje že dve desetletji in se je v zadnjih letih povzpел do visoke kvalitete, ki so mu jo priznale žirije različnih tekmovanj. Zbor je član svetovne cerkvene organizacije *Pueri cantores* in je aktiven tudi v domači župniji. Vodi ga domačinka Barbara Kovačič. Na goriškem koncertu, ki bo v

soboto ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž, bo zbor izvajal pester spored iz domače in svetovne literature. Naj omenimo le nekaj avtorjev: J.S. Bach, G. Faure, F. Mendelssohn, M. Head, Z. Kodaly, J. Jež, U. Vrabec, D. Bučar idr. Koncert sicer sovpada z dnem, ko poteka tekmovanje *Zlata grla*, vendar nadejamo si, da bo vzbudil zanimanje predvsem številnih mladih pevcev in pevovodij, ki oživljajo zamejsko pevsko tradicijo.

OBVESTILA

DRUŠTVO KRVODAJALCEV iz Sovodenj vabi vse člane in prijatelje na čezmejni pohod *Zdravstvo brez meja*, ki bo v soboto, 5. aprila 2003. Zbirališče ob 9.30 na parkirišču za goriško bolnišnico, ob 10. uri bo sprevid prečkal mejo pri Šempetru. Zaključek okrog 13. ure na trgu pri Rdeči hiši.

ACM-GORICA vabi k maši za krščansko edinost v ponedeljek, 7. aprila, ob 16.30 v Zavodu sv. Družine.

SREČANJE ZA upokojence, bolehné in starejše, ki ga pripravlja duhovnjak sv. Ivana v Gorici, bo v Zavodu sv. Družine v sredo, 9. aprila, z začetkom ob 15. uri. Vabljeni!

DUHOVNJA SV. Ivana v Gorici vabi v nedeljo, 6. aprila, ob 10. uri k otroški maši. V prostorih doma Franc Močnik bo sledila Bitenčeva glasbena pravljica *Tinko Polovinko* v izvedbi mladinske lutkovne skupine KD Sabotin iz Štmavra.

"IZ EROSA v agape" je naslov duhovne obnovne, ki jo bo na pobudo Skupnosti družin Sončnica vodil p. Mirko Pelicon DJ. Potekala bo v Zavodu sv. Družine, ul. Don Bosco 66, v nedeljo, 6. aprila, od 14.30 do 18. ure. S predhodno prijavo na tel. 0481 536455 bo poskrbljeno tudi za varstvo otrok. Vljudno vabljeni!

ROMANJEV Medjugorje (od

30. maja do 2. junija). Informacije za Gorico tel. 0481 882395 ali 0481 32121 (trgovina Agrosamenti na Travniku, Darko Durček) ali za Trst tel. 040 229166 (g. Jože Markuža). Vpis do zasedbe mest v avtobusu ali najkasneje do konca aprila.

KRUTOBVEŠČA, da je na razpolago še nekaj mest za velikonočni izlet na Bavarsko (Dachau, München in gradovi kralja Ludwiga) od 18. do 21. aprila. Vpisovanje na sedežu v Gorici, Korzo Verdi 51 int., tel. 0481 531644.

DAROVİ

ZA LAČNE otroke: N.N. s Peči 50,00 €.

ZA CERKEV v Gabrijah: Štefanija Devetak Malič 40,00 €.

ZA CERKEV na Vrhu - za ogrevanje: R.D. 40,80 €.

ČESTITKE

Zveza slovenske katoliške prosvete čestita MePZ Hrast in dirigentu Hilariju Lavrenčiču za odlično uvrstitev na tekmovanju *Naša pesem v Mariboru*.

Martin se iz srca veseli z Andrejko ob odlično opravljeni diplomii iz teoloških ved na videmski univerzi. Ob lepem življenjskem dosežku ji čestitajo tudi Lojze, Anastazija, Jurij, Florjan, Nežica, Gabrijel in Tadej.

ŠTUDIJSKO RAZISKOVALNI FORUM ZA KULTURO

"EDITH STEIN: MUČENKA ZA ZDRUŽENO EVROPO"

p. Mirko Pelicon d.j.

Petek, 4. aprila 2003, ob 20.30

Slovensko pastoralno središče - dom Franc Močnik
ul. S. Giovanni 9 - Gorica

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

sklicuje

OBČNI ZBOR

v četrtek, 10. aprila 2003, ob 20,30

v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici

GLASBENA MATICA-GORICA v sodelovanju s KULTURNIM DOMOM GORICA pod pokroviteljstvom GORIŠKE POKRAJINE

ERIK ŽERJAL - CORRADO GULIN

pozavna klavir

Torek, 8. aprila 2003, ob 20.30

Dvorana pokrajinskih muzejev na Goriškem gradu
Vabljeni!

KONCERT JE OMOGOČILO MINISTRSTVO ZA KULTURO REPUBLIKE SLOVENIJE

PROSVETNO DRUŠTVO VRH SV. MIHAELA
MLADINSKI PEVSKI ZBOR VRH SV. MIHAELA
v sodelovanju z ZDRUŽENJEM CERKVENIH
PEVSKIH ZBOROV

3. srečanje mladinskih
in otroških zborov

ZLATA GRILA

Nastopajo zbori z Goriškega,
s Tržaškega in iz Benečije

v soboto, 5. aprila 2003, ob 18. uri - TEKMOVALNI
DEL v Kulturnem domu v Sovodnjah ob Soči

v nedeljo, 6. aprila 2003, ob 15.30 - REVIALNI DEL
v Kulturno športnem centru Danica na Vrhu sv.
Mihaela

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV GORICA
v sodelovanju z ŽUPNIJO SV. ANDREJA AP. ŠTANDREŽ

vabita na koncert

VELIKONOČNA SKRIVNOST V GLASBI, PESMI IN BESEDI

Nina Kompare, sopran
Franc Kompare, trobenta in krilni rog
Tomaž Plahutnik, citre
Tomaž Bajžel, orgle
Tone Ftičar, vezni tekst

Župnijska cerkev v Štandrežu
sobota, 12. aprila 2003, ob 20.30

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV
ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

PRIMORSKA POJE

NASTOPAJO:

MePZ DU Sinji galeb - Izola
Dekliški zbor Danica - Vrh sv. Mihaela
MoPZ Ciril Kosmač - Koper
Kvintet Ventus - Vipava
Portoroški zbor - Portorož
Vokalna skupina Vinika - Dobrovo
MoPZ Provox - Nova Gorica

Nedelja, 13. aprila 2003, ob 17. uri
Štandrež, župnijska dvorana A. Gregorčič

SOORGANIZACIJA REVIEJE: PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

11

ČETRTEK,
3. APRILA
2003

Pomembna in vesela novost

Tudi čedajska občina za zaščito slovenske manjšine!

Minuli teden je dejansko vse presenetila novica, da je čedajska občinska uprava prejela osem podpisov občinskih svetovalcev, naj zaščitni zakon za slovensko manjšino razširijo na območje vse občine Čedad.

Petek, 21. marca, bo tako postal zgodovinski dan za Čedad, saj se je zgodilo tisto, kar se je še dan prej zdelo nemogoče, ker je čedajska občinska uprava desničarsko usmerjena in ni nič kazalo, da bi do namere o izvajanju zaščitnega zakona sploh lahko prišlo, kaj šele, da bi zbrali dovolj podpisov med občinskimi svetovalci! Pa se je le zgodilo tisto, v kar nihče do podpisov same resolucije ni niti mogel verjeti!

Pismo o zahtevi po izvajanju zakona št. 38 so podpisali svetovalci opozicije Domenico Pinto, Enrico Minisini, Mauro Pascolini, Carlo Monai, Emilio Fatovio in Paolo Moratti, nekdanji kandidat za župana Giovanni Pelizzo in predstavnik Severne lige Marino Piazzotta, ki pa je tudi predsednik kulturne pobude Mit-tellfest.

Zapisali smo, da je pobuda, osem podpisov pod resolucijo, ki je že bila izročena čedajskemu županu Attiliu Vugi, ki jo je dolžan posredovati sedaj paritetnemu odboru, nemajhno presenečenje za vse in tudi za pred-

stavnike same manjšine in gotovo nemajhno presenečenje za Slovence, ki živijo v Čedadu. Presenečenja ni skrival niti znani slovenski javni de-

likim veseljem, v upanju, da ne bo sprožila nepotrebnih in neutemeljenih napetosti in zapletov. Dejanje osmih svetovalcev je upravičeno, saj gre v tisto smer, kamor si mesto Čedad želi iti, vsaj v besedah. V zadnjih letih se namreč kaže mesto skuša predstaviti kot moderni mittelevropski center, istočasno pa Čedad ni preveč spoštljiv do slovenske in celo do furlanske kulture, se pravi do lokalnih stvarnosti in vrednot. Zato vključitev Čedada v zaščitni zakon št. 38 ni samo pridobitev za Slovence in slovenske organizacije na Videmskem, ampak je tudi sicer zelo velik korak naprej za samo mesto in njeno prihodnost. Dobro se zavedamo, da bo izvajanje zaščitnega zakona vsekakor težko

izvedljivo v današnjih razmerah. A znak, ki prihaja iz opozicijskega dela občinskega sveta in ne samo iz občinskega sveta, je za vse, Slovence in Furlane, zelo pomemben, saj je izraz občutljivosti do manjšinskih problematik. In ta občutljivost je v Čedadu vedno bila nekoliko v senci." JUP

lavec in glasbenik David Klodič (na sliki), ki smo ga prosili, naj nam na kratko komentira novost v čedajski občini.

Takole nam je dejal: "Zahteva po vključitvi občine Čedad v teritorij izvajanja zaščitnega zakona je bila povsem nepričakovana in zato še toliko bolj presenetljiva. Sprejemamo jo seveda z ve-

Gibanje Marjetica v Čedadu

Obogatitev in veselje za vse!

Politični krožek Marjetice iz Nediške in Terske doline nam je poslal tiskovno sporočilo, pod katerega se je kot človek za stike z javnostjo podpisal dr. Riccardo Ruttar; v njem izražajo pripadniki gibanja Marjetica veliko zadovoljstvo z vključitvijo čedajske občine v zaščitni zakon.

Predstavniki Marjetice ugotavljajo, da gre za zelo pomembno dejanje, in se zato najprej zahvaljujejo osmim občinskim svetovalcem, ki so namenili o izvajanju zaščitnega zakona podpisali in resolucijo tudi izročili čedajskemu županu Attiliu Vugi. Izjemno pomembno dejanje, ki je po mnenju dr. Riccarda Ruttarja in njegovih somišljenikov še toliko večje, ker so se občinski svetovalci zavedali, kako dolgoročne posledice bo taka odločitev imela v luči širjenja Evropske unije na bližnjo Slovenijo in proti Vzhodu. Nadalje dr. Ruttar ugotavlja, da je bil Čedad, knežje mesto, od nekdanj stičišče več kultur in tudi naravni center za slovensko prebivalstvo Nediških dolin, saj so od nekdanj v Čedadu imeli tudi Slovenci svoje upravno, sodniško in zdravstveno središče, kot so se v Čedadu tudi številni Sloven-

ci naselili, in to tako zaradi delovnih razmerij kot tudi zaradi študija.

Zato dr. Riccardo Ruttar ugotavlja, da lahko resolucijo o nameri vključitve Čedada v zaščitni zakon razumemo tudi kot potrditev delovanja slovenskih ljudi in ustanov v Čedadu, ki so se vedno zavemale za sožitje med tamkaj živčim prebivalstvom in seveda za polno ter plodno sobivanje med različnimi narodnimi skupnostmi.

V svojem zapisu, ki je bil namenjen predvsem italijanskim sredstvom obveščanja, nadalje dr. Riccardo Ruttar ugotavlja, kako pomemben

je za ves Čedad in okoliške doline Praznik emigranta, ki ga vedno pripravljajo Slovenci v gledališču Ristori v Čedadu, kot tudi predvsem italijanskega someščana nagovarja, naj se slovenske prisotnosti in izvajanja zaščitnega zakona ne boji, saj bo po tem zakonu tudi v Čedadu odprto "okence" za slovenske prebivalce in bo zaščitni zakon pomenil obogatitev za ves Čedad in vse prebivalce.

V zaključku svojega zapisa se Ruttar naveže tudi na zgodovinsko in duhovno izročilo slovitega oglejskega patriarhata, katerega sedež je včasih bil tudi v Čedadu. Pravilno ugotavlja, da je slavni "oglejski duh" tudi eden od temeljev današnje nove Evrope, saj si je tudi oglejski patriarhat prizadeval za sožitje in plodno sodelovanje po načelu: "Ena vera v enega Boga in le-ta naj bo izražena v več jezikih in več kulturah!"

Ob koncu zapisa pripadniki krožka Marjetica tudi ostro in nedvoumno zavračajo vse očitke in podtikanja, da bi šlo z uvajanjem zaščitnega zakona za slovensko manjšino v čedajski občini tudi za uvajanje dvojezičnosti.

ZUT

GLOSA JURIJ PALJK

O gmajni

O gmajni je nekoč odlični slovenski pesnik Vinko Beličič, ki je njeno samoto sam doživljal pri Opčinah na slovenskem Krasu, ko ga je življenje prisililo in pripeljalo k nam, a tudi v še bolj samotno izgnanstvo iz prelepe Bele krajine, zapisal, da je "last nikogar", če se prav spominjam pesmi, ki se mi je za vedno vtisnila v srce in tudi podzavest, pa čeprav je ne znam na pamet, kot pravzaprav skoraj nobene ne, razen tiste Pesnikove o Vrbi, ki ji pa zamenjam vedno naslov tako, da namesto Vrbe raje citiram svojo rojstno vas.

Za gmajno najdemo v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, ki je in mora biti Sveto pismo vsakogar, ki se z jezikom ukvarja in od njega živi, več razlag, na prvem mestu pa stoji, da je gmajna "neobdelan, na redko porasel svet, navadno skupna last vaščanov", medtem ko druga razlaga, ki pojasnjuje, da gre sicer za zastarel izraz, trdi, da je gmajna tudi skupnost, skupina in prav od tod tista znana o ubogi gmajni, ki govori o zatiranem in izkoriščanem ljudstvu.

Pa ne bi tokrat pisali o tem, kako hudo je bilo in tudi danes še je tako in drugače zatirani gmajni in niti ne o znani ter srčno bojeviti "Le vkup, le vkup uboga gmajna!", ampak raje in kar preprosto o

gmajni, kraški gmajni, naši gmajni, ker smo že tu doma in smo tega, da smo tu doma, iskreno veseli.

Rad bi takoj dodal, da Primorci poznamo še en pomen in tudi pojasnilo za gmajno, ker gmajno v pogovornem jeziku uporabljamo tudi za to, da ironično in včasih tudi malce obešenjaško privoščljivo, skorajda na meji predrznosti rečemo, "kako ima nekdo gmajno na vrtu!" In vsi tudi vemo, da to ni ravno pohvala. Še bolj ironično povedni pa smo navadno takrat, ko ob pogledu na kako zapuščen kmetijo rečemo, da "je vse skupaj postalo ena velika, ena sama gmajna." Razlage ta trditev ne potrebuje, vsaj za tiste, ki smo doma skoraj vsi neko gmajno imeli. Na nas pa je tudi to, da mlajšemu rodu o gmajni govorimo, sicer v šoli niti Kosovelove gmajne ne bodo razumeli, kar bi bilo seveda grozljivo. Ne za Kosovela samega in njegovo čudovito poezijo, ampak za učitelje in dijake!

Pa vendar smo na gmajno v bistvu vsi navezani, čeprav je nihče izmed nas noče imeti doma. Da se o nekom reče, da je gmajnar, vemo, da ni lepo; da se reče, da ima gmajno doma, je še manj lepo.

A gmajno imamo vseeno radi, predvsem kraško gmajno, na katero smo od malih nog navezani. Nekateri so na nji še pasli ovce in krave, drugi koze, tretji smo na gmajno hodili samo nabirat, navadno je to bilo konec aprila in v začetku maja, jurjevke, te prelepe, divje, snežno bele, ommno dišeče narcise, ki so danes zaščitene cvetice, a jih vseeno rad vidim zbrane in povezane v lepe šopke na Marjiniem oltarju v cerkvi na Krasu in tudi na Vipavskem.

"Kaj bodo govorili, da je to ogrožena cvetica, ko smo pa na gmajni krave pasli in so jurjevke rasle, da je bilo joj, in cvetele tako, da je bilo na gmajni vse belo! Strupi so, kosi se več ne gmajne in ne pase več, ne pa ljudje, ki da z nabiranjem uničujejo jurjevke!" mi je nekoč dala odgovor na z jurjevkami bogato okrašen Marjini oltar mama, ko sem previdno nekaj zamomljal o tem, da je nabiranje jurjevke prepovedano...

Tudi dejstvo, da je gmajne vse manj, vsaj tiste prave kraške gmajne, ki je bila nekoč in v bistvu tudi pomenila Kras, nas ne skrbi preveč, ker vemo, da je z gmajno tako, da je je nekje več, drugje manj. Na Krasu je gmajne manj, je je

pa več in je tudi vse bolj pogosta na obrobju mest in v mestih samih, kot seveda tudi v zapuščenih vaseh v pogorju in hribovitih krajih...

Bolj nas skrbi, da si našo gmajno zadnje čase vse bolj lastijo predvsem tisti, ki z gmajno niso živeli, je ne poznajo, zato tudi cenijo ne, kot seveda ne cenijo tudi vseh nas, ki smo z gmajno od nekdanj v soskladju živeli. Te besede so seveda namenjene vsem tistim, ki bi našim kraškim ljudem radi postavljali na njihovem borjaču, zemljišču in seveda tudi gmajni razne parke takih in drugačnih razsežnosti in še sami ne vedo pravzaprav, kaj bi z njimi, le to dobro vedo, da bi radi oni z njimi gospodarili.

Brez nepotrebnega ovinčarjenja bomo rekli, da gre še za eno nedopustno aroganco ljudi, ki niso o Kosovelovi, Beličičevi in naši gmajni nikoli brali ničesar lepega, kaj šele, da bi se njene samote in tihe, a prav zato toliko bolj zgovorne lepote zavedali.

Tudi zato nam je plemenita in tiha, nekričava Beličičeva oznaka gmajne, ki da je, in po našem tudi je "last nikogar", tako blizu. Preprosto zato, ker je gmajna naša.

In tega tisti, ki si jo hočejo nasilno prilastiti, preprosto nočejo razumeti.

paljk@noviglas.it

Zagotovila Bernarda Sadovnika

Na Koroškem od aprila nov slovenski tednik?

Na avstrijskem Koroškem bo od aprila moč prebirati nov tednik v slovenskem jeziku, je poročala Slovenska tiskovna agencija minuli teden. Kot je po poročanju STA v pogovoru za avstrijsko tiskovno agencijo APA pojasnil predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Bernard Sadovnik, bo omenjeni tednik nadomestil dosedanja tednika, ki sta ju doslej ločeno objavljali NSKS in Zveza slovenskih organizacij (ZSO). Načrtujejo tudi inačico v nemškem jeziku, ki pa naj bi izhajala le v spletni obliki, je pojasnil Sadovnik v pogovoru.

NSKS in ZSO sta maja lani ustanovila skupno medijsko hišo, imenovano SloMedia, katere glavni cilj naj bi bil skupni časopis. Omenjeni tednik bi moral po prvih načrtih začeti izhajati že januarja 2003, vendar pa so začetek izhajanja časopisa prestavili do konca občinskih volitev na avstrijskem Koroškem. Sadovnik je v pogovoru za agencijo APA zatrdil, da bo skupni časopis zagotovo začel izhajati aprila. "Nov tednik bo zagotovo izhajal vsak teden," je tudi prepričan Sadovnik. Dosedanja časopis Naš tednik in Slovenski

vestnik bosta zatem prenehala izhajati. Obliko tednika bodo predstavili predvidoma kmalu. Sadovnik naslova časnika v pogovoru še ni želel izdati, pojasnil pa je, da želi s tem časnikom odpraviti ideološka razhajanja in tradicionalno rivalstvo med NSKS in ZSO.

Z uspehom na nedavnih občinskih volitvah na avstrijskem Koroškem, kjer je Sadovniku za prevzem položaja župana kraja Globasnica zmanjkalo le 31 glasov, so dokazali, da lahko pripravljenost na dialog prinese uspeh, je še pojasnil Sadovnik. Kljub temu Sadovnik omenja svoj umik iz politike. "Trenutno izgleda, da ne bom več predsednik NSKS," je dejal. APA ob tem navaja, da naj bi se Sadovnik umaknil tudi iz lokalne politike. A vsekakor si bo še naprej prizadeval za zblizevanje koroških manjšinskih organizacij.

Take so bile namere, a v petek, ko se je sestal zbor narodnih predstavnikov, ki je najvišje telo odločanja v NSKS, se je zapletlo, saj so izid Novic, kot se bo nov tednik imenoval, preložili za največ dva meseca.

Po uspešnih referendumih o vstopu v EU in zvezo NATO je čas za domačo politiko

Koalicija Slovenija zahteva hitrejšo demokratizacijo države

Morda kmalu začetek televizijskih prenosov zasedanj parlamenta

V Sloveniji so nasprotniki vstopa Slovenije v EU in zvezo NATO še zmeraj dejavni, pri čemer nastopajo tudi v vlogi mirovnikov ali tistih delov civilne družbe, ki obsojajo anglo-ameriški napad na Irak. Nadaljujejo se torej poizkusi, da bi omenjeno vojaško in politično povezavo predstavili kot organizacijo, ki pod vodstvom ZDA oz. njenega predsednika Georgea Busha spodbuja agresijo, v to politiko pa so vključili tudi Slovenijo. Vlada premiera Antona Ropa se medtem sooča s težavami na zunanje-političnem prizorišču, ki jih je zaradi dvoumnih oz. nejasnih stališč glede vojne v Iraku pretežno sama povzročila.

Po napovedi ameriškega zunanjega ministrstva, da bodo v dopolnilnih državnega proračuna za tekoče leto državam, ki so podprle vojno zoper Irak, dodelili dodatno pomoč, pri čemer naj bi Slovenija prejela okoli 5 milijonov dolarjev, je predsednik vlade izjavil, da Slovenija v koaliciji, ki podpira ZDA, ne sodeluje, zaradi česar pomoči ne bo prejela. Po izmenjavah stališč med Ljubljano in Washingtonom sta se državi vendarle sporazumeli, da Slovenija dodatnega denarja, ker bi sodelovala v protiraški koaliciji, ne more dobiti, lahko pa bo finančno pomoč prejela za sodelovanje in zavezništvo z ZDA v boju proti terorizmu.

Državni zbor je medtem sprejel sklep, s katerim letalom ZDA, ki prevažajo humanitarno pomoč žrtvam vojne v Iraku, dovoljujejo prelete čez slovensko ozemlje. Takih poletov je že v prejšnjem tednu bilo kar precej in se bodo zagotovo še nadaljevali, saj ni obetov, da se bo vojna v Iraku lahko kmalu končala. Spričo

zapletenih odnosov, nemara celo krize, v odnosih med Evropo in ZDA slovenska politika nima veliko manevrskega prostora. Samo v teoriji je lahko hkrati vsečrna tako Bruslju kot Washingtonu. Kot bodoča članica EU podpira stališče Bruslja, da bi morala o ukrepih zoper Irak odločiti OZN in Varnostni svet, ne pa da o vsem odločajo ZDA. Slovenija pa se tudi noče zameriti Washingtonu spričo po-

membnosti zavezništva in prijateljstva med državama. ZDA bodo tudi v prihodnje nezamenljiv in zelo dragocen partner Slovenije. Vlada in zunanje ministrstvo skrbno spremljata postopek za potrditev (ratifikacijo) protokola o širitvi zveze NATO, ki se je 27. marca začel v ameriškem kongresu. Obravnavajo vključitev sedmih držav, med katerimi je tudi Slovenija. Tako predstavniki obrambnega kot tudi zunanjega ministrstva so za vsako državo posebej navedli razloge, ki naj bi jih kongres upošteval pri presoji kandidatke. Najbolj sistematičen prikaz posameznih prispevkov so predstavili odboru za zunanje zadeve. Države so pregledali po štirih merilih: "Po prispevkih na Balkanu, v vojni v Afganistanu, prispevkih koaliciji za razorožitev Iraka, operaciji

Iraška svoboda in glede obljubljenih prispevkov pri povojni obnovi Iraka". Slovenija je večkrat omenjena, in to z ugodnimi poudarki. Tako je Slovenija "prispevala v koaliciji za takojšnjo razorožitev Iraka. Slovenska vlada je poslala oficirja za zvezo v centralno poveljstvo. Petega februarja 2003 se je pridružil izjavi V-10, ki zahteva razorožitev Iraka. Slovenija je od parlamenta zahtevala, naj odobri prelete letal in omo-

rej tudi v Sloveniji, ki bo že polnopravna članica povezave, izvoljeni pravi poslanci. T.i. začasni poslanci Slovenije bodo Ljubo Germič, Roman Jakič in Jelko Kacin, iz LDS, Miha Brejc, iz SDS, Feri Horvat iz ZLSD, Lojze Peterle, iz Nove Slovenije, krščanske ljudske stranke in Janez Podobnik, iz SLS. Kot smo povzeli že v naslovu našega rednega tedenskega prispevka o političnih dogajanjih v Sloveniji, opozicijski stranki koalicije Slovenija, to sta SDS Janeza Janše in Nova Slovenija, krščanska ljudska stranka dr. Andreja Bajuka, zahtevala, da se slovenska politika v večji meri posveti notranjepolitičnim temam oz. vprašanjem, to je demokratizaciji države in družbe. Poudarjajo, da se je Slovenija z odločitvijo, da vstopi v EU in NATO dokončno izločila iz ostankov prejšnjega političnega in ideološkega sistema. Končalo se je obdobje, ki je zaradi zunanje-političnih potreb zahtevalo visoko stopnjo političnega in narodnega soglasja. Poslanci koalicije Slovenija bodo demokratizacijo poskušali pospeševati tudi tako, da bodo v parlamentu ovirali oz. preprečevali (izvajali obstrukcijo) v postopkih in razpravah, ki bi bile škodljive za državo in demokracijo. To napoved so že pričeli izvajati. Pri tem bodo izbirali (izvajali selekcijo) tem oz. vprašanj, ki naj bi o njih razpravljali parlament. Zaradi odločnih zahtev koalicije, ki jih je razlagal in utemeljeval zlasti Janez Janša, bo TV morda že v aprilu začela neposredno prenašati zasedanja državnega zbora oz. njegovih najpomembnejših teles. Tako vsaj je zagotovil predsednik parlamenta Borut Pahor.

SEDEM POSLANCEV V EVROPSKEM PARLAMENTU

V državnem zboru so se dogovorili o slovenskih poslancih, ki bodo po podpisu pogodbe o vključitvi Slovenije v EU sodelovali v evropskem parlamentu (na sliki). V njem bodo le opazovalci in torej ne bodo imeli pravice glasovanja. Omenjena delagacija bo v Bruslju in Strasbourgu delovala do volitev v evropski parlament, ki bodo v državah članicah junija prihodnje leto, ko bodo to-

Izjava novogoriškega župana Mirka Brulca

Nočni lokal bodo zaprli

Gostišče deluje v nekdanji kapeli židovskega pokopališča v Rožni Dolini

Župan mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc je na rednem srečanju s časnikarji, v četrtek, 27. marca, odgovoril na vprašanje dopisnika Novega glasa, ali si prizadeva za zaprtje gostišča oz. nočnega lokala, ki deluje v nekdanji kapeli židovskega pokopališča v Rožni Dolini.

Primer že več let vzbuja obsodbe in zgražanja v javnosti, zlasti pri judovskih organizacijah v Ljubljani in Trstu, združenju prijateljev Izraela v Gorici in tudi pri krajevnih oblasteh v Gorici. Ob tem je Mirko Brulc dejal,

"da mu ta primer omenjajo skoraj pri vsakem obisku, ki ga opravi v Gorici". Izjavil je, da bodo nočni lokal preselili v novo poslopje, ki ga bodo zgradili lastniki oz. najemniki nekdanje kapele. Preselitev bodo izvedli v enem ali največ poldrugem letu. Župan mestne občine Nova Gorica je poudaril, da bodo v nekdanji kapeli nato uredili muzejsko zbirko ali drugačen objekt, ki bo spominjal na usodo in trpljenje Judov v preteklosti, posebej med drugo svetovno vojno.

M.

13

ČETRTEK,
3. APRILA
2003

V Ajševici pri Novi Gorici Novost slovenske vojske

Center za jezikovno usposabljanje pripadnikov zveze NATO

V Sloveniji se med razpravami o projektih za sprejem slovenske države v vojaško in politično organizacijo, zvezo NATO, razvili nekaj ustanov, ki so pomembne za vstop v omenjeno integracijo. Tako v Ajševici pri Novi Gorici v nekdanjih objektih obmejne enote bivše jugoslovanske vojske, ki pa so jih temeljito prenovili in posodobili, deluje Center za jezikovno usposabljanje pripadnikov vojsk iz držav, ki se pripravljajo na vstop v NATO. Gre za poučevanje angleščine, zlasti vojaškega besednjaka, ki ga uporabljajo v enotah in poveljstvih omenjenega zavezništva. Med slušatelji, ki prihajajo iz mnogih evropskih držav, je tudi veliko pripadnikov slovenske vojske, zlasti podčastnikov in častnikov.

Služba za odnose z javnostmi pri slovenskem obrambnem ministrstvu je javna občila, med njimi tudi Novi glas, obvestila, da se zdaj v centru v Ajševici jezikovno usposablja 56 pripadnikov slovenske vojske, dvanajst slušateljev pa je iz Bolgarije, Estonije, Ukrajine in Latvije. Izobraževalni program poteka pod pokroviteljstvom Defence Language Institute, ki ima sedež v San Antoniu v zvezni državi Teksas na jugu ZDA, in je edini takšen jezikovni center za angleški jezik v Evropi. Večina učiteljev angleškega jezika v Ajševici prihaja iz San Antonia. Od tam izhaja tudi vodja jezikovnega programa, gospa Mary Jo Vilalobos, ki je v Sloveniji že več kot dve leti od ustanovitve centra v Ajševici pri Novi Gorici.

Že devetnajsta sezona

V Idriji nadaljevanje muzejskih večerov

Mestni muzej v Idriji je letos pripravil že devetnajsto sezono muzejskih večerov. V teh se vrstijo predavanja in pogovori o pomembnih slovenskih in tujih osebnostih, ki so zaradi svojega delovanja in dosežkov na raznih področjih zapisani v naši zgodovini. Predavanja uglednih sodobnih znanstvenikov, zgodovinarjev, kulturnih delavcev in drugih izvedencev so po večini objavljena v raznih publikacijah, predvsem v reviji *Idrijski razgledi*. V letošnji devetnajsti sezoni muzejskih večerov je 18. marca nastopil zgodovinar doc. dr. Mitja Ferenc, ki je obravnaval usodo Kočevske, potem ko je tam izginilo nemško jezikovno območje. To območje je obstajalo od srede 14. stol. do leta 1942, ko so pripadniki nemške narodnosti pod vplivom oz. po ukazu nacistič-

nih oblasti zapustili Kočevsko. Izselitev kočevskih Nemcev, vojno opustošenje in povojno propadanje ter načrtno rušenje, zlasti cerkva, kapelic in drugih sakralnih objektov, so imeli za to območje daljnosežne in usodne posledice. Danes so obsežni deli nekdanjega kultiviranega ozemlja preraščeni z gozdom, naselja porušena in odstranjena. Velika sprememba celotne krajine na Kočevskem je primer, ki bi mu po obsegu daleč naokoli težko našli enakega.

V letošnjem letu so tudi predavanja o slovitem farmaceutu Henriku Freyerju, ki je v obdobju 1802-1866 kot lekarnar deloval v Idriji, znanstveniku in vojaškemu strokovnjaku Juriju Vegi in predavanju o gospodarjenju z gozdovi na Goriškem od 18. stoletja dalje.

Amaterski mladinski oder Nova Gorica

Premiera ujedljive burke

V Talijinem hramu v Novi Gorici, kjer domuje Primorsko dramsko gledališče, se ob glavni gledališki sezoni vsako leto odvija neka druga nič manj pomembna dramska sezona, in sicer Amaterskega dramskega odra (AMO), ki že nad petindvajset let z neomajno vztrajnostjo vodi mlade gledališke zagnance po ne vedno ravnih in gladkih, čeprav izjemno očarljivih, gledaliških stopinjah zahtevne modrice. Te mladostnike, ki jih odrske deske privlačujejo ne samo zato, ker lahko na njih uresničijo svoja stremjenja po gledališkem ustvarjanju in nastopanju, ampak tudi zato, ker na njih lahko izpovejo to, kar jih trenutno žuli, že od začetka dalje z običajno diskretnostjo spremlja režiser Emil Aberšek. To je že osma generacija mladih gimnazijcev, ki jim je izpovednost gledališča pri srcu in morda si želijo ubrati

to pot kot življenjski poklic. Marsikomu pred njimi so se uresničile takšne želje, da se je uveljavil v tem umetniškem svetu. Prav gotovo pa bodo ti mladi ostali zvesti obiskovalci gledaliških dvoran. Tako si PDG z njimi ne ustvarja samo možnih kadrov, ampak tudi zaledje gledalcev.

Mladi ljubiteljski igralci se navadno spomladi predstavijo pred domačo publiko z novo uprizoritvijo, ki je nekakšna krona njihovega letošnjega dela pod pedagoškim vodstvom Emila Aberška. Letos so premierno prikazali svojo odsko produkcijo v soboto, 22. marca, v dvorani PDG. Tokrat so izbrali delo češkega pisatelja Pavla Kohouta (1928) *Požar v kleti* ali *Raca ne sme zgoriti* v prevodu Helene Kohout Stubelj. Avtor in gledališki kuhar je, kot beremo v gledališki zbirki, v svojih delih ostro

kritiziral napačno razumevanje socializma. Tako ostro družbeno kritično besedilo, ki razkriva lažno skrb za socialne probleme posameznika, je tudi trilogija *Življenje v tih hiši* (1974), iz katere je *Požar v kleti*.

Nič hudega sluteča, predvsem mlada publika je na odru gledala novoporočca v medenih dneh. Njune sladkosti pa so se nasilno pretrgale, ko so v stanovanje vdrle gasilke, rekoč, da je v njem požar. V burkaški situaciji, zmede, zaprepačenosti mladega para, ki ugotavlja, da nima nikakršne zavarovalnice, se dogajanja prehitejajo pod trdo gospodovalnostjo oblastniških gasilk, ki ne pustijo do besede in kar trosijo iz rokava vsa možna zavarovanja, posojila itd. Zmedena stanovanca vsepovprek podpisujeta, ob koncu pa spoznata vso goljufijo, nepoštenost, krajo, izsiljevanje lažnih gasilk-požigalk,

za katere iz sklepnega komentarja glasu izven scene (Janez Starina) izvemo, da so si priborile visoke, častne službe.

V zahtevnem tekstu, ki teži po hitrem ritmu in je vseskozi prežet z bodečo, izzivalno ironijo, so se kar dobro znašli, predvsem pa potrdili ljubezen do gledališča Nina Cijan (mladoporocenka Jaroslava), Miha Bezeljak (mladoporocenec Egon), Nika Melink (gasilka poveljnica Vodička), Nina Luin, (cenilka Tvrznička), Manca Kodermac (gasilka Šternička) in Nataša Kolavčič (gasilka Hurnička).

Aberšek je s pomočjo asistentke Maje Pipan v primerni scenski in kostumografski obdelavi vodil igralce v igri, ki je nastala pred leti, a v preresetanih vsebinah prepoznamo današnje vseprisotne zlaganosti, spletke, oduševanja, socialne nepravilnosti, pred katerimi smo nemočni kot protagonisti iz uspešno izdelane predstave.

Iva Koršič

Pomlad / Zasajamo cvetoče barve poletja

Okrasne rastline, ki ljubijo sonce

Obnavlja se delo na okrasnem vrtu

Pomlad je v deželi. V bolj sončnih in zavetnih legah so zacvetele marelice in zgodnejše breskve, na cvetenje pa se pripravljajo tudi že hruške in češplje ter slive. Prav cvetenje sadnega drevja nas opozarja, da je lepo imeti cvetoč in živobarven vrt, na katerem nas bo tudi v naslednjih poletnih, suhih in vročih mesecih razveseljevalo cvetje. Večina rastlin lepo uspeva na zmernem soncu, poznamo pa tudi take, ki imajo rade sončne lege. Med enoletnicami, ki jim prija neposredno sonce, poznamo pisano mrtvo koprivo, ki ji cvetličarji pravijo tudi koleus. Te

posadimo kjerkoli tudi na robu zelenjavnih gredic, da nas razveseljujejo kot posamezni cvetovi ali tudi v pasovih, kar ustvari posebno lepe barvne učinke, ker je to cvetje navadno zelo pisano in raznoliko. Cinije so zelo hvaležno cvetje, tudi če pripravljamo kak šopek. Med enoletnicami, ki nas od poletja do pozne jeseni razveseljujejo s svojimi rumenimi ali oranžnimi, enostavnimi ali dvojnimi cvetovi, so tudi tagetesi. To cvetje naredi lepe temno zelene grmičke, ki se razcvetijo in so zelo primerni tudi za okraševanje robov ob vrtnih potkah. Manj poznane so gazanije, ki jih sicer lahko sadimo tudi v različne vaze in lonce. Te rože so bolj nizke rasti in imajo kar velike živopisne cvetove, ki jih lahko izbiramo v različnih barvah.

Lepe barvne učinke na vrtu bomo dosegli, tudi če posadimo nekatere vzpenjalke. Ob vrtnih ograjah

okrasne rastline so križanci, poznamo različno obarvane vrste, ki lepo krasijo tudi večje površine s svojimi večbarvnimi in nazobčanimi listi. Zrastejo lahko do pol metra visoko, posadimo pa jih skupaj z ostalimi cvetočimi enoletnicami. To je precej občutljiva rastlina, zato je na prosto ne presajamo pred majem. Izrazito sončna rastlina, kot pove samo ime, je sončnica (slika zgoraj). Znano je, da se njeni cvetovi obračajo za soncem. To je povezano s količino vlage v stebli tik pod socvetjem. Zaradi različne napetosti v tkivu se težki socvet obrne proti soncu. Novejša okrasna sorta so glede tega bolj stabilne. Poznamo enostebelne sončnice, se pravi, da se na vsakem stebli razvije en cvet, a tudi večstebelne, ki razvijejo več cvetov. Ponudba je kar pestra, saj bomo lahko izbrali med sončnicami, ki se razlikujejo po obliki in barvi socvetov. Ti so lahko polni ali pa preprosti z robom v različnih odtenkih, ki gredo od rumene, mimo oranžne do rdečkaste barve. Sončnice imajo rade rodovitna tla, a tudi precej vode. Hvaležne so za zalivanje.

Na poletnem vrtu ne moremo brez cinij (slika spodaj), ki jih lahko posejemo ali

ali vzdolž balkona bomo svoj namen dosegli, če posadimo zvezdnati slak ali tudi škrlatni slak, ki lahko zraste tudi 4 metre. Slaki so posebno lepi v zgodnjih jutranjih urah. Sredi dneva se jim cvetovi zaprejo, zato to upoštevamo pri sajenju. Hvaležni so za redno zalivanje in tudi dognovanje. Veliko veselja imamo v poletnem vrtu tudi s slezom ali rožlinom, ki najbolj uspeva na humusnih in dobro pognojnih tleh, ob kakem zidu ali ograji, da ga ogrejeta in brani pred prepihi. Poznamo sorte z enojnimi ali dvojnimi cvetovi, ki so pri različnih sortah tudi različno obarvani, so pa te dveletnice zelo hvaležna in dolgocvetočna roža.

Poleg navedenega poletnega cvetja poznamo tudi drugo, ki je primerno za sončne lege. Zlasti med trajnicami in grmovnicami je več zelo zanimivih, lepih in živobarvnih rastlin, ki so primerne tudi za naše kraje, a o teh prihodnjic.

Tridesetletniki brez družinskih obveznosti in s precejšnjimi vsotami denarja

Proizvajalci odkrivajo novo ciljno skupino

Psihologi: "Uporabljajo nakupovanje kot dokaz osebne neodvisnosti."

V zadnjih letih so se življenjski stili močno spremenili. Če so se nekoč mladi poročili takoj, ko so dosegli finančno neodvisnost, in se odpravili na svoje, ostane danes vedno več mladih doma in živi s svojimi starši do poroke, do katere navadno pride okoli 30. leta starosti. Pojav so zabeležili v vseh evropskih državah od Italije do skandinavskih dežel. Iz opazovanj italijanskega osrednjega zavoda za statistiko ISTAT lahko razberemo, da živi v Italiji približno 95% vseh mladih odraslih do 30. leta starosti pri starših, podobne podatke so zabeležili tudi v Španiji, medtem ko so v drugih evropskih državah odstotki nižji, vendar v letih rastoči. Ta množica potrošnikov postaja za proizvajalce iz leta v leto zanimivejša.

Ti mladi živijo doma predvsem iz praktičnih, pa tudi iz finančnih razlogov. Če so zaposleni, imajo na razpolago

precej visoke vsote denarja, saj nimajo izdatkov za stanovanje, hrano ali za hipotekarno posojilo za nakup hiše. Celoten dohodek je torej na razpolago samo njim in ga lahko porabijo, kot sami želijo. Navadno imajo zelo visoko nagajenje k porabam in velik del dohodka tudi porabijo. Čeprav živijo pod isto streho s starši, so pri nakupovanju popolnoma neodvisni in uporabljajo nakupovanje kot dokaz te neodvisnosti, trdijo psiho-

logi. Poleg tega pa so ti mladi odrasli tudi večkrat odgovorni za pomembnejše nakupe v družini, predvsem za tiste, ki so vezani z novjšimi tehnologijami. Ravno zaradi tega bodo morali proizvajalci poskrbeti tudi za to ciljno skupino potrošnikov s primernimi proizvodi pa tudi s takimi reklamami, ki bi spodbudile potencialnega potrošnika k nakupu. Ravno tako se bo morala spremeniti ponudba turističnih operater-

jev, ki vidijo ravno v teh mladih odraslih številne potencialne kupce, saj so radovedni, radi potujejo, nimajo družinskih obveznosti in razpolagajo s precejšnjimi vsotami denarja.

Poleg primernih proizvodov pa iščejo proizvajalci tudi primeren stik s temi potrošniki in skušajo dobiti tako reklamno sporočilo, da se bodo še raje odločili za nove, drage nakupe. Ravno tej kategoriji potrošnikov je torej namenjena posebna reklama. Ker si ti mladi odrasli želijo samostojnosti, ne da bi pri tem zapustili družinsko gnezdece, bi morala reklama vsebovati prav to sporočilo. Ravno zaradi tega skušajo operaterji v reklamnem sektorju razviti posebna reklamna sporočila za to ciljno skupino, ki bi poudarjala predvsem tiste vrednote, ki jih želi ta mladi odrasli slišati in videti.

Mara Petaros

SLOVENIJA

Dogajanja na slovenskem trgu nepremičnin

Pomembne novosti in zahteve

Od 1. februarja letos lahko stanovanja, zemljišča in parcele po načelu vzajemnosti kupujejo tudi tujci

Na trgu z nepremičninami je v Sloveniji precej novosti. Parlament je bodisi že sprejel, ali pa bo kmalu obravnaval nekaj novih zakonov z omenjenega področja. Tisti, ki imajo stanovanja oz. hiše - teh pa je v državi zelo veliko - in interesi za zidavo novih stanovanj, so najbolj zaskrbljeni zaradi napovedi, da bodo tudi v Sloveniji uvedli davek na nepremičnine. Ni še znano, kaj bo prinesel oz. za koliko bo obremenil lastnike stanovanj, parcel, zemljišč in drugih nepremičnin, tudi gozdov.

Na tržišče z nepremičninami sicer najbolj vplivajo cene let-teh, ki so ponekod celo višje od najvišjih cen stanovanj ali hiš v tujini. Nepremičnine so v Sloveniji najdražje v Ljubljani, kjer m² stanovanjske površine stane povprečno okoli dva tisoč evrov, za m² starejšega stanovanja pa je treba odšteti približno 1.400 evrov. Podobno so draga stanovanja ob obali v Istri. V Izoli, denimo, stane m² novega stanovanja okoli 1.650 evrov in več, nižje pa so cene v primernih krajih in manjših naseljih, pa tudi v Mariboru, Novem mestu, Kranju in na Jesenicah. Precej draga so stanovanja v Novi Gorici (na sliki) in Ajdovščini, cenejša pa v Tolminu. Želja po novem stanovanju ali hiši je v Sloveniji še zelo velika, zato ni upanja, da bi se cene

lahko kmalu znižale. Za nakup ali gradnjo stanovanja v okviru nacionalne varčevalne

tovimo, da so stanovanja v avstrijskem glavnem mestu vsaj za nekaj odstotkov

tujih državljanov lahko kupilo kakšen nepremičninski objekt v Sloveniji. To pomeni, da

sheme, denimo, varčuje kar okoli sto tisoč oseb. Prvega februarja letos je Slovenija skladno z določili sporazuma o vključitvi v EU za vse tuje državljane odprla trg nepremičnin. Tako tujci lahko kupujejo stanovanja, hiše, parcele, zemljišča in gozdove po načelu vzajemnosti. Trg se je začel odpirati že 1. februarja leta 1999, in sicer za tiste tuje državljane, ki so pred tem vsaj tri leta imeli stalno bivališče na ozemlju republike Slovenije. Napovedi in bojzani, da bodo tujci hitro pokupili veliko nepremičnin, se za zdaj ne uresničujejo. Vzrokov je veliko. Postopki za pridobitev dovoljenj in drugih dokumentov, potrebnih za nakup nepremičnine in pozneje za vpis v zemljiško knjigo, so zapleteni, dolgotrajni in dragi, cene nepremičnin pa visoke, pogosto višje kot v marsikateri tuji državi. Če primerjamo cene m² stanovanjske površine v Ljubljani in na Dunaju, lahko ugo-

cenejša kot pa v glavnem mestu Slovenije. Dosedanja gibanja na nepremičninskem trgu s tujci kažejo, da se za nakupe najbolj zanimajo državljani Nemčije, sledijo pa interesi iz Avstrije, Italije, Nizozemske, Grčije in Švedske. Od teh možnih kupcev je veliko t.i. zdomcev, to je Slovencev, ki prebivajo in so zaposleni v tujini. Od 1. februarja leta 1999, ko se je trg nepremičnin začel odpirati tudi za tujce, pa vse do marca letos, je le nekaj nad trideset

večjega pritiska za nakup nepremičnin v Sloveniji s strani tujcev ni bilo, ga ni in ga tudi ni pričakovati. Morda se bo zanimanje za take nakupe povečalo po maju 2004, ko se bo postopek pridobitve nepremičnine zaradi opustitve ugotavljanja vzajemnosti skrajšal. Ugotavljajo, da se tujci pred morebitnim nakupom dobro seznanijo s cenami nepremičnin v Sloveniji, o katerih so vztrajnejši pogajalci kot domači kupci. Če pa bi morda povpraševanje tujih državljanov po stanovanjih, hišah, parcelah in drugih nepremičninah povzročilo motnje na nepremičninskem trgu, ima Slovenija vse do maja 2011 še vedno možnost uvedbe varovalnih ukrepov.

M.

Hitri vlak Ljubljana-Benetke

Predstavniki slovenskih in italijanskih železnic so nedavno preučili nove možnosti za razširitev sodelovanja. Gre zlasti za sodelovanje v prometu na V. in X. železniškem koridorju, ki potekata na območjih obeh držav in sta v skladu z vlogo, ki naj bi jo imele železnice v EU. Slovenske in italijanske

železnice načrtujejo vzpostavitev skupnega servisnega centra na Opčinah. Železniški upravi bosta sodelovali tudi pri uvajanju hitrejših proge oz. vlaka med Ljubljano in Benetkami. Slovenske železnice predlagajo, da bi v okviru projekta najprej uvedli poseben turistični vlak, ki bi na tej progi vozil ob sobotah in bi bil povezan z drugimi potniškimi vlaki.

Upravitelji družbe Promotur zadovoljni Dobra smučarska sezona

Vodstvo družbe Promotur, ki upravlja pet smučarskih polov v deželi Furlaniji-Juljski krajini (Piancavallo, Forni di Sopra, Zoncolan, Trbiž in Nevejsko sedlo), je zadovoljno s smučarsko sezono, ki se je pravkar iztekla. Generalni

direktor Francesco Ventura je namreč v tiskovnem sporočilu izjavil, da je letos obiskala smučišča skoraj četrtnina ljudi več kot lani, in to kljub razmeroma visokim temperaturam med božičnimi počitnicami. Od prvih januarskih dni

dalje sicer ni bilo veliko snega, toda mrz in sonce sta le dopustila, da je družba Promotur s svojimi aparaturnami poskrbela za umeten sneg. Tako je v kratkem času uredila odlične proge in zagotovila prav tako zelo dobre razmere za smučanje vse do konca sezone, t.j. do konca meseca marca.

Ventura je ugotovil, da so se letos, v primerjavi z lanskim letom, med obiskovalci z močjo pojavili tujci. Teh je bilo še največ iz Slovenije in Hrvaške, pa tudi iz Poljske, Madžarske, Velike Britanije in celo Rusije. Upravitelji smučarskih prog so bili nato izredno zadovoljni z odzivom javnosti glede novih objektov in povezav med Trbižem in Sv. Višarjami. Gostje od vsepovsod so tudi z navdušenjem sprejeli pobudo nočnega smučanja na progi Di Prampero. Upravitelji tudi z veseljem ugotavljajo, da sta Piancavallo in Zoncolan spet

dosegla primerno vlogo. Generalni direktor Ventura skratka poudarja, da so vložbe, kakovost uslug na smučiščih in konkurenčne cene za njihovo koriščenje privedle do spodbudnega poslovnega uspeha.

Na Trbiškem so zaprli letošnjo smučarsko sezono 31. marca. Žičnica za Sv. Višarje bo spet delovala od velikega petka do Velike noči (od 19. do 21. aprila), in to samo za "pešce". Kdor bi rad še smučal, bo to lahko storil ob sobotah in nedeljah, 5. in 6. aprila, teden kasneje, 12. in 13., in od petka, 18., do nedelje, 20. aprila, na smučiščih Nevejskega sedla (Sella Nevea), kjer bodo še odprte žičnice za smučarje. Žičnice, ki jih upravlja družba Promotur v vseh drugih krajih, pa so od konca marca dalje prenehale delovati.

Številne informacije lahko dobite na internetnem naslovu: www.promotur.org.

S 1. STRANI

Poraz...

40% ameriških vojakov je namreč "pripadnikov drugih etničnih skupin", kot se danes učeno reče črnecem, južnolatinskimi in drugim vzhodnjaškim človeškim rasam.

Amerika prek vojne v Iraku odkriva drugačno Ameriko in bo prej ali slej pred ogledalom resnice morala zagledati svoj pravi obraz, tistega, ki ji bo omogočil, da bo dobila spet mednarodni ugled in ugled med nami, vsemi tistimi, ki smo z njenimi ideali odrasčali in še vedno verjamemo vanje.

Vsaka vojna je grda in tudi vojna v Iraku je grda in v vsaki vojni so edine resnične žrtve ljudje in ne samo-

držci! Vsaka vojna je poraz za človeka in tudi s to vojno je tako. O raznih inteligentnih bombah in raketah ne bomo pisali ničesar, ker takih bomb, raket in min ni, so samo take, ki so zato narajene, da uničujejo človeka in človeško delo.

Zato smo in bomo proti vsaki vojni, tudi tej v Iraku. V tem duhu se strinjamo s svetim očetom, ki je vedno govoril, da je za človeka lahko vojna le nujno zlo, ki se ga sme posluževati samo v skrajnih primerih, ko gre za samoobrambo in obrambo človeškega dostojanstva.

S 7. STRANI

Slovenska...

Tematski poudarki knjige *Slovenska zgodovina v besedi in sliki* so na naselitvi današnjega slovenskega ozemlja, sprejemu krščanstva in cerkvene organizacije, nastanku dežel, gospodarskem, demografskem ter kulturnem razvoju, na protestantizmu in njegovem pomenu za nastanek prve slovenske knjige, na industrializaciji, šolstvu in iskanju poti za politično enakopravnost v samostojni državi. Urednica knjižne izdaje Barbara Vodopivec je v svoje uvodne besede zapisala, da so knjigo pripravili za bralce, vse tiste

ljudi, "ki jih zanima pestra, nazorna in pregledna pripoved o tem, kdo, kaj in zakaj sestavlja slovensko preteklost, kako je ta postala sedanjost in kaj se lahko iz nje naučimo za prihodnost. Pripravili smo zaokrožen zgodovinski pregled našega ozemlja in njegovih prebivalcev od prazgodovine do danes." Martin Ivanič pa je v svojih uvodnih besedah poudaril predvsem dejstvo, da se nekateri do zgodovine ograjujejo, češ "da nas nauči le to, da se iz nje ne moremo ničesar naučiti." V nadaljevanju svojega lepega zapisa pa pravi, da smo Slovenci skozi zgodovino veliko pretrpeli, a smo kot narod obstali in konč-

no prišli do samostojne države. Kljub temu pa se moramo tudi danes zavedati, da tudi v naših časih "delujejo 'zgodovinske zakonitosti' ter da nam suverenost in svoboda nista zagotovljeni za vselej."

Slovenska zgodovina v besedi in sliki je lepo urejena, tako napisana, da jo lahko beremo v celoti, lahko poišče samo posamezne zaslužne žene in može, pomembne dogodke, ali pa samo beremo poglavja, ki nas zanimajo.

Posebno pozornost je uredniški odbor knjige posvetil tako imenovanim zanimivim zapisom, ki so jih "vrinili" v knjigo in ob velikem številu barvnih fotografij pomenijo

dodatno zanimivost in razgibajo branje, ga naredijo privlačnega. Uredniški odbor pa ni pozabil niti na vse tiste Slovence, ki živimo izven domovine Slovenije in je tako v knjigi prostor tudi za nas, Slovence, ki živimo v Italiji, Avstriji in seveda povsod drugod po svetu; teh nas je za pol milijona, kar za dvomilijonski narod vsekakor ni malo! Posebno poglavje je posvečeno zemljevidom in nosi naslov *Slovensko ozemlje na zemljevidu sveta* in predstavlja čudovit vpogled v vse najbolj znane zemljevide ozemlja današnje Slovenije in okolice skozi zgodovino, vse do današnjih dni.

Na predstavitvi knjige je zgodovinar Boža Repe po poročanju Slovenske tiskovne agencije pohvalil izjemnost poglavja *Ozemlje Slovenije na zemljevidu sveta*, ki je kar nekakšen mali atlas slovenskega ozemlja in priča o razumevanju nastanka in razvoja ozemlja današnje Slovenije in sosednjih pokrajin.

Knjigo *Slovenska zgodovina v besedi in sliki* sklene kronološki pregled dogodkov s številnih področij življenja in ustvarjanja v slovenski zgodovini, ki je zaradi svoje strnjivosti in preglednosti uporaben, odličen instrument nadaljnega raziskovanja in tudi branja.

Slovenska zgodovina v besedi in sliki je odlična knjiga, ki bi jo morali imeti vsi naši šolarji, dijaki doma, predvsem pa njihovi šolniki, ker je krasen, jasen, pregleden in predvsem pa vsem razumljiv priročnik o zgodovini našega naroda, našega prostora in govori o nas. Da ne bi kdo vihal nosu, predvsem tisti ga ne smejo, ki povsod prisegajo na stroko, naj ob koncu zapišemo, da je to strokovno delo, a napisano leposlovno, če hočete tudi poljudno, predvsem pa tako, da nagovarja vsakogar, tistega, ki že ve, in predvsem pa tistega, ki bi rad vedel. Zato knjigo *Slovenska zgodovina v besedi in sliki* vzemite v roke!

POTOPIS

Od Nove Gorice do Santiaga (21)

CAMINO FRANCÉS

Nace Novak

Companeros for ever

Ko smo naslednje jutro zapustili Castrojeriz, se mi ideja o skupinski hoji še ni ušedla v podzavesti. Po eni strani sem bil spremembe vesel, po drugi pa sem se malo bal, da me bo družba motila, da bom manj pozoren na okolico in miselne procese, ki so se med hojo "kuhali" globoko v notranjem svetu. Chris in Jo sta si zjutraj privoščila nekoliko daljši počitek, tako da sem mestece zapustil skupaj z Emilio. Z nama sta šli tudi Melisa in Jane. Tempo sta držali kakšnih deset minut, potem pa sta zaozostali in z Emilio sva jo naprej rezala sama. Ker se prejšnji večer nisva veliko pogovarjala, sva izkoristila priložnost in se drug drugemu predstavila. Tako sem zvedel, da živi v Londonu že deset let, rojena pa je bila v Grčiji, od koder se je še kot mala deklica z družino preselila v Južno Afriko. Zanimiva in razgiba-

na življenjska pot. V Londonu je delala v oglaševalskem podjetju, v Južni Afriki pa si je služila kruh s fotografiranjem.

Stara je bila 35 let, živahna pa kot neukrotljiva najstnica. Vranje črne lase - grške korenine - je imela spete v čop, zaradi žuljev, s katerimi so jo obdарили stari pohodniški čevlji, pa je hodila kar v sandalih. S seboj je vlekla pohodniško palico, ki je še najbolj spominjala na pripomoček kakšnega sibirskega šamana ali vudu zanesenjaka. Nanjo je med potjo zatikala cvetlice in plovce, pa tudi kosti ptičev in manjših sesalcev. Zaradi tega se mi je na trenutke zdela kot čarovnica Kirka, sicer pa je bila lepa in prijetna, predvsem pa neverjetno vzdržljiva ženska. S seboj je tovorila

nahrbtnik, ki je bil nekaj kilogramov težji od mojega in kljub temu da ni tehtala več kot petdeset kilogramov, je brez pripomb držala tempo, ki sem ga diktiral.

Med hojo sva dohitela kubanskega Američana Juan Carlosa, ki bi moral biti po vseh pravilih daleč zadaj. Povedal

jajoča. V naselju Fromista naju je ujela Jo, kmalu za njo pa tudi Chris. Skupaj smo nadaljevali do vasice Poblacion de Campos, kjer smo nameravali prespati. Tam pa šok šokova. Zavetišče je bilo zaprto. Utrujeni, prešvicani, žejni in sestradani smo si dali duška z glasnim preklinjan-

zavetišča pa je bilo še celih enajst kilometrov neprijetne hoje tik ob magistralni cesti. Med počitkom sem preveril, kaj pravijo stopala, in ugotovil, da je na poti nekaj novih žuljev. Kljub temu sem bil za to, da nadaljujemo. V senci pod drevesom se nam je pridružil tudi Belgijski poba Walter. Neprijetna situacija nas je združila in postal je del skupine, ki je ostala skupaj večji del nadaljevanja poti do Santiaga. S pisnjavo visokim glasom je bil tako smešen in zabaven, da je bilo takrat, ko je bilo res hudo, dovolj pogledati Walterja in ga kaj vprašati. Takoj je bilo bolje.

Tistih dodatnih enajst kilometrov hoje nas je uničilo. Zaradi utrujenosti med hojo nismo več govorili, pa tudi skupina se je razvlekla. Jo je šla z biciklom tako ali tako naprej, Chris je ostal zvest svojemu tempu, Walter ga je skušal dohajati, sam pa sem ostal z Emilio, ki tako silovitega tempa ni zmogla, a je še naprej hodila odločno in se ni pritoževala.

Ko smo po desetih urah hoje le prišli do zavetišča v vasi Villalcalzar de Sirga, sem ji rekel, da je prava Wonder Woman. Skupaj sva se sedela na stopnice pred vhodom, kjer se je že sestavljal Walter. Šele po nekaj minutah počitka smo zmogli stopiti v zavetišče in se prijaviti. Tudi v tem zavetišču sem bil prvi Slovenec, 41 kilometrov hoje pa je bilo za stopala očitno preveč, saj sta mi na obeh podplatih zrasla dva žulja kapitalca, kar me ni razveselilo.

Že med mučno hojo smo se odločili, da podvig in novo prijateljstvo zvečer zalijemo z vinom. Najprej smo v bližnji restavraciji povečerjali ob televizijskem prenosu biko-borbe, kar je šlo Walterju v nos, pa čeprav je ob tem mirno žvečil zrezek. Tako je bil smešen. Potem smo se preselili v majhen park pred zavetiščem in začeli prazniti steklenice vina, ki jih je Chris prinesel iz trgovine. Spraznili smo jih šest in bili temu primerno okajeni. Pijanost je preglasila utrujenost in imeli smo se res enkratno. Mučeniška etapa je poskrbela, da smo postali neločljivi, tako rekoč Companeros for ever.

/ dalje

mi je, da je eno od etap "prešprical" oziroma, da si je privoščil taksi, in dodal, da je Carlyse v Burgosu zaključila hojo, kar me ni presenetilo.

Sonce je pripekalo, ravni na brez konca je bila utru-

njem, potem pa smo drug za drugim popadali v senco pod drevesom na dvorišču in se posvetili iskanju odgovora na vprašanje, kaj zdaj?

Prehodili smo že trideset kilometrov, do naslednjega

PREJELI SMO

Naše vrednote

Spošt. uredništvo!

Oster ton pisma vašega dopisnika Marka Renčlja, ki ste ga objavili v zadnji številki Novega glasa pod *Prejeli smo*, terja jasen odgovor, čeprav gre za kritike brez argumentov. Postavlja namreč Svetu slovenskih organizacij vrsto vprašanj, ki sem jih razumel kot podtikanje ali vsaj izzivanje. Izzivanje me niti ne moti, ker navaja v razčiščevanje stališč, toda - resnici na ljubo - to izziveni dokaj zlonamerno, kar je v preteklosti že kdaj dobilo nepričakovano gostoljubje na Novem glasu v pogovoru Mihca in Jakca (soglašali boste, da nista nič kaj duhovita, a kaj hočemo, občutek za humor ni vrlina, s katero bi se Slovenci lahko ponašali).

Pojdimo po vrsti, najprej deželne volitve. Večkrat smo že poudarili, da SSO ni politična organizacija, kar pa ne pomeni, da bi bila apolitična. Vedno in povsod, kadar je bilo potrebno, smo doslej podpirali Slovensko skupnost, globoko prepričani, da je ta stranka najpristnejši izraz politične volje slovenske manjšine in branilec njenih interesov. Marko Renčelj bi moral navesti vsaj nekaj naspornih dejstev, da bi v to lahko naša javnost podvomila. Vendar pa je tudi res, da SSK ni edina stranka, v kateri bi nastopali Slovenci in za katero bi Slovenci volili. Zato je prav, da ima SSO stike tudi z drugimi strankami in še predvsem s Slovenci, ki v teh strankah delujejo. Oni so prepričani, da delajo v korist manjšine, ne glede na to, kaj mislimo mi in kako mi ocenjujemo njihovo delo. Vsak po svoje pač. To so dejstva. Če hočemo v okviru manjšine voditi dialog, moramo to upoštevati, če pa ne... Razne izbire, ki si jih Marko Renčelj izmišlja kot morebitne opcije SSO za prihodnje volitve, so golo natolcevanje brez kakršnekoli podlage in ne zaslužijo odgovora.

Identiteta. Identiteto SSO-ja predstavljajo osnovne točke uvodnega dela statuta, ki

govori, da se SSO sklicuje na zahodno demokracijo, slovenstvo in krščanstvo. Preden Marko Renčelj podvomi v "dušo" SSO-ja, mora pokazati s prstom na kršenje statuta ali vsaj na pomanjkljivosti v obnašanju naše krovne organizacije in njenih predstavnikov. Dejstvo, da se ob vsaki priložnosti ne trkamo na prsi in prisegamo zvestobo tem vrednotam, ne daje Marku Renčlju pravice, da v naši javnosti seje dvom v našo pravovernost. Zato ga vabim, da javno pove, zakaj dvomi, da bi bili zvesti našim vrednotam, morda samo zato, ker smo pripravljeni srečati se z drugimi organizacijami, ki mislijo drugače kot on? Ali z njimi sodelovati?

Marko Renčelj bi tudi rad zvedel, kdo pije in kdo plača. To je slikovita in uporabna slovenska fraza, ki pa ima lastnost (kot vse fraze), da nič ne pove, pač pa učinkovito vzbuja sum. Pisec potem pojasnjuje, da "se po več kot desetih letih od padca Berlinskega zidu (kaj ima pri tem opraviti Berlinski zid?) v nekaterih njenih segmentih še vedno dela 'po domače'". Ta trditev je seveda hujša, ker predpostavlja (tako večina razume "delati po domače"), da nekateri krogi pri SSO-ju pripravljajo ali veselo razpolagajo s prispevki, ki so namenjeni slovenski manjšinski skupnosti. Prosim, Renčelj piše o nujnosti transparence! Če je tako, potem je dolžnost Marka Renčlja, da spregovori jasno. Na tem mestu ga ne samo vabim, pač pa pozivam, da svoja vprašanja podpre z vso potrebno stvarno podlago. V nasprotnem primeru pa z enako pravico zahtevam, da se opraviči. Beseda ostane namreč zapisana in sum ohrani svojo uničujočo težo tudi v prihodnosti. Niti sodišče ne more več popraviti škode. Upam, da SSO-ju ne bo treba iskati tam zadoščenja.

Ne bi se lotil seznama pobud, ki jih je SSO doslej speljal, oziroma, kaj so naredili člani in članice te krovne organizacije, ki je že pred časom sklenila, da ne bo neposredno delala kulture, prirejala koncerte in prireditve ali se lotevala gospodarskih projek-

tov. Za to obstaja dovolj razvejana mreža starih in novih članov SSO-ja in skupnih ustanov, ki so za take stvari bolj poklicani in podkovani. Vsekakor naši člani lahko marsikaj pokažejo. Naša naloga je, da podpiramo njihove predloge in pobude in da, v sodelovanju z drugimi organizacijami, tudi in še zlasti z drugo krovno, soustvarjamo razmere, ki bodo najbolj ugodne za splošno uveljavljanje in razvoj manjšine. Res je, da smo manj polemični. Ali je to hiba, ki jo prišepetava vaš pisec?

Z najlepšimi pozdravi
Sergij Pahor

P.S.: Dovolite, da tudi jaz kaj posumim. Sumim namreč, da je *Marko Renčelj* namišljeno ime, ker ga v tržaškem in goriškem telefonskem imeniku nisem našel. Če je tako, potem je zelo neresno, da Novi glas objavlja anonimna pisma, ker s tem sam prevzema odgovornost za sporno vsebino. Toliko več, če je pravi pisec znan, a je uredništvo pristalo na psevdonim. Vržeš kamen in skriješ roko! (Spet fraza, bo kdo rekel, pa naj bo!).

S 3. STRANI

Za Brda...

V vaši pristojnosti je tudi čezmejno sodelovanje?

Specifično te postavke sicer ni, vendar je moj namen, da čimprej vzpostavimo tesne stike s krajevnimi upravami na slovenski strani meje. Dne 31. marca se GS v naši deželi definitivno ukinejo, s 1. aprilom pa bo nov okoliš zaživel s polnimi pljuči, čeprav brez statuta in z nekaterimi strukturalnimi odprtimi vprašanji, vendar bo imel brez dvoma vse kompetence, ki mu po zakonu pritičejo. Ena izmed teh obveznosti, ki smo jo odobrili na zadnji seji ožjega odbora v Špetru, je bila v tem, da bomo čimprej poskrbeli za sestanek z župani občin Kobarid, Bovec, Tolmin, Kanal, Brda in Nova Gorica.

V čem se bo razlikovalo upravljanje na kraškem in briškem območju po 1. aprilu?

Kraška gorska skupnost je v svojih prizadevanjih zadnjih mesecev težila v glavnem po ustanovitvi in upravljanju Kraškega parka, medtem ko smo si v našem primeru prizadevali predvsem zato, da bi iskali skupne lastnosti z vidensko stvarnostjo in omogočili našim Brdom, da se ohranijo v goratem območju kljub dejstvu, da so Brda predvsem gričevnato področje. Uspelo nam je, saj nas z Nadiškimi in Terskimi dolinami družijo veliko skupnih problematik. Obseg naših občin in število prebivalcev je manjše, pomislimo na Števerjan, Dolenje ali na Dreko in Grmek, imamo žal podobne probleme z zemeljskimi usadi, zaščito ozemlja in pa tudi uravnavanja voda. Ob tem velja tudi spomniti, da deluje na območju Nadiških in Terskih dolin poseben konzorcij za zaščito domačih vin, in pomislimo na Brda in kaj predstavlja pri nas vinogradništvo, ki je najpomembnejša gospodarska panoga, ki jo objema še gostinstvo, ki je tudi v Beneciji lepo razvito.

Če bi naše briško območje zajela goriška pokrajina, kot je to predvideval začetni osnutek, bi lahko izgubili status goratega predela. Osebnost sem bil mnenja in vsi župani so mi dali tudi pooblastilo, da naredimo vse, kar je v naši moči, da naš teritorij ohrani gorati status in tako ne izgubi vseh tistih možnosti in podpor, ki iz tega izhajajo. Bil pa bi tudi verjetno edini primer v Italiji, ko bi določene kompetence, ki jih imajo GS v vseh ostalih deželah, prešle na pokrajino. Izhajajoč iz negativne izkušnje, ki sem jo doživel za časa potresa (1976), ko smo se tri GS odrekle določenim privilegijem v prid bolj potrebnim potresnim področjem, in tako izpadli iz določenih zakonskih postavk, za kar smo potem celih 20 let rabili, da smo se vanje ponovno vrnili, sem si do zadnjega prizadeval, da bi ne bili izrinjeni iz kategorije goratega območja. Če bi bili vključeni v upravljanje goriške pokrajine, bi bila nevarnost stvarna.

Peti koncert iz cikla Hitove muze, Dobrovo Hitove muze navdušile

Dva portreta, dve pokrajini; Anton Dermota in Ettore Bastianini, Goriška Brda in Toskana

Kar nekaj je lepih pokrajin v naši bližini, vendar nekatere po svoji slikovitosti in naravnih znamenitostih še posebej izstopajo. Griči, dobro vino, klima in še marsikaj družijo tudi Goriška Brda in Toskano. Kulturni dom Nova Gorica, ki je že zdavnaj prerasel okvir mesta Nove Gorice in okolice, je za marčevski koncert iz cikla Hitove muze uspel s skrbno zamišljenim programom skozi paralelo obeh omenjenih pokrajin, predstaviti svetovno znana pevca: Slovenca Antona Dermota in Italijana Etorja Bastianinija. Od tod tudi naslov večera: *Dva portreta, dve pokrajini*. Zamisel za oblikovanje tega večera na gradu Dobrovo je umetniška voditeljica in direktorica Kulturnega doma Nova Gorica Tanja Kuštrin, kot je sama v uvodu povedala, dobila ob bivanju v Toskani, kjer je prišla v stik z eno izmed sedemnajstih sienških kontrad, kontrado Pantera, rojstno kontrado slavnega, a žal prezgodaj umrlega baritonista Bastianinija. In kaj sta imela skupnega italijanski baritonist Bastianini in slovenski tenorist Dermota? Zagotovo veliko pevsko kulturo, izvrstno tehniko, briljanten vzpon v svetovni vrh, delila sta si tudi nekatere največje evropske in ameriške operne ter koncertne odre, da naštejemo le nekaj vzporednic.

Ob spremljavi pianistke Jelene Boljubaš so oba portreta predstavili mladi glasbeniki tenorista Alberto Fraschina in Marjan Trček ter baritonista Omar Montanari in izvrstni Slavko Savinšek. Poleg petja, ki je na gradu Dobrovo navdušilo prepolno viteško dvorano, sta bila oba slavna pevca predstavljena tudi skozi projekcijo slik in njihovih posnetkov ter v besedi muzikologinje Marjane Mrak in priorja kontrade Pantera Stefana Maestrinija (na sliki).

Poudariti pa je potrebno še en segment tokratnega gla-

sbenege dogajanja med briškimi griči. Koncertni večer je namreč iz vrhunškega glasbenega dogodka prerasel v prvi mednarodni glasbeno-kulturno-turistični projekt in v enkratno promocijo Slovenije. Koncerta v čast Bastianiniju so se namreč udeležili številni pripadniki kontrade Pantera iz Siene, kar pa je še bolj razveseljivo, vsi so v Slovenijo prišli prvič. V naših krajih so se zadržali kar tri dni in si med drugim ogledali Ljubljano, Postojnsko jamo in seveda kot ljubitelji konj tudi kobilarno v Lipici. Tudi zaradi njihove prisotnosti je bilo med občinstvom opaziti kar nekaj uglednih gostov; koncertnega večera so se udeležili predstavniki glavnega pokrovitelja Hitovih muz podjetja Hit d.d. mag. Cveto Stantič in Ivan Peršolja, župan Mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc, podžupan občine Brda Joško Zamar, odbornik za kulturo občine Gorica Claudio Cressati in direktor Slovenske turistične organizacije Bojan Meden.

V ponos in zadoščenje Kulturnega doma Nova Gorica je tudi dejstvo, da je Walter Mramor, nov umetniški direktor po desetih letih prenovljenega Teatra Verdi v sosednji Gorici, prosil, da bi ta koncert ponovili naslednji večer (22. marca 2003) pri njih. Tako sta dva portreta označila dve pokrajini in povezala dve kulturni ustanovi.

Mateja Poljšak-Furlan

MANJ NAFTE, VEČ FIŽOLA!

Jakec: Ti, pej, pej sem, da ti povjem, kaj sem sanjo... Sem bil, u sanjeh, ti pravem, pod anmi kostanj, kuker rastejo pred uno ošterijo, kamer smo šli u nedeljo, jen pred mano so bli naši prijatle (tudi ti si bil zraven), ki so tjeli, da jem povjem ano prauco. Jest sem en malo pomislo jen sem zečno pravit: "U anivasi tle na Krasi je bla ana gospodinja, ki je jemela u kurniki ano lepo jato kakuši. U tem kurniki so bli tudi trije petelinčki, ki so znali lepu kikirikat. Kurnik je bil malo star jen pošvedran, ma kakuši u njem so ble vesele jen so rade nesle. Gospodinja pej je tjela jemet nouga jen je trko sitnarla sojmu možu, da je kupu deske jen cveke jen vse kar je rabo jen je naredo nou kurnik. Kadar je bil kurnik

končan, pej je preselil kakuši sez ta starga u ta nou. Ah, tu ni blo enostavno djelo...

Mihec: Alt! Ustavse! Ničem več slišet niti besedice ued tojih sanj, zatu ki pole se ne zna, kako se bo stvar končala, kaj se bo zastuplo jen kaj si bomo lahko mislenli. Ani bojo rekli, da si govoru od Slovenske skupnosti jen iskanja kandidatov za deželne volitve, drugi, da si mislo našo levico, ki ima Budina, Lavrenčiča, Zveka jen še koga, kešen bo reko, da govoriš ued SSO-ja al ued Buh v česa. Jest sem štu! Glej, je bulše, da govorimo od vojske.

Jakec: Dej, dej... ne bet tak. Če ničes poslušat prauce, pej neč. Govorit ued voj-

ske pej je tudi malo ku pravit pravce, ma na žalost ledje zares umirajo jen trpijo... Husein utrjuje svoj mednarodni ugled, ker brane domovino, Amerika pej računa na nafto. Sej je amerikanski obrambni minister prvo stvar, ki jo je rjeko ued vojske v Iraki, da dobro poteka jen da so zaščitli že ne vjem korko stu naftnih vrelcev. Komej pole je govoru od Bagdada, Basre jen drugem. Kaj tu pomjene?!

Mihec: Pomjene, se zna, kaj pomjene, da ima kešen velike deleže v ameriški naftni industriji, jen zatu podpira strategijo, ki naj bi jem za-

gotovila nadzor nad nafto, se pravi glavnim virom energije. Ued tega se pišejo že knjige jen prej al polej bo to pršlo na dan. Škoda, da si Amerika taku zapravlja svoj moralni ugled!

Jakec: Kaj čješ, človeška narava je taka. Lakomna! Enim ni nikoli zadosti jen čejo jemet zmerej več. Več časti, več moči, več oblasti, več...

Mihec: Alt! Ustavse! Da ti ne bojo očitali, da si spet govorili ued predsednikov jen volitev jen stolčkov.

Jakec: Ne, ne! Jest govorim od Amerike jen ued energetskih virov, ki se počasi izčr-

pujejo. Zatu ki tedi nafta se bo prej al slej končala. Takrat se bo pokazalo, kako genialna je bla ideja ued našga ranjkiga maestra. Sej se spouneš, da smo se z njem že menli, da bi se energetske težave človeštva lahko rešlo, če bi nardili an velik želodec sez čreumi, ki bi mu nuter metali quintale fežula, ven pej bi dobivali gaš, ki bi ga polej spravli u jeklenke al pej u plinovod, jen bi lepu lahko gorelo, da bi kuhali jen se grel.

Mihec: Se spouneš, se! Ti, ma, ued takrat je minilo vsaj 25 let jen zelo verjetno je, da so ga kje tak energetski želodec že patentirali. Ma v tem primeri sem tedi gotov, da sta kašna Chevron al pej Esso že odkupli patent jen ga

uničili, da ne bi zmanjšali svojih interesov.

Jakec: A, taku misleš. Ben, ma stvar se lahko drgači reši, namesto, da vojake pošiljajo na vojsko, bi jem u menažo dali malo več fižula jen polej bi jeh spravli u vrsto jen bi zbirali gorivo. Če bi tjeli, bi lahko dali možnost tudi civilnemu prebivalstvu, da prispeva k rešitvi energetske krize na sveti. Že Švejk je svoj cajt predlagal, da...

Mihec: Ti, ustavse!... se mi zdi, da je bulše, da nehava. Take absurdne prauce, kuker se jih ti zmišljavaš, niso za med ledi.

Jakec: Zakaj ne? Glej, bi dobili tudi novo besedo: plinodajalec!

Mihec: Nehaj! Jest grem, jen drugič mi rajši pravi soje prauce od kokuši!

